

Kamniški OBČAN

Št. 4

43. leto

Kamnik, 27. februarja 2004

Zbor občanov na Duplici

Vroča razprava o parkiriščih, ne pa nestrpnost do Jehovovih prič...

Velika udeležba na zboru občanov v dupliški telovadnici je pokazala, da je med krajanji Duplice veliko zanimanje za urejanje parkirišč in drugih prostorskih težav.

Verjetno tudi najstarejši Dupličani ne pomnijo, da bi bil zbor občanov v tej naši največji krajevni skupnosti sklepčen na podlagi občinskega statuta, ki določa, da mora na zboru sodelovati najmanj pet odstotkov volivcev, kar pomeni udeležbo kar okrog 300 krajanov.

To pa se je zgodilo v četrtek, 12. februarja, ko je na pobudo sveta KS Duplica župan Tone Smolnikar sklical zbor občanov z namenom obravnavati problematiko

novogradnje na območju med otroškim vrtcem in železniško postajo ter parkirnih mest na Duplici.

Krajanji so napolnili telovadnico OŠ Marije Vere, tudi balkon je bil poln, za mnoge pa je zmanjkalo sedežev.

Zbor je vodil župan **Tone Smolnikar** s sodelavci, direktorjem občinske uprave **Ivanom Pristovnikom**, vodjem oddelka za okolje in prostor **Bojanom Mlakarjem** ter vodjem oddelka za gospodarske javne službe **Ale-**

šem Škorjancem.

Na koncu triurne polemike razprave je župan predlagal nekaj sklepov, ki naj bi jih zbor občanov sprejel in s tem zadolžil občinsko upravo za njihovo obravnavo. Ker je želela tristoglavna množica o predlaganih sklepih pred glasovanjem še razpravljati, je župan Tone Smolnikar v vroči dupliški dvorani zaključil zbor krajanov, ne da bi sprejeli kakršnekoli zaključke.

Več na 2.strani.

FRANC SVETELJ

Naslednja številka bo izšla v petek, 12. marca. Članke oddajte najpozneje do četrтка, 4.marca;oglasje, zahvale in obvestila pa do torka, 9. marca, v naše uredništvo v Kamniku, Glavni trg 23 (stavba med občino in sodiščem, 1. nadstropje), tel.: 01/83 91 311 in 041/ 662 450, e.naslov: sasamejac@volja.net. Uredništvo odprto: ponedeljek od 8. do 15. ure, torek od 8. do 13. ure, sredo od 8. do 12. in od 13. do 17. ure.

TERME SNOVIK - KAMNIK d.o.o.
MOLKOVA POT 5
1241 KAMNIK

Tel:01/83 08 631 recepcija
01/83 08 602 uprava

TERME SNOVIK
SVET TERMALNIH UŽITKOV

ZARADI POVEČANEGA OBSEGA DELA VABIMO:

kuharje, natakarje, pomočnike v kuhinji in strežbi, redarje, reševalce iz vode in čistilke, da se nam pridružite.

Če iščete ustvarjalno in dinamično delo in ste pripravljeni na nove izzive, Vas z veseljem vabimo v naš kolektiv.

NOVO V TERMAH SNOVIK

Restavracija Potočka za svoje goste pripravlja **NAGRADNO IGRO**. Poleg kosila dobite tudi nagradni kupon. Žrebanje nagrad bo 6.marca ob 20. uri.

V soboto, 6.marca bo v Termah potekal zabavni večer v počastitev dneva žena. Zabaval Vas bo Milan Resnik.

NARAVNO DRSALEŠČE obratuje. Drsanje je brezplačno, možno si je izposoditi drsalke.

PLAVALNA URA: vsak ponedeljek od 20 do 21 ure.

Zgodovina je učiteljica življenja

Upraviteljica Budnarjeve muzejske hiše v Zgornjih Palovčah in Preskarjevega stanu na Veliki planini Iva Šubelj Kramar je 11. februarja v Kobaridu prejela prvo nagrado družbe Ford za ohranjanje naravne in kulturne dediščine za leto 2003 za zmagovalni projekt z naslovom **Ohranjanje pastirske dediščine na Veliki planini - Preskarjev stan**. V njem je združila svojo dolgoletno zavzetost za ohranjanje arhitekturne dediščine in ljudskega izročila, poznavanje stavbne dediščine, etnologije, življenja in duše preprostega slovenskega človeka ter smisel za povezovanje. Preskarjevo bajto, ta edinstven primer arhitekturne in etnološke dediščine, je kot zadnji in edini ohranjen primer ovalne velikoplaninske bajte pri nas spremenila v planšarski muzej, ki živi in ohranja zgodbo o pastirskem življenju. Projekt, ki prikazuje življenje in bivanje preprostega človeka, ki večji del leta živi v dolini in se na poletje poda z živino na planino, je bil že od začetka zasnovan tako, da povezuje Budnarjevo muzejsko hišo in Preskarjev stan, ki je zaživel lansko poletje. Skupaj predstavljata izjemen dosežek na področju ohranjanja kulturne in arhitekturne dediščine ter izročila.

Na fotografiji: Iva Šubelj Kramar je ob prejemu prve Fordove nagrade in simboličnega glinenega belega goloba v Kobaridu ganjena povedala: "Hvala, da ste me opazili in da je to nagrada za ohranjanje kulturne dediščine. Slovenija je dežela, prepolna raznih biserov, ki jih je vredno videti in ohranjati.... Ta golobček, ki sem ga

pravkar prejela, mi daje nova krila za nadaljnje delo pri ohranjanju kulturne dediščine. V mislih prenašam in v dejanjih izvajam deklaracijo UNESCO ali Krakovsko deklaracijo, ki vsebuje načela za ohranjanje stavbne dediščine. Lanskoletno priznanje Turistične zveze Slovenije za ohranjanje dediščine in letos Fordova prva nagrada, ki sem jo prejela za delo, ki ga že vrsto let opravljam

na področju ohranjanja arhitekturne naravne in kulturne dediščine, sta še dodaten motiv in priznanje za pravilno zastavljeno pot, ki jo opravljam. To pot bi rada nadaljevala."

Topel stisk roke, čestitke in prijazna beseda vseh, ki cenimo našo bogato dediščino, so najlepša spodbuda Ivi na zastavljeni poti.

Več na 9.strani.

SAŠA MEJAC

Kurentom po Tuhinjski dolini ni uspelo pregnati zime

Tuhinjsko dolino so v nedeljo, 15. februarja, obiskali kurenti s Ptuja, da bi s svojimi maskami in glasnim potresanjem z zvonci pregnali zimo. A se ni pustila odgnati, ampak nas je v teh dneh ogrnila s svojim razkošnim belim ogrinjalom.

Kar 27 kurentov, celo najmlajših, je prišlo s Ptuja na povabilo Žiga Leberja iz gostilne Ledrar, ki si prizadeva prinesiti več življenja v Tuhinjsko dolino. Lepo število obiskovalcev je pozdravljalo kurente v spremstvu gasilcev iz Srednje vasi in Šmartnega na poti od Term Snovik do gostilne Ledrar, vaščani pa so jih ob poti gostoljubno pričakali s čajem ali požirkom krepkega. Kurenti so se zahvalili z glasnim potresanjem zvonov, dekleta in žene pa so prikrajšali za robček ali ruto, ki so si jih že po tradiciji vzeli za spominček in jih zavezali za pas.

Pravijo, da takšnega dogodka v Tuhinjski dolini že dolgo ni bilo, zato bi bilo lepo, da zvonove kurentov slišimo tudi prihodnje leto.

SAŠA MEJAC

AC LOVŠE Jarška cesta 11 Jezerska c. 121
1230 DOMŽALE 4000 KRANJ
DOMŽALE & KRANJ 01/729-9000 04/280-9000

J.D. POWER
AND ASSOCIATES
ZMAGOVALEC V RAZISKAVI
O ZADOVOLJSTVU
MED VOZNIKI

Možnost
testnih
voženj!

Novi **AVENSIS** **VERSO** **TOYOTA**

Studentski servis Kamnik
Glavni trg 23
tel: 01/83 17 058
gsm: 031/66 33 22

Dohodnina

Vse o dohodnini za delo preko e-Studentskega Servisa izveš:
> v osebnem e-servisu na www.studentski-servis.com,
> na brezplačni tel. št. 080 12 04, od p. do 15. ure in
> v vseh naših poslovalnicah v času delovnih ur.

Ljubljana | Bežigrad | Domžale | Litija | Zagorje | Sevnica
www.studentski-servis.com

Zbor občanov na Duplici

Vroča razprava o parkiriščih, ne pa nestrpnost do Jehovovih prič...

Verjetno tudi najstarejši Dupličani ne pomnijo, da bi bil zbor občanov v tej naši največji krajevni skupnosti sklepčen na podlagi občinskega statuta, ki določa, da mora na zboru sodelovati najmanj pet odstotkov volivcev, kar pomeni udeležbo kar okrog 300 krajanov. To pa se je zgodilo v četrtek, 12. februarja, ko je na pobudo sveta KS Duplica župan Tone Smolnikar sklical zbor občanov z namenom obravnavati problematiko novogradnje na območju med otroškim vrtcem in železniško postajo ter parkirnih mest na Duplici.

Krajani so napolnili telovadnico OŠ Marije Vere, tudi balkon je bil poln, za mnoge pa je zmanjkalo sedežev.

Zbor je vodil župan Tone Smolnikar s sodelavci, direktorjem občinske uprave Ivanom Pristovnikom, vodjem oddelka za okolje in prostor Bojanom Mlakarjem ter vodjem oddelka za gospodarske javne službe Alešem Škorjancem.

Župan Smolnikar je uvodoma najprej opozoril, da ne želi nestrpne razprave in metanja polen pod noge. Povedal je, da je pred nekaj dnevi dobil pismo anonimnih občanov z Duplice in poudaril, naj bi se na zboru pogovorili odkrito in se vsi predstavili z imeni pred mikrofonom občinskega ozvočenja (ki pa je nekajkrat tajažilo), preko katerega so poskrbeli tudi za snemanje razprave.

Potem, ko je opozoril na problem prometa in še posebej parkiranja, ne samo v Kamniku, pač pa tudi po vseh mestih v Sloveniji, je poudaril, da se zaveda tega perečega problema tudi na Duplici. Pri tem je omenil, da je bilo pred leti, ko so gradili stanovanjske bloke, predvidenih 0,7 parkirnega mesta na stanovanje, danes pa že računajo z normativi 1,25 do 1,5 parkirna mesta na stanovanjsko enoto. Povedal je, da je občinski svet dan pred občinim zborom obravnaval predlog odloka, po katerem naj bi investitorji v prihodnje zagotovili najmanj dve parkirni mesti na stanovanje. Glede financiranja gradnje parkirišč pa tudi občinski svetniki niso enotni. Nekateri so si ob svojih hišah sami zgradili parkirišča, nekateri živijo v blokih. Spregovoril je o nekaterih podatkih, za katere je predvideval, da bodo med udeleženci zbora povzročili vročo razpravo, kar se je pozneje res zgodilo. Med drugim je dejal, da so mnogi po "Jazbinskem stanovanjskem zakonu" zelo ugodno prišli do stanovanja. V naši občini je bilo od leta 1991 do 1993 po tem zakonu kupljenih 678 stanovanj, od tega na Groharjevi 89, na Klavčičevi 124 in na Matije Blejca 136, skupaj na Duplici 349 stanovanj itd. Nobeno od teh stanovanj, po županovih besedah, ni imelo parkirišča. Po desetih letih je bilo tudi na podlagi Jazbinskega zakona več kot polovica teh stanovanj prodanih naprej za nekajkrat (tudi desetkrat) višjo ceno, kot so bila kupljena. Vendar parkirišč pri tem ni nihče kupoval. Čeprav je bila za to območje leta 1976 predvidena parkirna hiša, zanj ni bilo pravega zanimanja. Tudi zadnja Graditeljeva anketa na Klavčičevi je pokazala, da za gradnjo parkirne hiše na parceli v Graditeljevi lasti ni ekonomske upravičenosti. Župan se je vprašal, ali je on tisti, ki bo kupoval parcele in gradil parkirišča. Politika v občinskem svetu je glede te problematike razdvojena. Graditelj je 10. februarja letos ponudil občini omenjeno zemljišče na Klavčičevi v velikosti 2414 m² (zanj je pred tremi leti že plačal 7 mi-

lijonov SIT komunalnega prispevka) za 42.000 SIT za kvadratni meter.

Župan je še enkrat prosil udeležence zbora, naj bodo strpni v svojih razpravah, čeprav je na koncu nekoliko dvomno dodal, da tokratni zbor ni samo zaradi odpora proti pomanjkanju parkirišč. Kaj je mislil s tem, javno ni povedal.

Franc Orešnik, predsednik sveta KS Duplica, je najprej izrazil zadovoljstvo nad veliko udeležbo na zboru občanov. Nato pa je na kratko obnovil zgodovino prizadevanj KS Duplica v zvezi s prostorskim urejanjem. Poudaril je, da je problem parkirišč širši, kot je nanj opozoril župan, in že dolgo aktualen. Že leta 1986 je svet KS opozarjal občino na pomanjkanje parkirišč. Pri oblikovanju soglasja za gradnjo cerkve na Duplici leta 1991 je svet KS sprejel zaključek, da se krajani strinjajo z gradnjo cerkve na območju ob vrtcu s pogojem, da se pod objektom zagotovi prostor za tri etaže parkirišč. Leta 1992 je občina Kamnik spremenila del zazidalnega načrta, ki je od leta 1976 dalje na tem mestu predvideval gradnjo tripleks garaž, v prostorsko ureditveni načrt (PUP). Leta 1998 je KS Duplica dobila soglasje lastnika parcele, da lahko začasno uporabo uredi parkirišče v makadamski obliki, kar se je tudi zgodilo. V razpravah o spremembah prostorskih dokumentov v okviru dolgoročnega plana občine leta 1999 so razprave v KS Duplica pokazale, da na tem zemljišču ne more stati noben drug objekt kot le parkirišča oziroma parkirna hiša. Omenil je tudi, da je bila v nadaljnjih razpravah za cerkev najdena primernejša lokacija. Lanskim nameram občinske uprave, da bi na zelenici med bloki v Groharjevi in Matije Blejca ulici zgradili nekaj parkirišč, so krajani odločno nasprotovali. Predlagali so tudi, da občina deset milijonov SIT, namenjenih za ta namen, name- ni za odkup zemljišča v lasti Graditelja, na katerem je sedaj makadamsko parkirišče, ostala sredstva za odkup pa naj bi občina zagotovila v letošnjem proračunu. Na koncu je Orešnik povedal še zgodbo (o kateri smo že pisali) o tem, kako je kot predsednik sveta KS slučajno zvedel (oktobra lani) za gradbeno dovoljenje, ki naj bi bilo najprej izdano lastniku zemljišča Graditelju, ki ga je mesec dni pozneje z gradbenim dovoljenjem prodal Jehovovim pričam.

V zelo razgibani, vendar strpni razpravi se je oglasilo petnajst udeležencev zbora občanov.

Zbor občanov je kot sklicatelj vodil župan Smolnikar, ki je s svojim uvodnim nastopom (o nakupu poceni stanovanj) kot je dejal, zavestno sprovciral krajan, ki mu seveda v razpravi niso ostali dolžni...

Z dokaj konkretnimi opozorili na najbolj pereče dupliške probleme in predlogi so izstopale zlasti razprave Janeza Pintariča, Marka Costa, Vlada Tropja, Janeza Gradišca in Dušana Koširja. Udeleženci so večini razpravljalcev pritrdili z aplavzom. Iz skoraj triurne razprave povzemamo nekaj poglobitvenih misli.

Vsakemu stanovanju (vsaj) eno javno parkirno mesto

Nekateri občani so najprej zelo odločno reagirali na županovo razpravo o poceni kupljenih stanovanjih. To, po njihovem mnenju, nima nobene povezave s pomanjkanjem parkirišč na Duplici. Slišati je bilo tudi predloge, naj bi za vsako stanovanje zagotovili vsaj eno označeno javno parkirno mesto v bližini stanovanja, za ostale parkirne površine pa naj se poskrbi v širši okolici. Zelenic pa ne smemo uničevati, saj so naša zelena pljuča in se pred Evropo radi hvalimo z našimi zelenjem in cvetjem.

Nekateri govorci so izražali razočaranje nad tem, kar se dogaja na Duplici. Pri tem so opozarjali na še vedno nerešen problem onesnaževanja okolja s strani Priroliže, omenjali so domnevni pritisk občine na posamezne bloke, naj se preusmerijo na plinsko kurjavo, na neurejen odvoz odpadkov pri lokalnih in blokih, vprašanje lastništva funkcionalnih zemljišč ni rešeno v interesu lastnikov stanovanj itd.. Posebej so poudarjali, da v primeru nasprotovanja gradnji objekta na dosedanem makadamskem parkirišču, kjer je danes parkiranih okrog 150 avtomobilov, ne gre za nobeno versko nestrpnost, na kar apelirajo nekateri mediji v zadnjem času, ko je toliko govora o izbrisanih in gradnji džamije v Ljubljani. Ne gre za nikakršno versko nestrpnost, pač pa ljudje postajajo nestrpni do nekaterih občinskih uradnikov in njihovih ravnanj.

Spraševali pa so se, kje bodo parkirali udeleženci srečanj v izobraževalnem centru Jehovovih prič, saj je znotraj ograje predvidenih samo 34 parkirnih mest. Poudarjali so tudi, da je bilo doslej v Kamniku premalo storjenega na področju urbanizma in celovitega prostorskega urejanja. Nekateri so predlagali izgradnjo parkirne ploščadi po vzoru parkirišča pri blagovnici Vele v Mengšu. Potrebno bi bilo treba najti koncesionarja za gradnjo garažnega objekta, v katerem bi lastniki jeklenih konjičkov lahko najemali garažne prostore. Slišati je bilo tudi zahteve, naj tisti, ki so odgovorni za tako stanje na Duplici, odstopijo, župan pa naj naredi red v občinski hiši.

Če izgubijo na Duplici še to makadamsko parkirišče, potem bo položaj še bolj katastrofalen. Zato so spraševali, na kakšen način je prišlo od

spremembe prostorskega akta in izdaje lokacijskega dovoljenja Graditelju za gradnjo izobraževalnega centra. Zaradi gostote prometa je na območju šole in vrtca že resno ogrožena prometna varnost. S tem posegom se resno zniža tudi tržna vrednost stanovanj. Kaj namerava občina konkretno storiti za rešitev tega vprašanja, so spraševali.

Če parkirišč ne bo, si bodo sami vzeli parkirišča kjerkoli. Pomanjkanje denarja ne more biti opravičilo za tak odnos občine do prostorskega urejanja na Duplici. Kot se je moral najti denar za obrtnika, ki mu občina pred leti zaradi določenih svojih nezakonitih ravnanj ni mogla zagotoviti ustreznih pogojev za njegov razvoj, bi se moral najti tudi za ureditev najbolj nujnih parkirišč na Duplici. Ni pa primerno, da župan o tem, kje bo dobil denar, sprašuje krajanje Duplice. Zato so na občini zaposleni ljudje, ki so poklicani, da najdejo strokovne rešitve, ki bodo upoštevale interese ljudi, ki živijo na tem prostoru. Vse to je bilo slišati v razpravi.

Po mnenju nekaterih dupliška soska politično ni zanimiva, Duplica na volitvah ni bila zanimiva, zato naj bi bila tudi zapostavljena. Graditelja ni treba obsojati, saj se je obnašal podjetniško, če je ves postopek v zvezi z gradbenim dovoljenjem potekal po zakonu, potem je vse to govorjenje brez smisla.

Menda odvetnik Čeferin že zbira stranke, ki jih bo zastopal v tožbi in bo, po mnenju Dušana Koširja, verjetno "sesul celo zadevo".

V ceni m² stanovanja so bila kupljena tudi funkcionalna zemljišča in komunalna opremljenost. Zato je zemljišče, ki ga je Graditelj prodal Jehovovim pričam, kjer pa lastniki stanovanj parkirajo že od leta 1985, v bistvu last etažnih lastnikov.

Temeljni nesporazum je po mnenju nekaterih razpravljalcev v tem, da lastnikov stanovanj v tej soseski doslej ni nihče upošteval. Ni primeru, da župan sprašuje, naj mu ljudje povemo, kje naj dobi denar za parkirišča.

Miha Novak, načelnik upravne enote Kamnik, je poudaril, da je določanje namena rabe prostora v pristojnosti občine in ne upravne enote. Zato UE v postopku izdaje dovoljenja samo preveri, če je dokumentacija v skladu s prostorski akti in to je bilo v tem primeru storjeno.

Poudaril je tudi, da je kljub spreminjenim prostorskim aktom (PUP) na tem mestu še vedno možna gradnja garažne hiše. O tem bi se morali dogovoriti bivši in sedanji lastnik ter občina. Če se bo to zgodilo, potem ni nobenih razlogov, da ne bi izdali ustreznega gradbenega dovoljenja.

Upravna enota bi morala pred izdajo dovoljenja pridobiti soglasje sosedov za gradnjo, so bila mnenja nekaterih. Novak je odgovoril, da tako soglasje ni bilo potrebno, PUP določa, da je soglasje potrebno, kadar je

gradnja bližja od 4 metrov. Pripombe so bile tudi, da UE pri izdaji dovoljenja ni upoštevala težkih prometnih pogojev na tem območju in velike gneče zlasti ob konicah pri šoli in vrtcu. Na pripombo Dušana Koširja glede soglasja sosedov (vrtcev, šola) je Miha Novak dejal, da je neposredni sosed samo občina, ki pa je dala potrebno soglasje.

Predstavniki glavnega urada Jehovovih prič Roman Arzenšek je dejal, da kljub vsem zapletom upa na dobre sosedske odnose in omenil možnost rešitve z iskanjem kake druge ustrezne parcele. To ni bila obljuba, pravi, pač pa le iskanje možnosti. Treba bo upoštevati čas in kvaliteto zemljišča, ker bo objekt podkleten. Ni res, da bi se tu zbiralo 1800 ljudi, pač pa le okrog 40, ki bodo tu stanovali in tisti, ki bodo delali v pisarniških prostorih. Njegovo izvajanje so udeleženci pozdravili s ploskanjem.

Zaključek zbora brez sklepov

Župan je na koncu dejal, da je tako ali drugače za vse kriv on in ponovno poudaril, da se zaveda tega problema. Čeprav so ga nekateri občani prekinjali, je uspel povedati, da bo do junija država sprejela strategijo prostorskega razvoja. Takrat bo priložnost za ponovno presojo občinske prostorske politike in aktivno sodelovanje občanov pri tem. Soglašal je tudi z oceno, da sedanji občinski prostorski akti niso dobri.

Na koncu triurne razprave je župan Tone Smolnikar predlagal nekaj

sklepov, ki naj bi jih zbor občanov sprejel in tako zadalžil občinsko upravo za njihovo obravnavo. Med njimi so sklep, da naj občinska uprava, vodstvo KS Duplica in investitor izobraževalnega centra takoj preučijo problematiko mirujočega prometa in možnosti za pridobitev nove lokacije za izobraževalni center. Temu so s ploskanjem pritrdili tudi udeleženci.

Občinska uprava naj takoj naroči izdelavo predloga strokovnih rešitev za mirujoči promet na Duplici in v letu 2004 čimprej zgradi 55 parkirnih mest v ulici Matije Blejca.

Ko je vprašal, kdo je za predlagane sklepe, je le nekaj ljudi dvignilo roke, ostali pa so želeli še razpravljati o predlogih sklepov, vendar je župan Smolnikar zaključil zbor občanov.

Po končanem zboru občanov nam je Boris S. Koren povedal, da je želel preko mikrofona predlagati ljudem, naj še počakajo, da se glasovanje normalno zaključi, ker je ob glasovanju nastala določena zmeda in bi se zbor končal brez glasovanja o sklepih, ki jih je predlagal župan in ki jih je Koren tudi podprl, še posebej sklep o iskanju nove lokacije. Vendar je med njim in županom nastal nesporazum, ker naj bi župan zaslutil, da bi se s Korenovim nastopom začela razprava usmerjati v drugo smer, ki jo je župan mimogrede omenil na začetku zbora občanov. Župan Smolnikar pa je po končanem zboru dejal, da si bo prizadeval kljub temu uresničiti predlagane zaključke, ki naj bi izhajali iz vsebine razprave na zboru.

FRANC SVETELJ

Občan Boris S. Koren, nekdanji predsednik nadzornega odbora KS, je hotel dobronamerno pozvati krajan, naj se izrečejo o predlaganih zaključkih, vendar brez mikrofona ni mogel preglasiti odhajajočih občanov...

Kaj o primeru izobraževalni center - parkirišča meni Janez Zorman, direktor SGP Graditelj

Predstavniki Graditelja se zbora občanov niso udeležili, direktor Janez Zorman pa je v svojem odgovoru županu, ki ga je povabil na zbor, med drugim zapisal, da je postopek prodaje zemljišča potekal zakonito in poudaril, da je bila stroka v Graditelju vedno na prvem mestu in da jih zato dnevno populistične in politične teme ne zanimajo ter se jih ne glede na kratkoročne posledice in "kaznovanje" ne želijo udeleževati.

Zapisal je tudi, da je bila občina o končni nameri prodaje zemljišča seznanjena več kot dve leti in da se je v tem času dvakrat pisno odpovedala predkupni pravici. Občina je po najavi prodaje tega zemljišča konec leta 2002 brez kakršnegakoli dogovora ali obvestila zemljišče glede prostorskega reda pripojila k lokacijskemu načrtu B19. Tako je odpadel vsak možen manevar, ki bi pomenil "iskanje projekta, ki bi bil lokacijsko in finančno zanimiv", kot je zapisano v medijih. To pomeni, da je bila prodaja zemljišča možna le na način in za namen kot se je zgodilo.

Nadalje poudarja, da gradnja triplex garaž ni bila nikoli predvidena kot osnovna ponudba soseske, zato zanje ni bil nikoli zagotovljen kakršenkoli "družben" denar, pač pa je predstavljala njen nadstandard. Omenja tudi anketo, na katero se je pred leti od petsto vprašanih za nakup garaž odločilo le devet krajanov.

Tudi povezovanje Graditelja z razveljavitvijo zazidalnega načrta za to območje leta 1992, ki je posledično omogočilo drugačno rabo zemljišča, je napačno. Graditelj ni sodeloval ne pri odločitvi za morebitno gradnjo cerkve in ne pri opustitvi te odločitve, pač pa je bil v obeh primerih le seznanjen s posledicami.

Glede na očitke o neposluhu Graditelja do kraja, okolice in njunih problemov Zorman pravi, da to ne drži, in navaja tudi primer, ko je Graditelj pred dobrim letom občini Kamnik podaril 494 m² zemljišča, ki so ga oddvojili od zemljišča za izobraževalno administrativni center Duplica. Ker za to niso prejeli niti javne niti interne zahvale, pričakuje, da se bo občina glede na javno izraženo mnenja o poslovnosti Graditelja temu darilo odpovedala, je še zapisal direktor Zorman.

Kamniški OBČAN izdajatelj Bistrica, d.o.o., Kamnik.
Odgovorna urednica Saša Mejač, univ. dipl. ekon.
Na podlagi mnenja Ministrstva za kulturo sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se na podlagi Zakona o DDV obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8.5%. Medij Kamniški občan je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 333. Kamniški občan izhaja dvakrat mesečno v nakladi 10.200 izvodov in ga prejema gospodinjstva občine Kamnik brezplačno.
Naslov uredništva: Kamnik, Glavni trg 23 (zgradba med občino in sodiščem), tel.: 01/83-91-311, 041/662-450, fax: 01/83-19-860, e-mail: sasamejac@volja.net
Nenaročenih člankov in fotografij ne honoriramo. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Grafična priprava Luxuria d. o. o., tisk Set d.d., Ljubljana dne 26. 2. 2004

Poročilo z 11. seje občinskega sveta

Letošnji proračun je po županovih besedah eden najboljših v zadnjem desetletju

Na enajsti seji 11. februarja so imeli občinski svetniki na dnevnem redu resda samo štiri točke, vendar so za njihovo obravnavo porabili kar sedem ur. V skladu s pričakovanji so se najdlje zadržali pri drugi obravnavi in amandmajih na predlog letošnjega proračuna in ga ob koncu seje tudi sprejeli.

Za neke vrste ogrevanja pred težjimi odločitvami so svetniki najprej soglasno in brez razprave podprli vse predlagane prejemnike letošnjih občinskih priznanj, med katerimi je letos devet posameznikov, ena organizacija in glasbena skupina.

Občina naj ne prodaja zemljišč brez predhodnih analiz posledic

Nato so se svetniki lotili Programa prodaje občinskega premoženja v letošnjem letu, po katerem naj bi občina s prodajo zaslužila 437 milijonov tolarjev in za toliko povečala letošnje občinske prihodke. Med šestimi zemljišči, ki so predvidena za prodajo (gre za zemljišča na območju B 25 - Fructal), B 5 - Perovo, med stavbama Mercator Centra Kamnik in SKG, B 10 - Kamniška Bistrica, opuščeni peskop v Palovčah, zemljišče v Volčjem Potoku in še nekaj drugih, je bila za svetnike najbolj sporna prodaja zemljišča na območju B 5. Na njem so si namreč stanovanjci bližnjih blokov uredili parkirišče, ki bi ga v primeru prodaje zemljišča seveda izgubili. Ker bi to pomenilo enake težave, kot se trenutno pojavljajo na Duplici, je bilo to zemljišče povod za vročo razpravo o problematiki mirujočega prometa v vseh kamniških stanovanjskih soseskah.

Ker je občinska uprava svetnike že pred razpravo opozorila, da bi zavrnitev predlaganega programa odprave precej spremenila strukturo letošnjih občinskih prihodkov in s tem celotni proračun, so svetniki predlagani program sprejeli, vendar na predlog svetniških skupin LDS in ZLSD vanj vgradili dve pomembni "varovalki".

Branislav Golubovič je tako v imenu svetnikov LDS vložil amandma, v katerem je predlagal, da se prodaja omenjenega zemljišča ne izvede dokler občinska uprava ne pripravi smernic za ureditev mirujočega prometa v vseh kamniških blokovskih naseljih ter raziše prometni vpliv novih večstanovanjskih objektov na prostor, v katerem se bodo slednji gradili. Borut Žagar pa je v imenu svetniške skupine ZLSD vložil amandma, po katerem naj bi se prodajna cena kvadratnega metra zemljišča na lokaciji B 5 podvojila (s prvotnih deset na dvajset tisoč tolarjev za kvadratni meter), vendar se z njihovim amandmajem Branislav Golubovič ni strinjal in pojasnil, da je ta prostor v Kamniku edini, ki še ni pozidan. Svetniška skupina ZLSD je poleg tega predlagala, naj se od kupca omenjenega zemljišča zahteva, da naj na njem zgradi garažno hišo, v kateri bodo lahko stanovanjci bližnjih blokov najeli parkirna mesta. Njihovo pobudo je podprla tudi Marjeta Humar, svetnica NSI, in poudarila, da bo v primeru, če se v Kamniku pod novogradnjami ne bodo začele graditi tudi podzemne garaže oziroma parkirne hiše, kmalu zmanjkalo prostora za zelenice, parke, otroška igrišča in druge zelene površine. Tudi s predlagano gradnjo garažne hiše se Golubovič ni strinjal rekoč, da bi morala občinska uprava pred tem sprejeti strategijo upravljanja z mirujočim prometom in da občina ne more kar tako prodajati že urejenih parkirišč. Ker je prodaji omenjenega zem-

ljišča nasprotovalo še nekaj drugih svetnikov, je Žagar ob koncu razprave dejal, da bi ta problem lahko rešili že tedaj, ko se je gradil Mercatorjev nakupovalni center.

Ker je razprava o načrtovani prodaji tega zemljišča večkrat zašla s smeri in ker so si tudi amandmaji začeli nasprotovati, sta vanjo z interpretacijami pomena posameznega amandmaja in odločitve svetnikov posegla tudi župan Anton Tone Smolnikar in Ivan Pristovnik, direktor občinske uprave. Župan je v svojih pojasnilih svetnike med drugim opomnil, da bi bil v primeru, če omenjenega programa ne bi sprejeli, letošnji proračun občine Kamnik ob sto milijonov tolarjev. Po nekajminutnem odmoru so svetniki predlagani program z amandmaji vred vendarle sprejeli.

Investicijam je namenjenega 45 odstotkov proračuna

Župan je v nagovoru pred začetkom druge obravnave letošnjega proračuna ocenil, da je letošnji proračun eden boljših, če ne celo najboljši v času njegovega županovanja, saj je bolj razvojno usmerjen kot so bili pretekli. Alojz Kolar, vodja oddelka za gospodarske dejavnosti in finance, je njegove trditve podkrepil še s številskimi in povedal, da se je proračun od prve obravnave povečal za 257 milijonov tolarjev in da investicijski del predstavlja 45, tekoči pa 55 odstotkov. Ob tem je Kolar opozoril še na dejstvo, da občina še vedno nima prostorske strategije in da se bo morala na prostorskem oddelku tudi kadrovske okrepiti, saj to od nje zahteva tudi država.

Proračun ni več tako statičen...

Statutarno pravna komisija ter vsi občinski odbori so predlogu odloka o proračunu občine Kamnik za leto 2004 v drugi obravnavi izdali pozitivno mnenje, vendar so ob tem predsedniki nekaterih odborov kljub temu izpostavili nekaj pomislekov.

Tako je Marjeta Humar, predsednica Odbora za družbene dejavnosti, opozorila, da se delež sredstev, namenjenih družbenim dejavnostim, iz leta v leto zmanjšuje, da je v kamniški Dom kulture treba vlagati še naprej in da bi morala občina podpirati tudi tiste ustanove, ki za družbene dejavnosti veliko prispevajo tudi same (v prvi vrsti je omenila Samostan v Mekinjah). V zvezi s stanovanjsko dejavnostjo v Odboru za družbene dejavnosti menijo, da bi morala občina pri gradnji socialnih stanovanj tesneje sodelovati s Stanovanjskim skladom RS, poleg tega pa bi morala občina razmišljati tudi o gradnji varovanih stanovanj, urediti delovanje pomoči na domu ter bolj intenzivno oživljati mestno jedro. Humarjevo je poleg tega zanimalo, zakaj se nič denarja ne nameni za galerijsko dejavnost in kakšni so rezultati ugotavljanja premoženjskega stanja ljudi. Daniel Kovačič, predsednik Odbora za varovanje okolja, je menil, da so prihodki občine od koncesij (Adriaplin, Energetski servis, Publicus...) premajhni. Tudi za vzdrževanje čistoče ob cestah, po njegovem, ni dobro poskrbljeno, saj je ob njih preveč smeti. Poleg tega

se je Kovačič zavzel še za to, da bi kamniškemu kegljišču namesto predvidenih dvanajst namenili dvajset milijonov tolarjev. "Če ne zaradi drugega, že zaradi uspehov, ki jih dosegajo," je pojasnil.

Franci Spruk je v imenu svetniške skupine SDS ocenil, da bi moral biti sedaj kulturni dom že bolj samostojen. Kritičen pa je bil tudi do turizma in podjetništva. Razvoj turizma je po njegovem prepočasen, ljudje pa s turističnim razvojem občine premalo seznanjeni - še zlasti, ker bo turizem v prihodnje ena najpomembnejših panog v kamniški občini. S podobnimi težavami se sooča tudi podjetništvo, ki se razvija težje kot v mlajših in hitreje razvijajočih se občinah.

Branislav Golubovič, vodja svetniške skupine LDS, je poudaril, da je letošnji proračun boljši od prejšnjih zato, ker ni več tako statičen, pa tudi pripombe iz prve obravnave je občinska uprava upoštevala. Opozoril pa je, da bi morali najprej dokončati že začete projekte in se šele nato lotevati novih. Po njegovem bi občina lahko nekaj privarčevala tudi s tem, da bi združevala javne razpise za potrebe šol, doma kulture in podobnih ustanov. O razvoju turizma je Golubovič dejal, da je razveseljivo, da v Kamniku deluje Agencija za razvoj podjetništva in turizma, da pa je doslej še premalo naredila na področju zunanje podobe občine.

... še vedno pa premalo namenja družbenim dejavnostim

V nadaljevanju razprave je Marjeta Humar, svetnica NSI, opozorila na številne težave, ki se jih bo morala občina Kamnik lotiti čimprej. Najprej jo je zanimalo, koliko novih delovnih mest bo v Kamniku nastalo iz sredstev, ki so namenjena podjetništvu, in koliko novih turistov bo v Kamnik pripeljal denar, namenjen turizmu. Poleg tega je Humarjeva menila, da se bo hitrejši razvoj Velike planine začel šele, ko bo njen razvoj temeljil na zasebnem kapitalu. Izpostavila je tudi socialno problematiko (predvsem skrb za brezdomce in ceno otroškega varstva), desetletna prizadevanja za ožvitev mestnega jedra, ki niso dala zadovoljivih rezultatov, potek nekaterih še nerešenih denacionalizacijskih postopkov in problematiko odlaganja komunalnih odpadkov. V zvezi s slednjo je dejala, da bi si morala občina Kamnik urediti lastno odlagališče in se s tem rešiti odvisnosti od deponije na ljubljanskem barju in njenih cen. Franci Spruk, svetnik SDS, meni, da se nekaterim projektom namenja preveč denarja, še zlasti, ker se njihovega izvajanja potem ne nadzira dovolj temeljito. Njegov strankarski kolega Anton Hočevar je opozoril, da poldrugi milijon, kolikor podjetnik lahko dobi na občini za odpiranje novega delovnega mesta, še zdaleč ne pokrije vseh stroškov. Občina pa premalo sredstev namenja tudi sofinanciranju projektov, kakršen je denimo integrirano kmetovanje. Na pomanjkanje denarja za nekatere dejavnosti je opozoril tudi Marjan Semprimožnik, svetnik LDS, saj 350 tisočakov, kolikor naj bi jih letos dobile krajevne skupnosti, ne zadošča več za njihove stroške. Borut Žagar, svetnik ZLSD, pa je mnenja, da kamniški turizem trenutno teče v mrtvem teku in da bi bilo treba natančneje določiti naloge Agencije za podjetništvo in turizem. Po njegovem je skrb zbujajoče tudi zmanjšanje sredstev za socialno

varnost, še zlasti, ker je letošnji proračun relativno bogat.

Gasilci bodo namesto 48 dobili kar 65,6 milijona tolarjev

Svetniki so pred drugo obravnavo proračuna pripravili kar 26 amandmajev, vendar so jih potem sprejeli samo deset. Amandmaje, ki so bili finančno manj zahtevni, so svetniki praviloma podprli, v iskanje sredstev zanje pa se je aktivno vključil tudi župan. Občinski svet je tako na pobudo svetnikov NSI odobril finančno pomoč pri obnovi samostana v Mekinjah in perspektivnim študentom, še zlasti tistim, ki študirajo v tujini. Prav tako bo občina na pobudo podžupana Demetrija Perčiča pokrila materialne stroške, ki jih bodo imeli krajani ob obnovi mežnarije na Gori, ob nakupu novih glasbil in uniform pa bo občina pomagala tudi Mestni godbi Kamnik, za kar se je v svojem amandmaju zavzel Branislav Golubovič.

Največ pozornosti pa so svetniki namenili amandmajema ZLSD in SDS. Prvi so predlagali, da bi v letošnjem proračunu za pridobivanje novih stanovanj občina namesto predvidenih 40 namenila 53,8 milijona tolarjev, drugi pa so si prizadevali, da bi za delo gasilskih društev namesto 48 namenili več kot 67 milijonov tolarjev.

Pobudo ZLSD so svetniki po burni razpravi zavrnili, čeprav je Borut Žagar v imenu pobudnikov pojasnil, da si za nova stanovanja prizadevajo zato, ker to letošnji precej bogat proračun dopušča, prihodnji pa tega ne bodo zmogli. Podžupan je ob tem dejal, da bi se morali bolj kot s prestavljanjem proračunskih sredstev ukvarjati z dejstvom, da občina Kamnik še vedno nima lastnega stanovanjskega sklada. Po njegovih besedah bi se morali s stanovanjsko problematiko najprej natančno seznaniti in šele nato iskati sredstva za dodatna stanovanja. Branislav Golubovič je v zvezi s stanovanji zanimalo, zakaj je govora samo o socialnih stanovanjih, ko pa se zaradi pomanjkanja stanovanj v Ljubljano selijo tudi študentje. Ker je razprava precej razgrela strasti, sta vanjo pred glasovanjem posegla še župan Anton Tone Smolnikar in Bojan Mlakar, vodja oddelka za okolje in prostor. Mlakar je ob tem povedal, da je občina Kamnik na stanovanjskem področju kljub vsemu precej uspešna, še zlasti če upoštevamo, kako star in drag za vzdrževanje je njen stanovanjski fond. Njegove besede je podprl tudi župan in dodal, da gradnji stanovanj sicer ne nasprotuje, da pa se je treba zavedati, da je tudi vzdrževanje lastnine (se pravi občinskega stanovanjskega fonda) vse prej kot poceni.

Še več težav po so imeli svetniki z odločanjem o amandmaju svetnikov SDS. Slednji so kot enega izmed virov za skoraj dvajset milijonov, za kolikor naj bi se povečala sredstva, namenjena gasilski dejavnosti, navedli tudi sredstva, namenjena za sanacijo plazu na Žalah. Zaradi tega se je ponovno oglašil Bojan Mlakar in svetnike opozoril na posledice, ki bi jih imela njihova odločitev, da se sredstva za sanacijo plazu porabi drugače. V obrazložitvi, zakaj občinska uprava amandmaja SDS ne podpira, je župan med drugim navedel, da je občina poleg požarne varnosti dolžna občanom zagotavljati tudi druge oblike varnosti in da je sanacija plazu žale nujna tudi zato, ker je ta plaz v preteklosti že povzročil železniško nesrečo z občutnimi materialnimi posledicami. Njegovim in Mlakarjevim svarilom navkljub so svetniki amandma SDS podprli.

Ob koncu pa še zanimivost. Ker letošnjo zimo zimska služba občine še ni veliko stala, so svetniki in župan kar nekajkrat segli v vrečo, v kateri se zbira sredstva zanj. Čeprav je niso povsem spraznili, pa veliko snega letošnjo zimo v kamniški občini ne sme več pasti...

Vi sprašujete, župan odgovarja

J. N. iz Kamnika sprašuje, kdaj bo saniran plaz nad železniško progo pod Žalami?

V noči 26. 11. na 27. 11. 2003 je zaradi povečanih padavin prišlo do sprožitve zemeljskega plazu levo nad progo za predorom na progi Ljubljana - Kamnik - Graben. Plaz je zasul progo z nanosom 30 m³ zemljine. Zaradi tega je bila proga dne 27. 11. 2003 od postajališča Kamnik - Mesto do postajališča Kamnik - Graben zaprta, ker so se opravljala dela z odstranitvijo nanesenega materiala s proge. Na pobočju je bil izkopen odprti jašek začasnega značaja zaradi preusmeritve zalednih voda in s tem preprečitve nadaljnjega zamakanja površine plazišča in pobočja. Izvedeni ukrepi so bili zgolj začasni in izvedeni s strani družbe Slovenske Železnice. Uveden je bil tudi režim upočasnjene vožnje (omejitev hitrosti na 20 km/h) in povečan nadzor pobočja levo nad progo. Do plazu je prišlo zaradi neurejenega odtoka površinskih voda s parkirišč na pokopališču, kot tudi neurejenega odtoka vode iz bližnjega izvira in samega odvoda obeh voda s pobočja.

Glede na to, da predel splazitve ni v lasti »SŽ« in na njihovo zaprosilo je občinska uprava v mesecu decembru 2003 organizirala sestanek s predstavniki Zavoda za varstvo kulturne dediščine OE Kranj (Žalski hrib je pod posebnim režimom), Frančiškanskega samostana, Komunalnega podjetja Kamnik, Podjetja za urejanje hudournikov Ljubljana in Slovenskih Železnic z namenom dogovora o pripravi tehnične rešitve sanacije plazu s poudarkom na sonaravni ureditvi okolice in uskladitvi z veljavnim prostorskim aktom, možnostmi postopnih sanacijskih del ter ločenega odvodnjavanja meteornih voda z asfaltnih površin.

Občinska uprava je za izvedbo sanacijskih del pridobila kulturnovarstvene pogoje Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije OE Kranj, po izvedenem ogledu geotehnično poročilo s predlogom potrebnih sanacijskih del, ki jih je izdelalo Podjetje za urejanje hudournikov v mesecu januarju 2004 in oceno

(projektantski predračun) potrebnih finančnih sredstev. Sanacijska dela predstavljajo zmanjšanje naklona brežine z izvedbo nadvišanja obstoječe podpore konstrukcije oziroma z ukinitvijo poti, gradnjo odprtega meteornega kanala za odvajanje meteornih voda in izgradnjo drenaže za zajem podzemnih voda. Financiranje izvedbenih del (15 milijonov SIT) je z ustreznimi obrazložitvijo tudi predlagala občinskemu svetu občine Kamnik kot sestavni del predloga proračuna občine za leto 2004.

Občinski svet je pred sprejetjem odloka o proračunu za leto 2004 obravnaval amandmaje svetniških skupin oziroma svetnikov, med drugim tudi amandma svetnika SDS g. Repanška, ki je za dodatno višino finančnih sredstev, namenjenih Gasilski zvezi Kamnik (obnova opreme za gasilske enote), predlagal 10 milijonov SIT iz proračunske postavke, ki je bila sicer namenjena sanaciji plazu. Navkljub opozorilom občinske uprave na nujnost izvedbe potrebnih sanacijskih del je bil na seji občinskega sveta amandma sprejet. S tem je seveda onemogočena izvedba nujnih del, izpostavljeno je vprašanje varnosti v železniškem prometu, kot ga predpisuje zakon o varnosti v železniškem prometu (Ur. list RS, št. 85/00) ter na njegovi podlagi sprejetih podzakonskih predpisih in seveda nenazadnje morebitnega povračila škode povzročene ob izrednem dogodku.

Zaradi navedenih dejstev Vam žal ne morem konkretno odgovoriti na zastavljeno vprašanje, saj je občinska uprava »potisnjena« povsem pred nova dejstva.

ANTON TONE SMOLNIKAR, ŽUPAN

OBČINA KAMNIK
ODDELEK ZA OKOLJE IN PROSTOR
GLAVNI TRG 24, 1240 KAMNIK-tel. 01/8318-100

Na podlagi 28. člena Zakona o urejanju prostora (Uradni list RS, št. 110/02 in 8/03 - popravek) Občina Kamnik, Oddelek za okolje in prostor, sklicuje

PROSTORSKO KONFERENCO za pripravo sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta B8-Zgornje Perovo

ki bo v sredo, 10. marca ob 18. uri, v sejni sobi Občine Kamnik, Glavni trg 24, II. nadstropje.

Na prostorski konferenci bo predstavljen osnutek Programa priprave sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta B8-Zgornje Perovo. Namen prostorske konference je pridobitev priporočil, usmeritev, predlogov in legitimnih interesov lokalne skupnosti, gospodarstva in interesnih združenj ter organizirane javnosti glede priprave in vsebine predloga sprememb in dopolnitev zazidalnega načrta B8-Zgornje Perovo. Na prostorski konferenci lahko udeleženci podajo svoje predloge v pisni obliki ali ustno na zapisnik.

Udeleženci prostorske konference, ki predložijo dokazilo, da zastopajo organ, organizacijo, društvo ali drugo pravno osebo, morajo ob registraciji udeležbe predložiti pisno pooblastilo.

Vodja Oddelka za okolje in prostor:
Bojan Mlakar, dipl. ekon.

Kamniška podružnica Društva general Maister

Pester program prireditev v Maistrovem letu

Leto 2004 lahko upravičeno imenujemo Maistrovo leto, saj bomo letos obeležili 130-letnico rojstva, 70-letnico smrti in 100-letnico izida prev pesniške zbirke Poezije našega rojaka, rodoljuba, pesnika in generala Rudolfa Maistra Vojanova.

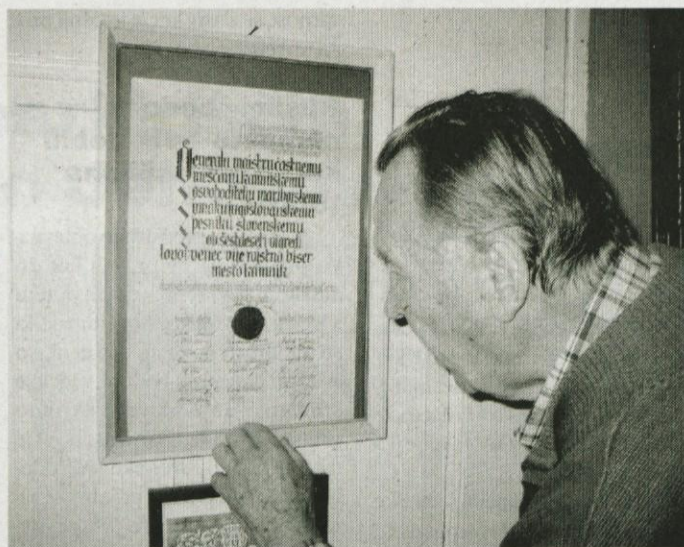
Kot je že znano, smo tudi v Kamniku septembra lani ustanovili podružnico Društva general Maister, ki že nekaj let deluje v Ljubljani in ga vodi mag. Milan Lovrenčič. Predsednika kamniške podružnice Nika Pinteriča smo neposredno pred začetkom prireditev v počastitev Maistrovih jubilejev povprašali o programu prireditev in o poteku priprav na te prireditve.

Povedal je, da organizacijsko za pripravo in izvedbo programa skrbi občinski odbor za praznovanje občinskega praznika, v katerem sodeluje kot predstavnik Društva general Maister. V kamniško podružnico se je vključilo že okrog 50 članov, ki so v pristopnih izjavah izrazili želje, na katerih področjih delovanja društva (negovanje spomina na R. Maistra, organizacija društva, pisanje člankov, pridobivanje sponzorjev

itd.) želijo sodelovati. Med člani je največ zanimanja za nadaljnje raziskovanje zgodovine delovanja generala Maistra. Predstavniki kamniške podružnice se aktivno udeležujejo tudi vseh prireditev na državnih ravni. Tako je ob nedavnem Dnevu samostojnosti osemčlanska delegacija kamniške podružnice položila venec k Maistrovemu spomeniku pred obrambnim ministrstvom v Ljubljani.

Niko Pinterič, predsednik kamniške podružnice Društva general Maister, je že od rane mladosti rad prebiral Maistrove pesmi, za katere pravi, da so še danes aktualne, in spremljal zgodovino Maistrovih bojov za severno mejo. Na sliki: S simbolom zveze borcev severne meje 1918-1919, znamenitim Vavpotičevim Verigarjem, ki je bil upodobljen na prvi jugoslovanski znakmi.

Med prireditvami, ki bodo v počastitev generala Maistra potekale v Kamniku, bo 11. marca v Šolskem centru Rudolfa Maistra tekmovalni kviz o poznavanju življenja in delovanja generala in pesnika Rudolfa Maistra. 24. marca bodo v muzeju na gradu Zaprice odprli razstavo o Maistrovem življenju in delu.

27. marca bo Maistrov spomin s slavnostno sejo pred občinskim praznikom počastil občinski svet občine Kamnik.

17. aprila bo v Kamniku državna proslava Maistrovih jubilejev. Ob 18. uri bo slovesnost pred njegovo rojstno hišo s prenovljeno fasado in vzdano spominsko ploščo, slovesnost, na kateri bo predvidoma govoril obrambni minister Anton Grizold. Ob 20. uri pa bo v Domu kulture slavnostna akademija TV prenosom.

O organizaciji okroglega mize na temo "General Maister, nekdanj, danes in jutri", ki naj bi bila predvidoma 16.

aprila, dan pred osrednjo državno proslavo, pa se bodo še dogovorili.

Seveda bodo v Maistrovem letu številne prireditve tudi v ostalih krajih Slovenije, kjer je živel in deloval general Maister, še posebej v Mariboru, kjer bo marca razstava o bojih za Maribor, postavili pa bodo tudi spletno stran o Maistru, in na Uncu, kjer bo novembra posvet General Maister in Notranjska.

Niko Pinterič posebej vabi vse člane društva in ostale ljubitelje Maistrovega dela in njegove zapuščine, naj v Maistrovem letu namenijo še dodatno skrb zbiranju novih podatkov in gradiva o našem slavnem rojaku.

Na koncu se je še posebej zahvalil za razumevanje občinskemu oddelku za družbene dejavnosti, ki skrbi za administrativna opravila društva general Maister in pričakuje, da bo v doglednem času društvu uspelo urediti tudi kak prostor za svoje potrebe.

FRANC SVETELJ

GASILSKA DRUŠTVA SO "DEKLICA ZA VSE"

Mesec januar je mesec obračuna prostovoljnih gasilskih društev o delu za preteklo leto. Vodstvo PGD Špitalič je v prvem tednu februarja sklicalo občni zbor in podalo članstvu in krajanom obračun o svojem delu za preteklo leto. Kako blagodejno vpliva na povabljenca in predvsem na vodstvo društva, ko se zbere polna dvorana, da celo zmanjka sedežev. Tako je bilo tudi na občnem zboru v Špitaliču. Iz majhne krajevne skupnosti in gasilskega okoliša se je zbralo okoli 50 krajanov, od gasilcev, žensk, mladine. Vsi navzoči so z zanimanjem spremljali podana poročila od predsednika, poveljnika, tajnika in drugih, ki imajo določene zadolžitve v društvu. Na terenu so še vedno prostovoljna gasilska društva, ki si "deklita za vse". Iz poročil je bilo ugotoviti, da se gasilci ukvarjajo z vsemi problemi, s katerimi se srečujejo v domačem kraju ali pa jih ljudje kličejo na pomoč. V preteklem letu kraj ni bil obremenjen s požari na objektih ali v naravi. Imeli so le nekaj manjših intervencij splošnega pomena. Izven operativnih akcij pa se je vodstvo društva ukvarjalo s strokovnim izobraževanjem operativnih članov, vadbo pionirjev in mladine, kajti brez znanja ni gašenja. To še posebej zahteva današnji čas. Na prvem mestu je znanje brez katerega gasilec sploh ne sme pristopiti h gašenju ali reševanju, še posebej v hudih primerih. V primeru požara ali kakšne druge nesreče je poveljnik odgovoren za morebitno nesrečo osebe pri gašenju ali

reševanju, če nima zahtevanega znanja s tega področja.

Vse se da rešiti v okviru danih možnosti, naravnih sil pa ne moremo krotiti. Lanska elementarna nesreča - huda suša, ki je zajela skoraj vso Evropo, ni prizanesla niti Sloveniji. Kmetje in gasilci so se ozirali proti nebu, da bi zazrli vsaj majhen oblček, ki bi izlil iz svojega škafa malo vode za žejne ljudi, živino in polja. To pričakovanje je bilo predolgo in krajanji Špitaliča so bili primorani klicati na pomoč svoje gasilce, da so jim pomagali napojiti žejno živino. Pred dobrimi desetletji nazaj gasilska naloga ni bila dovož vode, saj ni bilo za to potrebne mehanizacije. Zdaj ima v glavnem skoraj vsako društvo, tudi PGD Špitalič avtocisterno. Cisterna drži okoli 5000 litrov, ki je namenjena za gašenje požara na objektu ali v naravi. Ob sušah rešujejo pomanjkanje vode tako, da jo naročnikom pripeljejo gasilci. V celotnem sušnem obdobju so opravili 45 prevozov in pripeljali na kmetije okoli 225.000 litrov vode. Vsi prevozi so bili v glavnem opravljeni brez plačila. Gasilec je moral pustiti svoje delo doma, da je pomagal drugemu. Prevoz vode bodo morali rešiti na občinskem svetu, kajti v tem primeru gre za velike materialne stroške, ki pa jih kmetje in društva ne morejo sami pokrivati. Upajmo, da nam bo leto, ki je pred nami, bolj naklonjeno kot je bilo preteklo.

Za PGD Špitalič Alojzij Konda

GASILSTVO IN KULTURA - GIBALO KRAJA

Tako je poudaril v svojem poročilu Ivo Orehovec na občnem zboru PGD Motnik. Morda bo kdo pomislil, da so to samo vljudnostne besede. Sodelovanje med gasilci in turističnim društvom je bilo konkretno predstavljeno, kot so razne prireditve za prvi maj, Silvestrovanje na trgu, kulturni nastopi in za poplačilo sodelujočim še skupni izlet. Motničani se morajo turistično in športno sami odpreti, kajti obvoznica jih je izolirala, ker se tranzitni promet Kamnik-Vransko-Celje ne odvija preko centra starodavnega trga. Dobra stran te obvoznice je, da se je ožji center izognil prometu, ki bi ogrožal ljudi in stavbe. Sedaj je poteza na samih krajanjih, da bo iz glavne ceste še kateri voznik zapeljal skozi center, se ustavil v dobri gostilni in si ob raznih prireditvah ogledal starošrške običaje usnjarskega Motnika in si kupil še kakšen zanimiv starodavni spominek. Za takšno privlačnost domačih in tujih turistov pa je potrebna polna mera samoiniciative in konkretnega dela. Tako so se krajanji dogovorili, da utrip kraja poživijo tako, da delajo z roko v roki gasilci in inovatorji. To enotnost je potrdil tudi občni zbor, na katerem se je zbralo veliko število gasilcev, gasilk. Še posebej lepo je bilo videti okoli 25 pionirjev in doraščajočih mladincev, ki so spremljali potek občnega zbora in razpravo. Morda naj bo omembe vredno še to, da so po zaključku občnega zbora starejših gasilcev imeli svoj občni zbor tudi mladinci in s svojimi poročili z vseh področij njihove dejavnosti popestrili nedeljsko dopoldne.

V poročilu je med drugim predsednik gasilcev, zastavil vprašanje, kakovesestransko rešiti problem dostave vode v sušnih obdobjih najbolj ogroženim kmetijam, ki so daleč izven centra Motnika. V sistemu, ki ga živimo, velja, da ni nič več brezplačno. Vsako delo je povezano z materialnimi stroški, zato ga je treba plačati, društva pa komaj pokrivajo osnovne stroške. Dovož vode je povezan z velikimi stroški, čeprav fizičnih storitev članov pri črpanju in vožnji avtomobila ne plača nihče, ker tega tudi ne zahtevajo. Na občnem zboru so se zahvalili vsem krajanom, ki kakorkoli materialno pomagajo gasilec, saj brez njih svoje humane funkcije ne bi mogli izvrševati.

Na zaključku občnega zbora se je v imenu turističnega društva Motnik vsem navzočim in krajanom zahvalil Jože Semprimoznik in poudaril, da morajo napeti vse umske in fizične moči, da se kraj duhovno in materialno še hitreje razvija.

Za PGD Motnik
ALOJZIJ KONDA

Agencija za razvoj turizma in podjetništva
v občini Kamnik - javni zavod
Turistično informacijski center
Tomsčeva 23, Kamnik
tel: +386 1 839 14 70
fax: +386 1 831 81 92
e-mail: infocenter.kamnik@siol.net
http://turizem.kamnik.si

KOLEDAR PRIREDITEV

JAVNI SKLAD RS ZA KULTURNE DEJAVNOSTI

Območna izpostava Kamnik; Japljeva 2
Tel.: 01 831 75 56; Faks.: 01 831 98 31
E-mail: oi.kamnik@jskd.si

Sobota, 28. februarja, ob 19. uri

Dom kulture Kamnik
Območno srečanje otroških in odraslih skupin
občin Kamnik in Komenda
Sodelujejo 4 otroške in dve odrasli folklorni skupini.
Vstopnina: 500 SIT

Petek, 12. marca, ob 19. uri

Galerija Veronika, Kamnik
Glasbeni večer z učenkami Srednje glasbene in baletne šole v Ljubljani
Katja Renner, klavir, mentor: prof. Helena Megušar
Maruša Bogataj, violončelo, mentor: prof. Zdenka Kristl Marinič
klavirska spremljava: Andreja Markun
Vstop s prostovoljnimi prispevki!

DOM KULTURE KAMNIK

Fužine 10, Kamnik
Informacije in prodaja kart: od ponedeljka do petka,
Od 10. do 12. ure na tel. 839 76 06 GSM 041/ 580 - 818
www.domkulture.org; e-mail: info@domkulture.org

Sobota, 28. februarja, ob 15. uri

MAGIC: THE GATHERING - učna delavnica za nove igralce

Sobota, 28. februarja, ob 19. uri

JSKD, izpostava Kamnik
REVILJA FOLKLORNIH SKUPIN
Vstopnina: 500,00 SIT

Četrtek, 4. marca, ob 17. uri

Gledališče iz desnega žepka
Lucija Čirovič in Boštjan Štorman
POKLIC COPRNICICE MICE, lutkovna predstava za otroke
otroški abonma in izven, vstopnina: 900 sit

MATIČNA KNJIŽNICA KAMNIK

Ljubljanska 1, Kamnik, tel.: 831 12 17
E-mail: mkk@kam.sik.si
http://www.kam.sik.si

Torek, 2. marca, ob 19. uri v dvorani knjižnice:

Predstavitve knjige PROSTRANSTVO LJUBEZNI, ki je nadaljevanje znane knjige Zveneče cedre tajge, o jasnovidki in duhovni učiteljici Anastaziji - knjigo bo predstavil Ivan Mesiček.

Sreda, 10. marca, ob 19.30 uri v dvorani knjižnice:

V sodelovanju s Študentskim klubom vas vabimo na potopisno predavanje Camino - Pot k sebi. Predava: Eli Horvat.

Kulturni dom
Franca
Bernika
Domžale

KOLEDAR PRIREDITEV GLEDALIŠČE

sreda, 10. marec, ob 20.00 - abonma ORANŽNI in IZVEN
četrtek, 11. marec, ob 20.00 - abonma RUMENI in IZVEN
četrtek, 25. marec, ob 20.00 - abonma RDEČI in IZVEN
petek, 26. marec, ob 20.00 - abonma ZELENI in IZVEN
Ronald Harwood: NA ČIGAVI STRANI - drama
Mestno gledališče Ljubljansko

petek, 12. marec, ob 20.00 - IZVEN
Rob Becker: JAMSKI ČLOVEK - monokomedija
Gustav gledališče

GLASBA

nedelja, 7. marec, ob 17.00 - IZVEN
5. GOSTIČEVI DNEVI - slavnostni koncert

ZA OTROKE

sobota, 6. marec, ob 10.00 - IZVEN
Tri slovenske basni: ZGODBE IZ GOZDIČKA - lutkovna predstava
Lutkovno gledališče Jože Pengov
sobota, 20. marec, ob 10.00 - IZVEN
Veveričja pravljica: KJE JE LEŠNIK - lutkovna predstava
Teater za vse, Jesenice

GALERIJA DOMŽALE, Mestni trg 1 (trgovski kompleks Vele)

11. marec - 26. marec: 10.00-12.00 in 15.00-19.00 VSTOP PROST
DUŠANKA KAJFEŽ - slikarska razstava

INFORMACIJE

Vstopnice so v prodaji štirinajst dni pred prireditvami ob delavnikih od 10. do 12. ure v upravi Kulturnega doma Franca Bernika, od 16. do 19. ure v klubu Kulturnega doma Franca Bernika (Ljubljanska 61, Domžale, vhod z dvorišča, kletni prostori) ter eno uro pred pričetkom prireditev. Informacije in rezervacije po telefonu: 722 50 50

Pet let Društva Sožitje Kamnik

Varovanci VDC so veseli, ko jih obiščejo ljudje, ki jih ne srečujejo vsak dan. O njihovem delu in življenju so hiteli pripovedovati predsednici Društva Sožitje Metki Hribar in županu Toneu Smolnikarju.

Društvo Sožitje Kamnik je leta 2000 dobilo prvo koncesijo za varstvo in zaposlitev pod posebnimi pogoji oseb z motnjami v duševnem razvoju. V stari šoli na Lokah 7 smo uredili prostore varstveno delovnega centra (VDC) in sprejeli sedem varovancev. Ker pa so bile potrebe po tovrstni oskrbi oseb z motnjami v duševnem razvoju v občini Kamnik večje, kot smo jih trenutno lahko zadovoljili, smo kandidirali na razpise Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve še v vseh naslednjih letih in tako do leta 2003 uspeli pridobiti koncesijo za 17 varovancev. Seveda pa je bilo potrebno izpolniti vse zahteve pristojnega ministrstva. Sprva smo imeli v najemu le polovico hiše na Lokah, potem pa nam je Oddelek za družbene dejavnosti Občine Kamnik pomagal izprazniti stanovanje, g. Šuštar pa nam je oddal v najem svoje stanovanje.

Tako smo zadostili zahtevam ministrstva. Potem smo se lotili temeljite prenove stavbe. S pomočjo Občine in kandidiranjem na razpisih za investicijska sredstva pri Zvezi društev Sožitje smo pridobili toliko sredstev, da smo najprej uredili okolico, nekdanjo kurilnico in fasado na glavni stavbi. Varovanci so bili najbolj veseli prostora za rekreacijo, kjer se lahko ob namiznem tenisu sprostijo, pa tudi pomerijo svoje v sposobnostih in znanju. Zamenjali smo tudi peč za centralno ogrevanje, izolirali fasado, zamenjali okna in tako naredili stavbo prijazno, bolj domačo. Stara šola na Lokah je tako dobila spet dušo in sprejela pod svojo streho ljudi s težavami, vendar z velikim srcem, polnim hvalečnosti, saj se v njej dobro počutijo in radi prihajajo.

V letu 2004 bi radi zamenjali še opremo, ki bi bila bolj prilagojena potrebam, saj je obstoječa oprema stara, pridobljena iz različnih šol, in v precej slabem stanju. Poleg zaposlitve in varstva nudimo varovancem tudi različne aktivnosti za ohranjanje psihofizičnega zdravja. Dejavnosti, ki jih imajo radi, so povezane s športom in treningi za special-

no olimpiado, kjer pridno pobirajo medalje.

Posebej radi obiskujejo ure terapijskega jahanja v ZUIM in plavajo v Termah Snovik. Letos smo prvič sodelovali tudi na plavalnem mitingu Specialne olimpiade in bili zelo uspešni.

Vsega tega pa ne bi bilo, če se ne bi vodstvo društva in štirje zaposleni maksimalno trudili in razdajali svoje znanje in sposobnosti za doseg ciljev, ki so si jih zastavili že davnega leta 1999, ko je bilo društvo ustanovljeno.

Društvo pa ne skrbi samo za varovance v VDC, temveč tudi za tiste, ki vanj niso vključeni. Za njih organiziramo delavnice v popoldanskem času, kjer se lahko družijo s svojimi vrstniki, starši pa se lahko pogovorijo o skupnih ali posebnih težavah, opravi-ko kakšno delo ali se jim pridružijo. Organiziramo tudi družabna srečanja, kjer se starši in varovanci bolje spoznajo in navežejo prijateljstva, saj so prav ljudje z motnjami v duševnem razvoju tisti, ki nas s svojo prisrčnostjo in neposrednostjo napeljujejo k temu. Radi imajo družbo in radi so veseli.

Vsako leto skrbimo tudi za izobraževanje staršev na področju zdravstva, vzgoje in skrbi za zdravo življenje kljub obremenitvam, ki jih prinaša skrb za ljudi z motnjami v duševnem razvoju. V ta namen organiziramo različna predavanja strokovnjakov različnih strok v obliki vikend seminarjev, kjer poskrbimo za varstvo oseb z motnjami v duševnem razvoju (OMDR) tako, da se starši lahko posvetijo predavanjem, na katerih dobijo odgovore na vprašanja, na katera si sami ne znajo odgovoriti.

Že od nekdaj velja, da je najboljša izmenjava informacij med ljudmi s podobnimi problemi, zato se starši veliko pogovarjamo na družabnih srečanjih, na katerih se nam pridružijo tudi prijatelji in prostovoljci, ki nam pomagajo in občasno prevzamejo skrb za gojence, predvsem na taborih vseživljenjskega učenja, kamor odhajajo brez staršev. Namen takih taborov je doseči čim večjo samostojnost in sposobnost skrbeti za samega sebe

in priuči te sposobnosti pomagati drug drugemu.

Na enem od takih srečanj se nam je pridružil tudi g. župan Anton Smolnikar, česar so bili še posebej veseli gojenci, saj nimajo velikokrat možnosti, da bi ga lahko pocukali za rokav in mu podali roko. Ob tej priliki bi se mu radi še posebej zahvalili za izkazano razumevanje in pomoč pri naših prizadevanjih izboljšati in obogatiti življenje gojencev in njihovih družin.

Ob 40. obletnici Zveze društev Sožitje smo podelili tudi priznanja za uspešno in humano delo g. Antonu Kaminu, vodji Oddelka za družbene dejavnosti občine Kamnik in predsednici Društva Sožitje Kamnik Metki Hribar. Kljub temu, da smo najmlajše društvo od 51 društev, vključenih v Zvezo Sožitje, smo uspeli v slabih petih letih veliko narediti za naše gojence v občini Kamnik.

Načrtov in želja je še veliko, saj so potrebe po širitvi velike. Na sprejem v VDC čaka še veliko ljudi z motnjami v duševnem razvoju, vendar smo na Lokah prostorsko omejeni, saj so zahteve po velikosti prostorov s strani

Še posebej radi ustvarjajo različne izdelke - živali in razne podobe iz gline, ki jih ponosno pokažejo in celo prodajo za spominke.

ministrstva visoke, zato se bomo v prihodnje trudili pridobiti dodatno lokacijo za našo dejavnost, da bi lahko dostili vsem željam naših varovancev in njihovih staršev.

Za konec naj velja povabilo. Obiščite nas in se prepričajte, da so naši varovanci zares dobre volje, in da radi hodijo v "službo". Zelo so veseli, kadar jih obiščejo ljudje, ki jih

ne srečujejo vsak dan, saj kar tekmujejo med seboj, kdo bo lahko več povedal o delu in življenju v VDC, kjer ima vsak svoje naloge in skrb za to, da dan mine kar najbolj prijetno, in da nekaj dobre volje prinesejo tudi v svoje domove.

Za Društvo Sožitje zapisala
Metka Hribar

Varovanci Varstveno-delovnega centra na Lokah radi prihajajo v službo, kjer jim ni nikdar dolgčas. Pa vselejso dobre volje.

Kramljanje z akvareli Bogdana Potnika

Avlo in stopnišče občine Kamnik s svojo barvitostjo krasijo akvareli in olja kamniškega slikarja Bogdana Potnika, ki so na ogled še do 20. marca.

Umetnik je kljub samorastniški poti s svojim nespornim risarskim talentom in vedoželjnostjo globoko posegel v skrivnost umetnosti slikanja. Njegovi barviti akvareli in olja so pravi potopis slovenske dežele, njenih lepote in bridkosti, ljudi in njihovih usod. Kar potegnejo nas k sebi s svojimi zanimivimi zgodbami, ki jih odpirajo.

Bogdan Potnik, ki zadnja leta sicer nekoliko manj ustvarja, je razstavljal na mnogih razstavah, slikarskih kolonijah doma in v tujini, na extemporih v Sloveniji in Italiji, za kar je prejel več priznanj in nagrad, med njimi pet mednarodnih in nekaj prvih mest na extemporih.

Pravi, da ga je risanje, slikanje in kiparjenje veselilo že v otroških letih in od tedaj je likovnemu ustvarjanju posvetil veliko prostega časa in pomemben del svojega življenja.

SAŠA MEJAC

GASILSKI KULTURNI VEČER V ŠMARCI

V soboto, 31. januarja, so gasilci iz Šmarce v Kulturnem domu Šmarca organizirali kulturni večer. Najprej se je z zelo raznolikim izborom pesmi predstavil Gasilski pevski zbor Šmarca pod vodstvom Veronike Šarec. Slišali smo lahko tako slovenske narodne kot črnske duhovne pesmi. V drugem delu prireditve so na inštrumentih zaigrali otroci in mladinci iz glasbenih šol Kamnik ter Domžale. Na saksofonu se je predstavila Špela Pičnik, na harmoniki Jan Dolenc

(oba iz Glasbene šole Kamnik) in na tubi Tevž Lorbek iz Glasbene šole Domžale. S petjem in kitarama sta občinstvo navdušila Rok Koželj in Sebastijan Capuder, ki sta zapela in zaigrala za Šmarco prirejen Kreslinov hit Je v Šiški še kaj odprtega in Domiceljevo skladbo Na planini je živel.

V sklepnem delu je Damjan Radman odrecital Gasilsko molitev, vklesano v New Yorku na mestu, kjer je pred terorističnim napadom stal Svetovni trgovinski center (WTC). Za

vrhunec smeja pa sta poskrbela gasilca Milena Koželj in Franc Koželj s kratko igro R. Andersona Jaz sem Nace, v kateri sta v vlogah Rezke in Naceta prikazala, kaj čaka gasilce na stara leta. Prireditve je s hudomušnimi dovtipi povezoval Marjan Šarec. Gasilci iz Šmarce so nabito polno dvorano zagotovo prepričali, da niso samo dobri gasilci, ampak da imajo tudi pevske, recitacijske in igralske sposobnosti.

BARBARA ISKRA

Iz torbe Krištofovega Pepeta II.

Občinskega udara na Duplici ni bilo...

Zadnje čase je bilo prelitega že veliko črnila in izgovorjenih veliko besed o predvideni pozidavi parkirnih prostorov, čeprav makadamskih, na Duplici z izobraževalnim centrom Jehovovih prič, da je bilo normalno pričakovati burno razpravo tudi na zboru občanov. To se je res tudi zgodilo, vendar bi se kmalu zgodilo še marsikaj, če župan Tonti ne bi hodil tudi po Duplici in pravočasno odkril, da se na zboru pripravlja nič manj, kot reci in piši, občinski, ne državni, udar. Kako bi to izgledalo, udeleženci zbora občanov niso mogli izvedeti, ker je Tonti prekmalu ugasnil mikrofona in pobudnikom, ki so se javljali pod točko razno, ki pa je ni bilo na dnevnem redu, preprečil njihove nakane. Zbrana množica pa je bila ravno prav zagreta, da bi z velikim aplavzom potrdila vse, kar bi vrlenu Tontiju vr-

glo kakšen polenček pod noge. Ne dolžna žrtve pa je bil starejši občan, kot so ga imenovali mediji, v osebi Borisa Stanislava K., ki je želel preko mikrofona podpreti županove sklepe, pa mu je ta ročno vzel mikrofona iz rok. Ja, Tonti si bo dobro zapomnil, kdaj bo sklical še kakšen zbor volivcev na Duplici, saj so mu zbrani javno povedali, da mu je bolj pri srcu Kurja dolina kot pa Duplica...

Na zadnji občinski proračunski seji so občinski možje in žene različnih strank pokazali županu Tontiju, kaj v praksi pomeni programska koalicija, za katero se je zavzemal na začetku svojega tretjega mandata. Kot neodvisni županski kandidat naj bi upošteval interese tako levih kot desnih strank in se ne bi smel hudovati, če se stranke kdaj tudi (programsko) povohajo in povozijo kak predlog občinske

uprave, zlasti če gre za kako cesto ali vodovod, ki si ga potem na prsi pripne ta ali ona stranka. To je pač v času pred volitvami že kar normalno. To je poznano tudi županu, ki si vedno prišpara nekaj traku (in cekinov) za odpiranje nekajmetrskih cestnih odsekov pred volitvami...

V zadnjem času kar pogosto vidimo naše možje, pa tudi žene ali dekleta postave, ki ob cestah bdijo nad privezanimi ali neprivezanimi soferji. Menda polovico kar precej takih, ki so pozabili, da imajo v svojem avtu varnostni pas zato, da se privežejo. Potem se pa na vse kriplice izgovarjajo, zakaj se niso opasali, če pa jim ne uspe prepričati moža postave, pa se nazadnje najde še vprašanje: ali tistih blokov za dva jurja in pol nimaš več. Pa še res je, da teh najprej zmanjka. Pa kaj, saj gredo vsi nabrani cekini v državno

vrečo, občina pa od tega nima nič. Morda pa le kazalo imeti tudi kakšnega občinskega policajca, ki bi pomagal polniti tudi vedno prazen občinski žakelj...

Čeprav je naš prostorski ministar Bojan veliko truda vložil, da je ob delu prišel do poklica diplomiranega ekonomista, mu sedaj nekateri očitajo, da si je ta naziv pridobil zato, da se bo sedaj ukvarjal s prodajo občinskih parcel. Če so se pred nedavnim nekateri go-drnjali, da občina prepoceni prodaja svoje premoženje, odslej ne bo več tako, saj bo Bojan kot ekonomist gotovo znal zaračunati kar najboljšo ceno. Pa še nekaj cekinov za otroško igrišče na Duplici se bo tako nabralo. Nekateri pa res niso nikoli zadovoljni, pa se obrni kamorkoli in kakorkoli...

KRIŠTOFOV PEPE II

PISMA - MNENJA - ODMEVI

Kapeli na Malem gradu odvzetih 3 milijone tolarjev!

V sredo, 11.2.2004, so se občinski svetniki zbrali na 11. redni seji. V najpomembnejši točki dnevnega reda, obravnavi Odloka o proračunu Občine Kamnik za leto 2004 je bil izglasovan nerazumen predlog svetnika Janeza Repanška (SDS), da se del proračunskih sredstev v višini 1.500.000 SIT, namenjenih za ureditev notranje opreme na malograjski kapeli, preusmeri za potrebe gasilstva.

Navedena sredstva iz občinskega proračuna so bila utemeljena z dejstvom, da bi skladno z Zakonom o kulturnem talarju (Uradni list RS št. 108-5312/2002), Ministrstvo za kulturo RS dodatno prispevalo 1.500.000 SIT kot nepovratna sredstva za ohranjanje najkvalitetnejše kulturne dediščine. S tremi milijoni SIT(!) bi lahko zadostili zaželeni končni podobi notranjosti kapele.

Pri nepremični kulturni dediščini je glavna težava v tem, da se za ohranitev zahteva ogromno denarja, vendar se s tem problemom srečujejo tudi druge po svetu, ne samo pri nas. Nenazadnje sodi malograjska kapela med najkvalitetnejše evropske sakralne spomenike in na to bi morali biti Kamničani posebej ponosni. Pripominjam, da si je v letu 2003, od meseca marca do oktobra, kapelo ogledalo posamezno 1624 oseb, v javljenih skupinah pa 2650 oseb. Ne pozabimo, da smo malograjsko kapelo izbrali za simbol našega mesta, ki ga tako radi prezentiramo doma in v tujini. Zapomnite si to, gospod Repanšek in vsi tisti, ki ste na 11. občinski seji izglasovali, da se sredstva, predvidena za malograjsko kapelo namenijo za dejavnost gasilstva. (Opomba pisca: Nikar ne mislite, da ne cenim naporov gasilcev, ki zagotovo opravljajo pomembno in humano prostovoljno delo).

Predlog svetnika Janeza Repanška, ki rad soli pamet drugim s svojimi "modrostmi", verjetno preseneča tiste redke svetnike, ki razmišljajo drugače. Njegovo zadnje dejanje je bilo rečeno neokusno in po neumnosti primerno le še za butalske zgodbe. Težko je razumeti, da je svetnik Repanšek vrsto let opravljal funkcijo predsednika KS Center, da je krščansko usmerjen in da ima hišo po Malim gradom.

Seveda pa tukaj nastopi druga zgodba: tako imenovano "lobiranje strank", ki je med politiki posebej priljubljeno. Od tu dalje odpove pamet! Lepo vas prosim..., ali si lahko predstavljate, da so butalski predlogi svetnikov iz vrst krščanskih demokratov. Morda za poduk: kapela je last Župnijskega urada Kamnik. Nekaj bi bilo potrebno narediti v vrstah svetnikov, vendar nimam ideje, kaj!

Pa še to: "gospod iz Kolodvorske ulice" je s svojo modrostjo uspel prepričati nekatere svetnike, da so glasovali za odvzem sredstev iz občinskega proračuna, ki so bila namenjena za sanacijo nevarnega plazu pod Žalskim hribom, ob tunelu in železniški progi pri frančiškanskem samostanu. Predvidena sredstva naj bi se prav tako uporabila za potrebe gasilstva. Tudi to so izglasovali! Še ena neumnost, ki ji ni para! Saj poznate Kocbekov afizem: Eni vse znajo in vse vedo, drugega pa nič. Vprašam Vas, Kamničani, kam gremo, ali res v Evropo?

Bojan Schlegl u.d.i.a.

Stališča SDS do aktualnih dogajanj v občinskem svetu

Skupina svetnikov Slovenske demokratske stranke v občinskem svetu vlaga velike napore v utemeljevanje svojih pripomb in predlogov, ki so v več primerih različna od predlogov, ki jih v gradivu za seje občinskega sveta predstavlja župan in njegovi sodelavci. Največkrat se ustvarja vtis, da je neko županovo stališče že vnaprej zabetonirano in edino zveličavno. Ugotavljamo, da se v vsakem novem mandatu manj upoštevajo mnenja, sugestije in predlogi svetnikov, še zlasti, če prihajajo iz opozicije.

Na 8. seji sveta je bil po našem mnenju sprejet ne dovolj premišljen in neutemeljen sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2004, ki predvideva 50% povečanje točke. Vsakomur je lahko jasno, da si v danih razmerah ekonomske in socialne krize ne moremo privoščiti tako velikih podražitev, še posebej če so podkrepljene z višino točke, ki je sprejeta v Domžalah in Celju. Verjetno se strinjate, da primerjava z občino Kamnik ni primerna. Kljub našemu ostremu nasprotovanju in poskusu usklajevanja je obveljalo predlagano povečanje, saj smo bili s strani večine v LDS gladko preglasovani.

Vsako leto se pri sprejemanju občinskega proračuna srečujemo s problemom, ki se imenuje Velika planina. Že večkrat je bilo rečeno, da je to jama brez dna, kar se potrjuje tudi tokrat, ko smo na 10. seji obravnavali Informacijo o prisilni poravnavi nad družbo Velika planina d.o.o. Ugotavljamo, da je prisilna poravnava v družbi Velika planina d.o.o. le kratkoročna rešitev, ki pa nikakor ne zagotavlja vključitve strateškega partnerja, čeprav se v gradivu omenja ta možnost. Simulacija poslovnega izida je v postavki čistih prihodkov iz prodaje zelo optimistična, saj predvideva rast prihodkov iz prodaje za 20%, kar pa izkušnje iz preteklih let nikakor ne potrjujejo. Sprašujemo se, ali je povečanje prihodkov planirano izključno na povečanju cene kart ali tudi na povečanju števila obiskovalcev. Sanacija izvira iz dotacije cca 153 mio SIT, saj družba nima drugih virov, iz katerih bi se obveznost od upnikov iz prisilne poravnave lahko pokrivala. Prisilna poravnava je zato le zasilna rešitev pred stečajem, ki, po našem mnenju, nedvomno sledi.

Nikakor ne moremo razumeti občinske uprave, da se ne loti rešitve tega problema celovito. Zakaj ne bi organizirali javne tribune, povprašali strokovno in laično javnost, kakšno Veliko planino si predstavljajo in želi. Prepričani smo, da bi bil vložen trud bogato poplačan. Tudi v letošnjem proračunu, ki se te dni sprejema je za Veliko planino namenjenih 28 mio SIT, čeprav sredi najboljše smučarske sezone sedežnica ni obratovala devet dni. Navedena vsota denarja pa ne zagotavlja nobenega jamstva za prihodnost, ampak se že danes upamo trditi, da se bomo že pri naslednjem proračunu ponovno srečevali z najmanj takim škodam.

Zelo kritični smo tudi do predloga župana, ki namerava povečevati število zaposlenih v svojem kabinetu. Strinjamo se, da potrebujemo strokovnjaka, visoko izobraženega z znanjem tujih jezikov in usmerjenega k pridobivanju sredstev od države in iz Evrope. Ne moremo pa se strinjati s političnim kadrovanjem še zlasti glede na dejstvo, da ima župan pravico imenovati dva podžupana, pa je ni izkoristil in da se bodo v bližnji prihodnosti ustanovljale regije na katere se bodo prenašale posamezne funkcije. Zaradi spremenjenega načina vodenja investicij, bolezni in porodniške odsotnosti so po našem mnenju večji problemi v oddelku za okolje in prostor, kjer zaposleni zaradi obilice administrativnih predpisov težko obvladujejo zadane naloge. Podoben primer je tudi na oddelku za družbene dejavnosti.

Svetniki v SDS smo v manjšini in popolnoma nemočni pri uveljavljanju svojih idej in predlogov, kar pa ne pomeni, da si ne bomo še vnaprej prizadevali za uveljavitev za občane in občino dobrih in razvojno naravnanih predlogov, ne glede na to kdo ali katera politična opcija je predlagatelj.

Za IO SDS
Rudi Veršnik

Prodaja zemljišča za še kako potrebna parkirišča

Svet KS Perovo je na svojih sejah že od leta 1995 večkrat obravnaval problematiko parkirišč, kakor tudi urejenih zelenic in ureditev infrastrukture na območju svoje KS.

Najbolj absurdno pa je, da Občina Kamnik prodaja zemljišče pod številom 743 k.o. Kamnik na območju Zazidalnega načrta B5 Perovo. To je bilo objavljeno v Uradnem listu RS št. 49-51 (30.05.2003). To zemljišče v izmeri 3000 m² je namenjeno parkiriščem, ki so še kako potrebni na območju Zikove in Steletove ulice.

Že leta 1995 so potekala pogajanja Sveta KS Perovo z Gradbincem Kranj in občino Kamnik za usposodbo makadamskega parkirišča južno do zaklonišča in dalje do Mercator Centra. Na območju Steletove 25 ter Zikove ulice primanjkuje že vseskozi 250 parkirnih mest. Da parkirišča niso gradbeno izvedena pomeni, da je opuščen zazidalni načrt B2 Perovo (Ur. list RS št. 65/97), na osnovi katerega je bilo zgrajeno to naselje. Po podatkih iz Zemljiške knjige izhaja, da mora biti tu parkirišče.

Občini Kamnik, Oddelku za okolje in prostor postavljamo vprašanje, kako namerava rešiti to problematiko. Po pisanju v sredstvih javnega obveščanja se zasladi, da Občina Kamnik ne kaže interesa za rešitev omenjene problematike.

Zaradi nepravilnih pristopov za ureditev infrastrukture zelenic, parkirišč, vpliva novogradenj na okolje, je KS Perovo dala tudi pisne pritožbe na Občino Kamnik, v vezi Zazidalnega načrta za območje B12 in B7 pa zbira protestne podpise, saj se s takšnim načinom ureditve kraja KS Perovo ne moremo strinjati.

Predsednik sveta KS Perovo
Franc Pivk

Občina Kamnik, Komisija za pripravo dokumentacije o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje, Glavni trg 24, 1240 Kamnik, na podlagi Zakona o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje (Ur. list RS, št. 58/02 in 55/03) in Odloka o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje (Ur. list RS, št. 81/02 in 15/04) vse upravičence do povrnitve sredstev vlaganj v telekomunikacijsko omrežje

JAVNO POZIVA

k vlaganju zahtevkov za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje

1. Upravičenci do vračila sredstev so:

A) fizične in pravne osebe z območja občine Kamnik in njihovi pravni nasledniki, ki so na podlagi pogodb, sklenjenih do vključno 06.04.1998 med njimi in Skladom stavbnih zemljišč občine Kamnik (v nadaljevanju: Sklad), ali preko Občine Kamnik, ali preko krajevnih skupnosti z območja Občine Kamnik, sofinancirali oz. vlagali v javno telekomunikacijsko omrežje.

B) fizične osebe in njihovi pravni nasledniki z območja občine Kamnik, ki so na podlagi drugih (individualno sklenjenih) pogodb, sklenjenih do vključno 06.04.1998, sofinancirali oziroma vlagali v javno telekomunikacijsko omrežje.

2. Način uveljavljanja zahtevkov:

A) Vsak od interesentov za vračilo vlaganj, mora izpolniti obrazec - vlogo, ki jo dobi v vložišču Občine Kamnik, Glavni trg 24, Kamnik in izpolnjeno oddati v vložišče Občine Kamnik ali jo poslati pisno na naslov Občina Kamnik, Glavni trg 24, Kamnik - Komisija za pripravo dokumentacije o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje.

Vlogi je potrebno priložiti:

- pogodbo
- račune in druge verodostojne listine, s katerimi se dokazuje pogodbeno vrednost
- fotokopijo osebne izkaznice
- fotokopijo bančne izkaznice oz. številko računa, kamor bodo nakazana sredstva
- davčno številko
- v primeru, da je vlagatelj druga oseba, kot sklenitelj pogodbe, dokazilo o pravnem nasledstvu

Seznam potencialnih upravičencev, ki so vlagali v telekomunikacijsko omrežje na podlagi pogodb, sklenjenih med njimi in Skladom ali Občino Kamnik, bo objavljen na oglasni deski Občine Kamnik, Glavni trg 24, Kamnik, od dneva objave tega poziva dalje.

Rok za oddajo popolne vloge (s prilogami) je dva meseca od objave tega poziva.

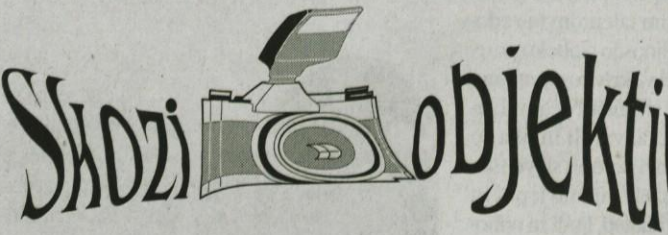
Po preteku tega roka bo mogoče zahtevek vložiti neposredno na Državno pravobranilstvo v Ljubljani, po postopku, opisanem pod točko B) tega poziva.

Vloga se kolkuje za upravno takso 4.250,00 SIT (tar. št. 1+3 ZUT).

B) Fizične osebe in njihovi pravni nasledniki z območja občine Kamnik, ki so vlagali v telekomunikacijsko omrežje na podlagi drugih pogodb, individualno sklenjenih s pravnimi predniki Telekom Slovenije d.d. in Samoupravnimi interesnimi skupnostmi za poštni, telegrafski in telefonski promet, lahko zahtevek za vračilo vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje vložijo pri Državnem pravobranilstvu Ljubljana, Šubičeva 2, p.p. 649, 1001 Ljubljana.

Zahtevku je potrebno priložiti dokazila, kot jih določa javni poziv komisije za opravljanje strokovnih in tehničnih nalog po zakonu o vračanju vlaganj v javno telekomunikacijsko omrežje, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 10-11/2004 z dne 06.02.2004 (stran 715), to je pogodbo vlaganju v javno telekomunikacijsko omrežje, račune in druge verodostojne listine, dokaz o pravnem nasledstvu. Rok za vložitev zahtevka je 4 mesece od objave poziva v Uradnem listu in je začel teči 07.02.2004.

OBČINA KAMNIK
KOMISIJA ZA PRIPRAVO DOKUMENTACIJE
O VRAČANJU VLAGANJ V JAVNO
TELEKOMUNIKACIJSKO OMREŽJE

Zaščitni količki pred dupliško pošto niso dočakali obletnice

Voznik NN je s pretežno nogo na plinu vozila NN 19. februarja pokosil polovico zaščitnih količkov na pločniku pred pošto na Duplici, za katere je lansko leto občinski proračun namenil osemsto tisočakov. Čisto slučajno je bil ta dan debeli četrtek in začetek pustovanja. Kaj je po tem srečanju ostalo od vozila NN še ni ugotovljeno...

(fs)

Pogovor z Jasno Paladin o nekdanj svetovno znanem kamniškem zdravilišču in kopališču Kurhaus, ki ga je podrobno osvetlila v svoji diplomski nalogi

SI BO KAMNIK ŠE KDAJ NADEL SLOVES TURISTIČNEGA BISERA?

Bled in Kamnik sta bisera Kranjske, so pisali in govorili konec 19. stoletja, ko je priljubljeno kamniško kopališče in zdravilišče Kurhaus privabljal mnogo obiskovalcev iz vse Evrope. Pa danes? Je kamniški Kurhaus nova prilžnost ali le znanstvena fantastika?

Kamnik se lahko pohvali, da je eno prvih turističnih mest na Kranjskem, kar gre pripisati izjemnemu slovesu in priljubljenosti nekdanjega zdravilišča in kopališča Kurhaus, ki ga je leta 1876 na sotočju Bistrice in Nevljice zgradil napreden in razgledan kamniški podjetnik Alojz Prašnikar. V tistem času, ko je začel v svoje zdravilišče privabljati obiskovalce iz vse Evrope, med njimi je bil celo cesar Franc Jožef, je bil turizem še trdno v povojih. Prašnikar je bil prvi, ki je tako zgodaj spoznal pomen turizma, in prav škoda je, da so njegove napredne zamisli in prizadevanja tako žalostno končala. Od nekdanj slovitega kamniškega zdravilišča in kopališča ni ostalo kaj prida, Kamnik pa ni izkoristil dediščine nekdanjega turističnega razcveta za razvoj sodobne turistične ponudbe, nad katero znova in znova tarnamo, da je vse preskromna in da v naše čudovito mesto pod kamniškimi planinami zaide vse premalo turistov.

Nekdanji turistični biser Kamnika iz 19. stoletja je v svoji diplomski nalogi z naslovom *Kamniški Kurhaus prebudila nedavno diplomirana etnologinja in kulturna antropologinja Jasna Paladin iz Radomelj*. Skozi zgodovinski pregled razvoja Kamnika in z njim povezanega turizma, ki mu je temelje sredi 19. stoletja postavil Alojz Prašnikar, rojstvo, razcvet in žalostni konec zdravilišča in kopališča Kurhaus, je Jasna našla tudi izzive za današnji čas. Spoznali smo jih lahko že 16. januarja na gradu Zaprice na izredno zanimivi predstavitvi njene diplomske naloge. Dvorana gradu Zaprice že dolgo ni bila tako polna, obiskovalci, ki so z zanimanjem spremljali predstavitev, pa so nas spodbudili, da smo Jasno povabili k pogovoru in pomemben delček kamniške bogate dediščine razkrivamo vsem našim bralcem.

zgrajena, se je Prašnikar usmeril na drugo področje – začel je namreč dobivati naročila za gradnjo železnic po Avstriji, na Ogrskem in v Švici. Zgradil je nekaj izjemno pomembnih in zahtevnih železniških odsekov.

Na mnogih potovanjih po monarhiji je Prašnikar spoznal pomen t.i. tujskega prometa in pomen dobrih prometnih povezav. Ker si je sam pridobil veliko izkušenj z gradnjo železnic je predvsem zaradi svoje izjemno uspešne tovarne cementa (leta 1870 so proizvedli kar 3000 ton cementa, kar je bilo takrat zelo veliko) že leta 1860 prišel do zamisli o gradnji lokalne železniške proge Ljubljana – Kamnik. Tega leta je bila tudi prvič vložena prošnja za to gradnjo, vendar je zaradi mnogih razlogov več let mirovala. No, če mu v tem času še ni uspelo pripeljati železnice (to mu uspe leta 1891) pa se

Nedavno diplomirana etnologinja in kulturna antropologinja Jasna Paladin iz Radomelj je s predstavitvijo svoje diplomske naloge z naslovom kamniški Kurhaus zbudila mnogo zanimanja obiskovalcev, saj dvorana gradu Zaprice že dolgo ni bila tako polna. Dokaz več, da je zanimanje za bogato kamniško dediščino še kako prisotno!

čini najbolj poznano kot Kurhaus.

Alojz Prašnikar je bil dejansko eden od pionirjev te dejavnosti na Kranjskem in širše v monarhiji. V obdobju, ko je v Mekinje v svoje zdravilišče začel privabljati letoviščarje, petičneže iz vse Evrope, je bil turizem še trdno v povojih. Država se pomena te dejavnosti še ni zavedala in dejansko je bil Prašnikar prvi, ki je pomen turizma spoznal že tako zgodaj.

Za tisti čas napreden kamniški podjetnik Alojz Prašnikar je osrednje zdraviliško poslopje, kopališče in vilo Neptun zgradil leta 1876, Kurhaus pa je največji razcvet doživel v letih 1891 do 1899. Čemu gre pripisati takšno priljubljenost kamniškega kopališča in zdravilišča?

Kurhaus je bil predvsem zdravilišče, saj so vseskozi velik pomen dajali zdravljenju, bil pa je tudi kopališče, saj so se tu zabavali tudi zdravi

letoviščarji (v reklamnih brošurah se pojavlja kot kopališče in zdravilišče).

Kamniški Kurhaus je postal priljubljen že kmalu po ustanovitvi, za to pa je bil zaslužen Prašnikar sam, saj je vseskozi skrbel za reklamo (predvsem v dunajskih časopisih). Obiskovalci, med katerimi je bilo tudi mnogo njegovih znancev iz vse monarhije, so se zaradi zelo kakovostne ponudbe vsako leto radi vračali. Prvo prelomnico v zgodovini Kurhausa predstavlja leto 1884, ko je zdravilišče obiskal cesar Franc Jožef. Kljub temu, da so se morali obiskovalci po več ur ali celo dni voziti v Kamnik v neudobnih kočijah po prašnih in slabih cestah, se je obisk Kurhausa po tem letu precej povečal, čeprav so o obisku cesarja v takratnih časopisih razmeroma malo poročali.

Razcvet, katerega verjetno niti sam Prašnikar ni pričakoval, pa je Kurhaus doživel po letu 1891. To leto je pomembno zaradi dveh stva-

ri. 28. januarja 1891 je v Kamnik pripeljala železnica in Kamnik je s tem dobil hitro prometno povezavo z Ljubljano in ostalimi deli monarhije, kar ni bilo pomembno le za industrijo, ampak tudi za turizem. Za železnico je imel, poleg vojske, ki si je za železnico prizadevala zaradi transporta smodnika iz smodnišnice, največ zaslug prav Prašnikar – že od leta 1860 se je zanj prizadeval predvsem zaradi svoje cementarne, po letu 1875 pa tudi zaradi Kurhausa. Zavedal se je namreč, da turizem brez prometne povezave z Ljubljano ne bo mogel cveteti. Že takoj je bil tujskemu prometu prilagojen tudi vozni red – vlaki so ob delavnikih vozili trikrat, ob nedeljah pa štirikrat dnevno. Bili so zelo priljubljeni, čeprav je največja dovoljena hitrost znašala le 25 km/h.

Leta 1891 pa so v Kurhausu uvedli še t.i. knajpanje, zdravljenje z mrzlo vodo, imenovano po bavarskem župniku Sebastianu Kneippu. Kneipp (rojen le 4 dni za Prašnikarjem!) je zdravilni učinek mrzle vode izkusil na lastni koži in nato celo življenje v Würshofnu, kjer je bil župnik, s tem zdravil tudi mnoge druge. Würshofen je postal pravi romarski kraj, Kneipp pa, po takratnih virih, najslavnejši zdravnik na svetu. Po celi monarhiji so se začela ustanavljati zdravilišča, ki so uvajala knajpanje. In uvedel ga je tudi Prašnikar. Znano je, da mu je to svetoval Kneipp sam. Svetoval mu je, naj v že tako ali tako uspešno zdravilišče v Mekinjah uvede še knajpanje in tako prevzame vsaj paciente iz južnih delov monarhije. Kneipp je v zamenj osebno priporočal Kamnik za zdravljenje in Prašnikarju pošiljal izučene zdravnike.

Po letu 1891 se je obisk Kurhausa znatno povečal in za Kurhaus se je začela zlata doba.

Nadaljevanje na str. 8

Kopališče in zdravilišče v Kamniku leta 1913.

V svoji diplomski nalogi, ki je ob predstavitvi na gradu Zaprice zbudila mnogo zanimanja, ste se temeljito poglobili v zgodovino in razvoj nekdanj slovitega zdravilišča in kopališča v Kamniku, imenovanega Kurhaus, ki bi ga morda, lahko obudili in povezali s sodobno turistično ponudbo, saj Kamnik danes ne premore niti hotela. Kdaj so se pravzaprav v Kamniku postavljali temelji zdraviliškega-kopališkega turizma in kakšne so bile takratne razmere?

Temelji zdraviliškega in kopališkega turizma in v veliki meri turizma na kamniškem sploh, so se dejansko začeli postavljati šele sredi 19. stoletja in jih moramo tesno povezati z Alojzom Prašnikarjem (rojen 13. maja 1821) in njegovim prihodom v Kamnik. Dvig obrti, začetek industrije, narodnostno prebujanje, razvijajoči turizem, priljubljenost naravnih metod zdravljenja..., vse to je vplivalo na začetke zdraviliškega turizma v Kamniku.

Prašnikar je bil sicer rojen v Izlahah v strojarški družini in se je komaj 14-leten preselil v Kamnik z namenom, da se izuči strojarstva. Ko je bil star 18 let se je poročil z domačinko iz Mekinj Terezijo Šporn in tako prevzel lepo posestvo njene

tete v Mekinjah, kjer je pozneje zgradil dvorec s poletno hišo in prekrasnim umetnim nasadom, imenovan Prašnikarija.

Ker mu strojarstvo ni ležalo, je ustanovil zidarsko podjetje, tu pa se je hitro pokazala njegova nadarjenost in poslovna žilica. Že čez nekaj let je dobil svoje prvo večje naročilo, s katerim si je utrl pot med najbolj priznane podjetnike in najbogatejše Kamničane. Dobil je namreč naročilo za pozidavo vseh objektov v sklopu smodnišnice, ki jo je leta 1852 v Mekinjah začela graditi država, in za pozidavo obzidja okoli nje (obzidje in nekatere stavbe, ki jih je zgradil Prašnikar, stojijo še danes!) Ker je omenjena gradnja zahtevala veliko gradbenega materiala, je Prašnikar na drugi strani Bistrice na svojem ozemlju postavil najprej opekarno, nekaj let za tem (1854) pa še cementarno. To je bila šele druga tovarna cementa v avstroogrski monarhiji, kar priča o izjemni poslovni žilici njenega lastnika. Cementarna je imela za Kamnik izjemen pomen. Prašnikar se je tako v razmeroma kratkem času razvil v zelo cenjenega podjetnika – poleg že omenjenih dejavnosti je imel prijavljene še druge: proizvodnjo apna, čistilnega praška, pekarno kruha, mlin in žago, točilnico vina, žganja in kave. Ko je bila leta 1857 smodnišnica

je odločil, da bo svoj kapital investirati v tujski promet. In res je leta 1868 v svojih rojstnih Izlahah zgradil termalno kopališče (na mestu nekdanje Valvazorjeve graščine), ki je danes poznano kot Medijske toplotice. Ker je bila ta investicija zelo uspešna se je odločil, da bo nekaj podobnega zgradil tudi na svoji posesti v Mekinjah. Leta 1875 je tako na sotočju Bistrice in Nevljice začel graditi zdravilišče in kopališče, med doma-

Osrednja zdraviliška stavba Kurhaus leta 1912.

Kaj je bila značilnost ponudbe (kakšne posebne metode, učinki vode...)?

Kar se zdravljenja tiče, so v Kurhausu ponujali sistematično zdravljenje z vodo, medicinske kopeli, elektroterapijo, masažo, zdravilno

Kot ste zapisali, so v kamniško zdravilišče prihajali premožnejši sloji, pogosto za daljše obdobje. Kaj vse jim je takrat nudil Kurhaus?

Res so v Kurhausu večinoma hodili premožnejši sloji iz vseh koncev

no evropsko modo, saj je ta šport do konca 19. stoletja nosil status elitnega. Vseskozi je bilo dobro poskrbljeno tudi za izlete v okolico (v Stahovico, Tunjice, Črno, v dolino Kamn. Bistrice, na Perovo, po Kamniku...) in z vlakom do Homca, Trzina in Domžal. Prašnikar je za ponudbo izredno dobro skrbel, danes bi ga lahko posnemala marsikatera turistična agencija!

Dejansko so si bivanje v Kurhausu lahko privoščili le najbogatejši – povprečno enomesečno bivanje je znašalo 87 gld in 40 kr. Za primerjavo: ob koncu 19. stoletja je služkinja v Kamniku zaslužila povprečno po 3 gld lona na mesec. Takšna služkinja bi s svojo plačo lahko dvakrat prespala v vili Neptun in se 12x kopala v kopališču...

Kaj pa enodnevni obiskovalci? So bili med njimi tudi obiskovalci iz revnejših slojev ali ti niso imeli vstopa?

Iz reklamnih brošur in oglasov, kjer je zdraviliška uprava tudi navajala uspešno ozdravljene primere, je moč razbrati, da so se v Kurhausu zdravili tako najpremožnejši iz vseh koncev monarhije kot tudi revnejši iz bližnje okolice. Vstop ni bil prepovedan nikomur. Iz cenikov se da razbrati tudi to, da so bile cene pri hrani razdeljene v dva cenovna razreda, prav tako pri nekaterih zdravilnih metodah, pri zdravniških pregledih in zdravljenju pa so bili revni deležni tudi posebnega popusta, ki jim ga je določil zdravnik. Manj premožni so v Kurhausu lahko tudi prenočevali, a le v zdraviliškem posloplju (poleg 4 vil so bile sobe urejene tudi v nadstropju te stavbe), saj je bilo tu najceneje.

Kaj pa Kamničani in okoličani, so obiskovali Kurhaus kot gostje ali so tu predvsem našli le delo? Kako pa so prebivalci Kamnika gledali na petične turiste, ki so prihajali v Kurhaus?

Zanimiv je podatek, da Kamničani Kurhausu niso takoj vzeli za svojega. In tudi pozneje ni bilo tako preprosto. Kamniški meščani so bili sprva zelo proti Prašnikarju, ki je bil priseljen, prav tako so mu zamerili uporabo nemščine (sicer le v poslovne namene, pa vendar). Čeprav je veliko naredil za razvoj Kamnika ni bil tako priljubljen in spoštovan kot bi si to zaluzil (v Evropi že, doma pa ne!). Prav tako se Kamničani dolgo niso mogli istovetiti s Kurhausom, ker je bil namenjen predvsem najbogatejšim in še tujcem povrh. Kamniški purgari se nikakor niso mogli sprijazniti z novostmi, ki jih je uva-

Knjižica Kopališče in Kneippovo zdravišče v Kamniku na Kranjskem iz leta 1893 – naslovnica in opisi uspešnih ozdravitev.

Bad Stein in Krain

Ena prvih fotografij kamniškega kopališča in zdravilišča Kurhaus. Z leve: vila Neptun, pred njo se razprostira ribnik, osrednja zdraviliška stavba, kopališka stavba, spredaj pa lesene kabine za preoblačenje. Spredaj se je razprostiral velik in skrbno urejen park cementnimi figurami v naravni velikosti

jal. Bili so preveč konservativni, da bi sprejeli napredek, ki se je kazal v turizmu. So pa domačini hitro ugotovili, da jim Prašnikar s svojim zdraviliščem ponuja mnoga delovna mesta. Sobarice, služkinje, kuharice, kočijaži, vrtnarji ipd. vse to so bili poklici, ki so jih opravljali domačini. Znale so cele kamniške družine, ki so hodile delat v Kurhaus. Mnogi so na račun tujkega prometa (predvsem po prvi svetovni vojni) tudi dodatno zaslužili z oddajo sob letoviščarjem.

Dolgo je trajalo, da so se tudi Kamničani sprijaznili in sprejeli "svetovljanski duh", ki so ga v mesto prinašali turisti. Med njimi je bilo tudi kar nekaj takrat znanih osebnosti in Kamničani so ob koncu 19. stoletja že postajali ponosni na svoje znane goste.

Kurhaus se je Kamničanom še najbolj približal šele v obdobju med obema vojnama, ko je bila v kopališču urejena nekakšna javna kopalnica in so se domačini hodili tja kopat. Večina Kamničanov, ki se spomni Kurhausu, se pravzaprav spomni majhnega bazena, v katerem so se kopali še po drugi svetovni vojni.

govih potomcev (do leta 1907 je bila lastnica njegova najstarejša hči Marija Keceč, po tem letu pa njena edinka Terezija Hreman, ki je živela na Dunaju) in zdravilišče je nekako kot v času njegove vojne še uživalo slavo, a se ugledu iz konca 19. stol. ni nikdar več približalo. Nova lastnica je zdravilišče in kopališče dajala v najem. Prav tako knajpanje po smrti Kneippa leta 1897 ni bilo več tako priljubljeno kot v času njegovega življenja, temu pa se novi lastniki niso znali prilagoditi. Z najemi, ki so bili le za eno leto vnaprej, so se zelo povišale cene, kot enega od očitkov zasledimo tudi premalo zabave, slabo organizacijo in zastarele kopališke naprave, v katere po smrti Prašnikarja niso več vlagali. Novim lastnikom so tako domačini kot obiskovalci najbolj zamerili t.i. nemškutarski odnos oz. ignoriranje Slovencev in ostalih Slovanov. Dvojezični napisi so se začeli spreminjati v le nemške, Slovenci in Hrvati niso več mogli naročiti v lastnem jeziku. Predvsem Hrvatje so to zelo zamerili in njihov izostanek se je najbolj poznal pri samem obisku. Kot

Dokončen propad je za kamniški Kurhaus pomenila prva svetovna vojna, ko so v zdraviliškem posloplju uredili vojaško bolnico, v vile pa so naselili begunce, ranjence, železničarje ipd. V tem obdobju je bil izropan ves inventar, dejavnost se je prenehala izvajati, stavbe so bile uničene.

Takoj po vojni so se sicer že pojavile težnje po obnovi in ponovni oživitvi, zamenjalo se je tudi nekaj lastnikov, a Kurhaus ni nikdar več zaživel. Tudi prizadevanja dr. Frantarja, da bi v tej stavbi zaživel vsaj hotel, niso obrodila sadov. Od sredine 20. stoletja pa vse do danes tu domuje samski dom.

V svoji diplomski nalogi ste našla tudi možnosti za uporabo turistične dediščine Kamnika v današnji, sodobni turistični ponudbi Kamnika. Nam jih lahko predstavite?

Dediščina je lahko in celo mora biti uporabna tudi v sedanjosti in v načrtovanju prihodnosti. Menim, da bi v Kamniku, kjer je turizem v očitni krizi, rešitve lahko iskali prav v dediščini. Ta dejavnost naj se vrne tja, kjer se je pravzaprav začela.

Restavracija zdravilišča Kurhaus.

telovadbo, inhalacije, zdravljenje s suhim in vročim zrakom, sončno kopel in pa seveda Kneippovo metodo, ki se je v osnovi delila na dva dela: sredstva za krepitev organizma (bosa hoja, pravilna obleka, zračna obutev, zdrava, raznolika prehrana, na splošno zdrav način življenja) in pa zdravljenje z vodo, ki je temeljilo na uravnavanju krvnega obtoka (polivanja, plavanje, kopeli, polkopeli, hoja po vodi, pitje vode ipd.). Glavna značilnost kamniškega Kurhausu je bila od vsega začetka tudi idealna lega pod planinami, svež planinski zrak, bogat z ozonom, bližina gozdov. V tistem času so bile zelo cenjene naravne metode zdravljenja (podobno kot danes!) in v Kurhausu so z zdraviliščem, vsemi napravami za zdravljenje, s svojo kuhinjo in dietnimi jedilniki, zdravniškim nadzorom, knajpanjem in prej omenjeno lego, vse to omogočali.

monarhije. Navadno so ostajali po cel mesec ali celo sezono; ta je trajala od 1. maja do 15. oktobra. Njim je bila v celoti prilagojena ponudba in v tem pogledu je bil Kurhaus turistična točka za petičneže. Poleg zdravljenja je Prašnikar poskrbel tudi za prehrano, prenočevanje in za razvedrilo.

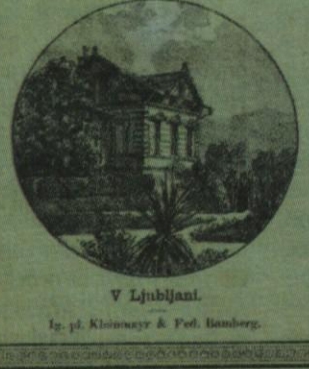
Za prenočevanje so bile na voljo 4 vile; po letu 1891, ko se je obisk zelo povečal, so vili Neptun dodali še tri: vilo Luizo, vilo Mlin in vilo Johano. Vse so ponujale skrbno opremljene sobe in stanovanja, balkone, verande. Izstopala je vila Neptun, ki je bila še posebej razkošna, imela je tudi daleč najvišje cene. Ponudba za najpremožnejše sloje se je najbolj kazala v samem razvedrilo, to je bila mešanica kulturnih dogodkov in telesne aktivnosti. Zdraviliška uprava je sodelovala s kamniško čitalnico, s pevskim društvom Lira in s salonskim orkestrom, ki je v zdraviliškem parku prirejal koncerte. Vojaške koncerte in plesne venčke je prirejala mestna godba, obiskovalcem je bila na voljo zdraviliška bralnica, kjer so imeli časopise v različnih jezikih, bolj aktivni pa so lahko igrali bilijard, tenis na travi, kriket ali pa so keg-ljali. Prav tenis na travi kaže na to, da je bil Prašnikar vseskozi v koraku s takrat-

Kopališče in Kneippovo zdravišče v Kamniku na Kranjskem.

2. izdaja iz leta 1893. in okolice kamnika.

V Ljubljani.

Iz. št. Kneippov & Pohl, Hamburg.

na tisoče bolnikov laže pomoči. Zdravljenje v kamniškem zavodu je pa še dokaj hujš uspešno nego v zdraviliščih v Würzburgu. V Würzburgu uporabljajo le polivanja, v Kamniku pa se zdravi vsak bolnik vestno po osebnosti, uporabljajo se vsa sredstva Kneippove metode, polivanja, umivanja, zavoji, kopeli, parne kopeli, zdravilna zelišča i. t. d. in zdraviliško restavracijo – kar je velike važnosti – nadzoruje zdravnik natančno in strogo. Vsem tem uredbam je v prvi vrsti priporočati, da se v tem zavodu čestokrat nemudoma in nemudoma hitro dosegle velikanske zdravilni uspehi. Navesti hočemo le nekatere slučaje.

Dne 24. avgusta lanskega leta je prišla v kamniško zdravilišče 20letna deklica Marija Golob iz Ljubljane. Zaradi hude bolezi na obeh. Ubožica je vohela na jedno oko le prav malo, na drugem je bila popolnoma slepa. Vred skrofuloznega vnetja se je jej je gnajila roženica. Deklica se je zdravila malone izključno uporabljanjem vode po Kneippovi metodi. Ostavila je zavod že začetka meseca septembra popolnoma zdrava in sposobna za vsako delo.

V dveh drugih malone enakih slučajih (pri devletnem otroku in desetletni deklici) se je letos meseca avgusta dosegl izvesten uspeh, o čemer priidajo drugi bolniki, ki so se takrat zdravili v tem zavodu.

Gosp. Ignacij K., gostilničar v Ljubljani, trpel je pet let za kronično kašlico in roke in noge so mu bile hudo otekle. Vsako gibanje mu je povzročevalo silnih bolečin. Iskal je bil zdravja v raznih toplicah, ali zatejjenega uspeha ni bilo; dne 27. avgusta t. l. je vstopil v kamniški zavod, ter se je zdravil tekom

14 dni po Kneippovi metodi. Dne 10. septembra je ostavil zavod popolnoma zdrav.

Dvaindvajsetletna kmetička deklica Katarina Joraj iz Vode na Kranjskem je bila bolna na hrbtnici in vesled kroničnega vnetja popolnoma broma. Prišli so jo v zdravilišče dne 1. avgusta letošnjega leta. Za 14 dni se ji je izdatno zboljšalo zdravje; za pet tednov je zamogla hoditi že sama in živati na stroji.

Gospa Konstantina Sch., uradnikova urova iz Pulja, trpela je za reumatično nervoznostjo v hrbtu in v nogah. Bila je poprej dlje časa v Krapini in tudi v drugih kopeli, ne da bi bila našla pomoči. Trepet jo je mraz tako hudo, da je celo v najhujši vročini ni ogrela nobena odeja. V Kamniku se je zdravila po Kneippovi metodi, polivanjem in kopeljem tako dobro, da je v dobi od 3. avgusta do 1. septembra popolnoma ozdravela. Bolnica je bila že petletna.

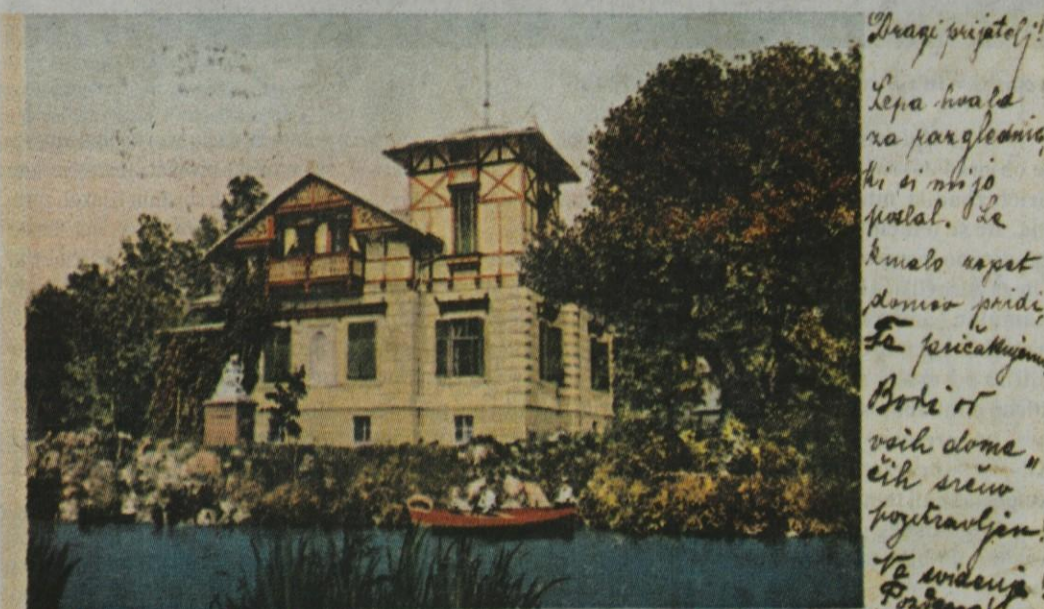
Regenerativsko zdravljenje najhujši boleznim je imelo večkrat najboljši uspeh, posebno tedaj, če se je razvil bolnik po zdravniških predpisih tudi gledé dlje.

Kneippova zdravilna metoda spada posebej v dva dela: 1.) sredstva v namen krepljenja, 2.) uporabljanje vode.

Sredstva, ki krepijo telo, so: huda bosni nogami po rosi, po mokrem kamenju, po novu zapadlem snegu in, hoja v vodi, dalje pomakanje ramen in nog v mrzlo vodo in polivanja kolen. Kako naj se uporabljajo ta sredstva, zavijmo se od osebnosti in letnega časa.

Voda pa se uporablja za polivanja, umivanja, obvezavanja, za kopeli itd. in kot par in pijača.

Gosp. župnik Kneipp priporoča, naj se uporablja kolikor mogoče mrzla voda, vendar pa je pri upo-

Pozdrav iz Kamnika.

Villa Neptun.

Vila Neptun.

Kaj je botrovalo temu, da je takšen biser kamniškega turizma, ki je bil konec 19. stoletja ena najbolj priljubljenih turističnih točk na Kranjskem, tako nazadoval in na koncu propadel?

Razlogov je več. Eden najpomembnejših je smrt Alojza Prašnikarja leta 1899. Že naslednje leto je obisk začel znatno upadati in v naslednjem desetletju je bilo gostov v primerjavi z zlatim obdobjem manj kot tretjina. Posest je sicer še nekaj časa ostala v lasti nje-

eden od vzrokov pa se omenja tudi železnica, torej tisto, kar je Kurhausu pomagalo do razcveta. Železniške povezave se niso več prilagajale turističnim potrebam, najbolj moteče pa je postajalo to, da končna železniška postaja ni bil ljubljanski kolodvor, ampak postaja v Šiški. Tam so morali potniki presedati ali pa s prtljago pešati do središča Ljubljane. Ne eno in ne drugo ni bilo prijetno.

Je pa več kot očitno, da je bil Alojz Prašnikar povsem nenadomestljiv.

la. Hotel, park, spomenik Prašnikarju, razglednice kot turistični spomenek, razstava in izdaja knjižne publikacije je le nekaj možnosti uporabe te dediščine v sodobnem turizmu.

Iz diplomske naloge je več kot očitno razvidno, da je Kamnik eno prvih turističnih mest na Kranjskem in to je dejstvo, s katerim se lahko pohvali malokateri kraj. Zakaj ne bi tega izkoristili v Kamniku?

Pogovarjala se je
SASA MEJAC

Preskarjeva bajta na Veliki planini – planšarski muzej, ki živi

ZGODOVINA JE UČITELJICA ŽIVLJENJA

Družba Ford je 11. februarja v Kobaridu podelila že tradicionalne nagrade za ohranjanje naravne in kulturne dediščine za leto 2003. Po mnenju žirije v sestavi Roka Freyerja, Jerneja Batiča, Mateja Demšiča, prof. dr. Janeza Bogataja in pod predsedstvom Jožefa Školca je bil na sedmem natečaju, ki ga skupaj pripravlja Ford Motor Company in Summit motors Ljubljana d.o.o., med 76 projekti izbran za najboljšega projekt z naslovom **Ohranjanje pastirske dediščine na Veliki planini – Preskarjev stan** avtorice Kamničanke Ive Šubelj Kramar. V njem je Iva združila svojo dolgoletno zavzetost za ohranjanje arhitekturne dediščine in ljudskega izročila, svoje poznavanje stavne dediščine, etnologije, življenja in duše preprostega slovenskega človeka ter smisel za povezovanje. Preskarjevo bajto, ta edinstven primer arhitekturne in etnološke dediščine, je kot zadnji in edini ohranjen primer ovalne velikoplaninske bajte pri nas spremenila v planšarski muzej, ki živi in ohranja zgodbo o pastirskem življenju. Projekt, ki prikazuje življenje in bivanje preprostega človeka, ki večji del leta živi v dolini in se na poletje poda z živino na planino, je bil že od začetka zasnovan tako, da povezuje Budnarjevo muzejsko hišo in Preskarjev stan, ki je zaživel lanske poletje. Skupaj predstavljata izjemen dosežek na področju ohranjanja kulturne in arhitekturne dediščine ter izročila.

Zupan Kobarida Pavel Gregorčič, izhajajo iz družine velikega slovenskega pesnika Simona Gregorčiča, je z zanimanjem spremljal pripovedovanje Ive Šubelj Kramar in Rezke Mali o življenju pastirjev na planini.

Glavni namen Fordovih nagrad je zagotoviti finančno in medijsko podporo neprofitnim projektom za ohranitev naravnih in kulturnih vrednot, predvsem tistim, ki se soočajo s finančnimi težavami ali so premalo znani. Družba Ford se kot vodilna v avtomobilski industriji preko subvencijskega programa posve-

pov in oblik delovanja. Ob številnih podrobnostih in vsebinah, ki jih bo omogočalo okolje Preskarjevega stanu na Veliki planini, naj omenimo npr. izdelovanje sirov "trničev", okrašenih z lesenimi "pisavami". Ta arhaična dediščina navezuje naše planinsko okolje celo z davnimi izročili stare antične Grčije.

Ob prejemu prve Fordove nagrade za oživitve Preskarjeve bajte na Veliki planini je Iva Šubelj Kramar pred polno dvorano obiskovalcev poudarila, da projekt ohranjanja velikoplaninske dediščine lahko živi le v sodelovanju s pastirji in bajtarji na planini. Pozornost je namenila Rezki Mali (na sredini v drugi vrsti) iz Godiča za njen prispevek k ohranjanju kulturne dediščine in razpoznavnosti Velike planine, saj že 31 let pase živino na Gojski planini iz izdeluje tradicionalno velikoplaninsko posebnost - trniče.

ča pridobivanju novih iznajdljivih in bistroumnihih okoliških rešitev in se zavzema za ohranjanje ter zaščito naravnega okolja in kulturne dediščine že 20 let. Ta edinstven program danes vključuje več kot 120.000 ljudi in organizacij v več kot 60 državah širom po svetu.

Prof. dr. Janez Bogataj je na slovesni podelitvi Fordovih nagrad in predstavitvi nagrajenih projektov pojasnil odločitev žirije o prvi nagradi za projekt Preskarjeva bajta na Veliki planini – planšarski muzej, ki živi, avtorice Ive Šubelj Kramar: "Projekt je izjemno skrbno pripravljen v vseh svojih podrobnostih. Predvideva ohranjanje in vitalno življenje izjemnega primera pastirske dediščine ne le v slovenskih Alpah, ampak tudi širše, evropsko. Avtorica projekta prenaša svoje konkretne izkušnje, pridobljene pri skrbi za prenovljeno Budnarjevo domačijo v Palovčah, v popolnoma novo okolje planinskega, pastirskega naselja, kar zahteva vrsto novih pristopov in oblik delovanja. Ob številnih podrobnostih in vsebinah, ki jih bo omogočalo okolje Preskarjevega stanu na Veliki planini, naj omenimo npr. izdelovanje sirov "trničev", okrašenih z lesenimi "pisavami". Ta arhaična dediščina navezuje naše planinsko okolje celo z davnimi izročili stare antične Grčije.

Prvo nagrado je Ivi Šubelj Kramar podelil sekretar Ministrstva za kulturo Ciril Baškovič. Nagrajenka Iva Šubelj Kramar je ob tem ganjena povedala: "Hvala, da ste me opazili in da je to nagrada za ohranjanje kulturne dediščine. Slovenija je dežela, ki je nekaj posebnega, prepolna raznih biserov, ki jih je vredno videti in jih ohranjati. Vse to je odsev preteklosti. Za polet v skupni evropski prostor bomo potrebovali krila. Ta krila bodo nekaj vredna, če bodo povezana z močnimi koreninami. Vesela sem, da sem nagrado prejela tu v Kobaridu, kjer sem pred leti pripravila razstavo Bovško - trentarska hiša po potresu v Bovcu. Vse, kar delam za dediščino, delam za otroke, za naše zanamce. Za ohranjanje kulturne dediščine in razpoznavnost Velike planine je veliko naredila Rezka Mali, pastirica, ki že več kot 30 let spretno izdeluje trniče, posebnost med planinskimi tradicionalnimi dobrotami. Hvala Miru

Šuštarju, ki nama je omogočil bivanje na planini lanske poletje, ko je bila Preskarjeva bajta odprta, pastirjem in bajtarjem, arhitektu Vlastu Kopaču in dr. Emilijanu Cevcu, po njuni zaslugi je planina danes takšna kot je. Ta golobček, ki sem ga pravkar prejel, mi daje nova krila za nadaljnje delo pri ohranjanju kulturne dediščine."

Iva Šubelj Kramar se že 30 let ukvarja z arhitekturno dediščino stavbarstva na Slovenskem. Je ena redkih, ki jim je narava ostala blizu in se trudi ohraniti stari kmečki, v naravo vpeti dom in življenje v njem, kot so ga poznali nekoč. Vsa svoja znanja, izkušnje, predvsem pa ljubezen do ohranjanja dediščine je že pred več kot petimi leti skupaj z možem Mirkom prenesla v Budnarjevo muzejsko hišo v Zgornjih Palovčah. Njen projekt prikazuje življenje in bivanje preprostega človeka, ki večji del leta živi v dolini in se na poletje poda z živino na planino. Dejavnost Budnarjeve hiše se zaključuje ob koncu šolskega leta, na predvečer Janeza Krstnika, potem pa se Iva preseli na Veliko planino, v pastirski stan, v Preskarjevo bajto, kjer gre za drugo kulturo bivanja. Tudi pastirji se ob tem času selijo na planino in ko septembra priženejo živino v dolino, tudi Budnarca ponovno zaživi. Tako sta Budnarjeva hiša in Preskarjev stan združena v zaključeno celoto in predstavljata izjemen dosežek na področju ohranjanja kulturne in arhitekturne dediščine ter izročila, ki lahko, po Ivinih besedah, živi le v sodelovanju z vaščani Palovč in s pastirji ter bajtarji na planini. Oba objekta sta postavljena kot doživljajski dogodek, kjer smo soočeni z lastno zgodovino, ki jo podoživljamo, ko se srečamo z njima. Na vsakem koraku in v vsaki besedi se čuti velika osebna predanost in entuziazem zakoncev Šubelj.

Preskarjeva bajta, majhna in siva v kamnitem oseku, na robu pastirskega selišča nasproti cerkvice

kulture s staroselskim izročilom vzhodnoalpskega ozemlja. Na pobudo nosilke projekta Ive Šubelj Kramar je ob sodelovanju majhne skupine zagrehtih ljubiteljev dediščine in Velike planine ter ob pomoči strokovnih služb postala pastirski muzej. Pripravlja se odlok o razglasitvi Preskarjeve bajte za kulturni spomenik na državni ravni.

S svojo ovalno skodlasto streho brez okna in dimnika, s kamnitimi lopniki, je Preskarjeva bajta že na daleč prepoznavna. Zeleno okolje, šepet vetra in pesem kravjih zvoncev nas ob odprtem ognjišču, mleku in siru popeljejo daleč stran od drvečega vsakdana, mestnega hrupa in betona. Začetek bivanja v enem prostoru je možno doživeti prav v pastirski bajti na planini. Ta prvinost, ki nam je tuja, nas popelje v čas, ko se počutimo svobodne. Tu se čas ustavi.

Iva se ves čas vključuje v življenje pastirjev na Veliki planini, ker želi v polnosti začutiti planinsko življenje in ga v vsej pristnosti predstaviti obiskovalcu. Tako tri poletne mesece oblečena v pastirico vnaša toplo domačnost v pastirsko hišo, avtentično opremljeno s predmeti, ki jih pastir uporablja za življenje na planini v času pašne sezone, ki traja od junija do septembra. Ob planinskih specialitetah, kot so kisl mleko v latvčah, domač planinski sir, žganci, polenta in še zlasti znameniti sirčki trniči smo deležni učne ure o pastirskem življenju v živo sredi neokrnjene narave.

Zgodbo o znamenitem trniču je z veseljem obrazom vedno pripravljena povedati in pokazati 76-letna Rezka Mali iz Godiča, ki še danes izdeluje to tradicionalno dobroto. Tudi sama je že 31 let pastirica na Gojski planini, kjer se pase živina iz Stolnika. Trniče, umetniško narejene kepice sira, naj bi začeli izdelovati, ker so bili ravno pravnjani za malico in dovolj nasitni. Pastirji so jih oblikovali v par ženskih prsi, jih poslikali z lesenimi pisavami in jih po koncu pašne sezone podarili svojim izvoljenkam v dolini v dokaz, da jim je še do njih.

Preostalih devet mesecev se nekaj podobnega dogaja v dolini v 400 let stari Budnarjevi hiši, ki je razglašena za kulturni spomenik lokalnega pomena. Nekdanja Matjaževa domačija predstavlja danes edino prenovljeno domačijo na kamniškem območju, ki ji je uspelo ponovno zaživeti in prikazati domačino, prebivalcem kamniškega območja in številnim obiskovalcem od drugod zgodbo o njenih nekdanjih stanovanjih. Ljudje, ki pridejo v Budnarjevo hišo, se tam dobro počutijo. Sam prostor, njegov ambient nas vpne vase. Tam smo vsi skupaj, kot je bilo včasih, kuha se v črni kuhinji, kjer se dim še vedno valja po prostoru, vse pa se dogaja v hiši, večjem prostoru z nizkim stropom in pečko, kjer so ljudje jedli, spali, rojevali, umirali... Upraviteljica Iva tam pod bohkovim kotom predaja naprej koščke narodnega izročila v obliki dogodkov, predavanj, delav-

V prijazno in gostoljubno Budnarjevo hišo rada zahajata tudi prof. dr. Peter Fister s Fakultete za arhitekturo in njegova žena Majda (v sredini ob Ivi), ki je bila kot etnologinja več let zaposlena v Muzeju Zaprice in je osnovala vso etnološko zbirko tega muzeja, tudi muzej na prostem - kašče na Zapravicah. Prof. Fister ocenjuje zavzeto delo Ive Šubelj pri ohranjanju kulturne dediščine z besedami: "Z razliko od ozko usmerjenega muzeološkega postavljenega posameznega eksponata je tu prisotna živa tradicija izjemnega in celovitega izročila. Ob poznavanju dosedanjih aktivnosti in doseženih uspehov za aktivno varstvo ljudske dediščine nosilke projekta Ive Šubelj Kramar je Fordova prva nagrada resnično prišla v prave roke."

Preskarjev stan na Veliki planini in z njim upraviteljica Iva Šubelj Kramar v poletnih mesecih živita pravo pastirsko življenje. Iva, oblečena v pastirico, vnaša domačnost v avtentično opremljeno pastirsko hišo, postreže s tipično pastirsko malico, predstavi trniče kot velikoplaninsko posebnost in z veseljem predstavi življenje in delo pastirjev. Na sliki z dr. Nikom Sadnikarjem, ki veliko prispeva k ohranjanju dediščine na Kamniškem.

Tridesetletno delo ohranjanja arhitekturne dediščine in ljudskega izročila Ive Šubelj Kramar je neločljivo povezano z današnjim ohranjanjem ljudske dediščine in tudi s Fordovo prvo nagrado, ki jo je prejela za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. Ivo poznamo kot nadvse prizadevno upraviteljico Budnarjeve in Preskarjeve bajte, ki ju je obudila in napolnila z vsebino. Svoje dolgoletne izkušnje s področja ohranjanja slovenske dediščine in ljudskega izročila prenaša tudi preko razstav. Tako je pripravila v Ljubljani razstave z naslovi: Stare kritine na Slovenskem, Kamnosestvo in kovaštvo, Kraška hiša, Bovško-trentarska hiša po potresu v Bovcu, Vrata z dediščino vrat Tuhijske doline, Slovenski dom in še bi lahko naštevali. Pripravila je tudi več posvetov, med njimi posvete z naslovi: Ohranjanje dediščine Krasa in Primorske, Ohraniti, obnoviti, nadomestiti ter Restavriranje in zaščita pohištva. Sodelovala je na dveh mednarodnih posvetih o ohranjanju ljudske dediščine.

Le redko srečamo človeka, kot je Iva, ki svoje delo opravlja s tako nalezljivim navdušenjem, srčnostjo in spoštovanjem do izročila naših prednikov.

Direktor Uprave RS za kulturno dediščino Stanislav Mrvič o Ivinem delu pravi: "Služba varstva kulturne dediščine je pogosto nemočna, ko ostanejo kulturni spomeniki po dolgotrajnih obnovitvenih delih prazni, brez ustreznih vsebin. Izgledalo je, da negotova usoda čaka tudi dva kulturna spomenika: Budnarjevo hišo v Zgornjih Palovčah in Preskarjevo bajto na Veliki planini. Občina Kamnik kot lastnica in Iva Šubelj Kramar kot pobudnica in nosilka projekta sta imela voljo in nenazadnje tudi pogum, da sta zakoracila na popolnoma negotovo pot z novimi, ustreznimi vsebinami, vezanimi na okolje, v katerem živita. Projekt, ki ga vodi Iva Šubelj Kramar, je izjemno redek v slovenskem prostoru. Smiselno modificiranega bi lahko uporabljali kot vzorec za ostale kulturne spomenike te vrste pri nas."

nic, razstav, privlačnih za novodobnega turista, ki se vrača k naravi. Tam nas čaka tudi vedno prijazno pogrnjena javorjeva miza. Iva skrbi, da se pripravljajo domača gorenjska hrana, največkrat diši po domačem kruhu, potici ali ocirkovki, ki jo rada odreže kar sama in zraven pove še zgodbo o hiši in arhitekturni dediščini.

Oživitve Budnarce in Preskarjeve bajte sta le začetek daljnovidne zamisli Ive Šubelj: doseči, da bi vsaka od 24 občin ljubljanske urbane regije poskrbela vsaj za en primer ljudske arhitekturne dediščine, jo v bližnji prihodnosti obnovila, zaščiti-

la, revitalizirala. Vsaka taka hiša, četrta zasebna, a odprtega tipa, bi bila po svoje prepoznavna in v vsaki bi utripalo življenje. Njen projekt 24 muzejskih hiš ima naslov **Od hiše do hiše, od vrat do vrat, od ognjišča do ognjišča** s pripisom **Poteh dediščine za varovanje okolja**.

Za primer je Iva kupila staro hišo - Klemenovo bajto iz leta 1841 v Tuhijski dolini, ki ji bo vdahnila dušo. Če hočemo obstati, moramo ohraniti dediščino, korenine, prepoznavnost.

STARE HRUŠKE

Skoraj vsaka malo večja kmetija v svojem sadovnjaku ohranja tudi stare hruške. Ta visoka, mogočna drevesa kot tihi stražar čuvajo gospodarska poslopja. Toda malokrat se vprašamo po starosti teh dreves, kdo jih je sadil. Prenekateri v naši občini presegajo starost 200 let. Kar pogledamo svoje zaselke ali vasi, gotovo bomo našli kakšno staro hruško.

Z lanskoletnega obrezovanja sadnega drevja pri Vidu Griljcu v Lanišah, kjer se je zbralo res lepo število ljubiteljev sadjarstva.

Težko si predstavljamo čase, ko so naši predniki sadili takrat še majhne hruške. Vsekakor pa so drevesa, takšna kot so, preživela tisoč neviht in več, hude zime in orkanske vetrove. Preživela so vse vojne na evropskih tleh v zadnjem stoletju. Če vemo, da so bila posajena v času Avstro-Ogrskega cesarstva, so torej preživela mnogo vladavin, vse do današnje tik pred vstopom v Evropsko unijo. Torej ta drevesa živijo povsem svoje življenje, za dobro človeštva. V svojem dolgem življenju vsako od teh dreves premore veliko zgodb, ki so se dogajale okrog njih. Na Krautovem vrtu v Kolodvorski ulici v Kamniku so pod že takrat mogočno hruško v letu 1882 ustanovili prvo slovensko pevsko društvo Lira. Ta hruška stoji še danes. Ne samo pevci, tudi slikarji, fotografi in drugi v starih hruškah pogosto najdejo motiv za svoje ustvarjanje. Pod njo je našel zavetje popotnik v hudi vročini ali nenadnem dežju. V njenem zavetju so se stakale poletne ljubezni, skozi vse leto pa so krošnje teh dreves drugi dom pticam. Veselje in hrano za preživetje pa nudijo čebelarjem in ljudem. Za slednje so, kot sem napisal na začetku, tudi čuvaji gospodarskih poslopij. V hudi vročini dajejo senco ob hišah, v nevihtnih urah pa vlečejo strela na sebe. Zato bi se jim morali pokloniti.

Njihov obstoj je zelo pomemben tudi pri podobi kraja. Ker smo v zadnjih desetletjih popolnoma pozabili na ta vidik kakovostnega življenja, je zadnji čas, da se tega lotimo na pravi način.

Prav je, da se tako kot lani ljubitelji sadjarstva, posebej starih sort, srečamo tudi letos in obnovimo znanje. **Zbrali se bomo prvo soboto v marcu na ekološki kmetiji Jeršin v Tunjicah ob 9. uri.** Dostop je mimo cerkve Sv. Ane proti zaselku Vinski vrh. Dobili pa se bomo kje druge kod pod staro hruško pri Jeršinu. Gospodar Slavko Petek ohranja v svojem sadovnjaku poleg hrušk tudi veliko jabolk posajenih pred prvo svetovno vojno.

Naj še dolgo živijo stara drevesa!

Sadjarstvo-vrtnarsko društvo Tunjice
Valentin Zabavnik

NIKOLI NI PREPOZNO ZA UČENJE

Micka opravila vozniški izpit pri 64-ih letih

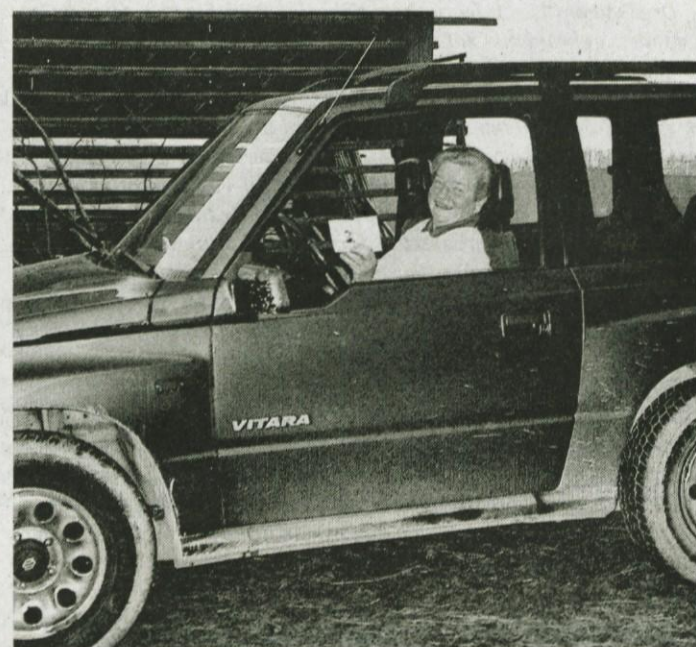
Nikoli ni prepozno, če človek verjame vase in v svoje sposobnosti! Tako bi lahko rekla Marija Tominšek, Sedmakova Micka z Vrhov nad Motnikom, ki je pri 64-ih letih uspešno opravila vozniški izpit.

Micka se je leta 1959 kot 19-letno dekle poročila s Sedmakovim Toneom in se iz Bele preselila na možev dom, na gorsko-hribovsko kmetijo, ki leži na višini 720 m, kjer sta z možem garala od jutra do večera, da sta obdelala zemljo. Ko se je leta 1970 mož v gozdu poškodoval – hlood mu je stisnil nogo – Micka še ni vedela, kakšna kalvarija jo čaka. Moževo zdravje se je iz dneva v dan slabšalo, a je še 23 let po svojih močeh delal na kmetiji. Tri hčere so zgodaj odšle od doma v dolino, kjer so si ustvarile družine. Z možem sta ostala sama. Zadnjih 8 let življenja je bil sprva še na invalidskem vozičku, zadnja leta pa popolnoma nepokreten (umrl je leta 2001) in Micka ga je ves čas skrbno negovala. Nekaj časa ji je bil za dela na kmetiji v pomoč brat Slavko, potem pa je še njega prizadela bolezen in na kmetiji je ostala sama, odvisna od dobre volje hčera in zetov, ki so po svojih močeh prihajali pomagat, jo odpeljali po nakupih, po opravkih.

Micka se je na hribovski kmetiji dobro znašla. Ko je bil mož še zdrav, ga je naložila na moped, imela je "trobrzinca", in ga odpeljala v dolino k maši ali do avtobusa. Pa to niso bile mače solze – njen mož je bil velik in močan kot hrast! Ko sta z možem pred približno 25-imi leti kupila traktor, je takoj sedla nanj. Ko pa je mož zbolel, je kupila starega fička, ko je ta odslužil, je kupila drugega, ki ji je služil do letos. Celih 36 let se je brez vozniškega izpita vozila po nujnih opravkih od doma po strmi, tri kilometre dolgi makadamski cesti, v lepem in grdem vremenu do Motnika in nazaj. Težko si je predstavljati žensko s fičkom, ki se v polmetrskem

snegu prebija v dolino. Noben problem ji ni bilo na kolesa natakati snežne verige, pa tudi podrti drevesa ji niso delala preglavice: v avtu je imela sekuro in kjer so podrti veje dreves in grmovje ležali čez cesto, jih je presekala in nadaljevala pot. Nikoli pa ni vozila po glavni cesti; samo do cerkve in do avtobusa si je pomagala in v vseh letih ni imela prometne nesreče. Vse bolj pa jo je mučilo, da je vedno morala koga prositi, da jo je peljal po opravkih. V mladosti ni opravila vozniškega izpita, zdaj pa...

Toda včasih je dobro, da gre kaj tudi narobe. Avgusta lani je bila huda suša in poklicala je vodovodarje iz Komunalnega podjetja Kamnik, da so ji pomagali urediti vodovod. Pri malici so malo modrovali in Zdravko jo je vprašal, če že ima vozniški izpit. "Nimam", je odgovorila Micka, "če bi se pa našel kakšen pameten inštruktor, bi ga pa šla delat!" Pa so staknili glave in že čez nekaj dni so jo poklicali: "Mama, inštruktorja že imamo, zdaj lahko kar začnete!" Bilo je v začetku septembra in dela na kmetiji še čez glavo. "Ja, zdaj še ne morem," je rekla. Pa ji niso dali miru in tako je lepega dne vzela pot pod noge, se odpravila v Mengeš, kjer so ji predstavili inštruktorja avto šole Matak Draga Bursiča, ki je vodil tečaj cestnoprometnih predpisov. Prvi vtis je bil dober in odločila se je: "Pa grem!". Opravila je tečaj CPP, opravila izpit prve pomoči, pridobila zdravniško spričevalo. Zagrizla se je v knjigo prometnih predpisov. Prometni znaki ji niso delali problema, trši oreh so bila križišča. A je v vztrajnostjo tudi te strla. S pomočjo hčerke Marte, ki jo je dva dni inštruirala, da je že ona znala knjigo na pamet, je Micka opravila

Presrečna Micka Tominšek s svojim prvim vozniškim dovoljenjem - in to pri 64-ih letih!

tudi teoretični del izpita, tako imenovane "pole". Potem pa vožnja. Inštruktor je rekel, da je tipičen primer samouka, a ni nikoli vpil nad njo. Če je bilo kaj narobe, je samo zapel in rekel: "O, Mici, Mici..." pa je že vedela, da ga je nekaj polomila. "Če inštruktor ne bi bil tak, kot je bil, bi verjetno obupala. Tako pa se je res zavzel za to, da osvojim tehniko vožnje in šele, ko je videl, da sem stoodstotno pripravljena, me je prijavil na izpit."

In prišel je tisti 20. januar 2004. "No, malo treme sem že imela, a ne preveč." Iz Domžal so krenili na avtocesto proti Ljubljani, pa v Trzin in malo naokrog in nazaj na dvorišče izpitnega centra. Micka je ugasnila motor avtomobila in nastalo je nekaj minut tišine... Potem se je oglašil član izpitne komisije: "Gospa Tominšek, opravili ste vozniški izpit, čestitami!"

"Tisti trenutek nisem v celoti dojela, da je to res, da sem izpit opravila v prvem poskusu. Oba z inštruktorjem

sva bila srečna - jaz, ker me je tako dobro "podučil", on, ker mi je uspelo! Res sem mu hvaležna za potrpežljivost, hkrati pa se zahvaljujem hčerkam in zetu Ludviku, ter sosedu Renati, ki so me v času, ko sem delala izpit, ves čas podpirali, mi stali ob strani in me v ranih jutranjih urah pred njihovimi službami vozili iz Motnika v Mengeš. No, sedaj jim bom tudi jaz lahko kdaj naredila kakšno protiuslugo, jim omogočila kakšno taksi vožnjo, če bo treba... Tudi na vodovodarje ne bom pozabila, brez skrbi da ne! Spomladi se dobimo na pikniku!"

Mickin pogum in vztrajnost sta lahko zgled veliko mlajšim. Njen fičko sedaj sameva pod kozolcem, zdaj se vozi s Suzuki Vitaro. Veselimo se njenega uspeha in ji želimo srečno vožnjo tudi prihodnjih 36 let - z izpitom v žepu!

Besedilo in fotografija:
MARINKA MOŠNIK

	AVTOR: JOŽEF CAJHEN	LASTNIŠKI ALI DRŽAVNI SPORAZUM	ZDRAVNIK ZA OČESNE BOLEZNI	ARGENTINSKI NOGOMETAR (DIEGO)	NOVINARKA ČOP	ZAVRNITEV KONTRE	IKNOVSKI VLADAR	BAJESLOVNI KRALJ BRITANIJE	TOPILO ZA LAKE IN SMOLE	Kamniški Občan	FILM. IGRALKA AMANDA	EVE BOHTE	KOVINSKI NOREC ZA KOVANJE	HRV. TOVATNA BOMBONOV	GORA V HIMALAJI, KI SO JO OSVOJILI NAŠI ALPINISTI, VIŠOKA 8481 m	JUŽNI SADEŽ	NEM. FILM. IGRALKA (KARIN)	SOK IZ ORANŽ	POLNILO ZA SLADICE	SREDOZEM. OKRASNA RASTLINA
	ZDRAVILA, KI POMIRJAJO									BLIŠČ, SLJAJ					KIP ALI PODOBA MATERE BOŽJE Z JEZUSOM					
	RAHLO VINJEN, OKAJEN ČLOVEK									DESNJI PRIKOP ZA H. MORAVE. NADPOVPREČEN ČLOVEK					VETERNI JOPIČ POLNA LUNA					
	HRIB MED SEŽANO IN DIVAČO					RT NA HAVAJ OTOKU OAHU MLADINSKA KNJIGA BIRI OPREMA (KR.)						PLESNA ZABAVA V MASKAH SUROVINA ZA KRUH								
	ŠVEDSKI PISATELJ HANSSON					SL. PEVKA ZORE IZAKOV SIN EZAV						PREBIVALEC MOST IT. FILM. KOMIK (ANTONIO)						REKA V VZH. ANGLIJI		
SL. SUKAR (ZORAN)							SL. BIATLONKA GRAŠIČ	OTOČNI SI-STEM, OTOČ VAS PRI LJUBLJANI						JEZIK BAN- TU CRNCEV REKA, KI TEČE SKOZI VELENJE			ŽIVOT (BREZ VOKALOV) PRISTANIŠČE V EKVADORJU			
REKA V ROMUNJI																			SL. PESNICA MUSER	DRUŽBENI POLOŽAJ, VELJAVA
Kamniški Občan	GLAS PRI STRELU	UČBENIK ZA ZAČETNO UČENJE BRANJA	TKANINA IZ LANENE PREJE SEL			NACE GORJANC RIBJE JAJČECE			TRAVA DRUGE KOŠNJE SKRIVNI ODOPOSLANEC						KOSTNI LOK NAD OČESOM	DVIGNJEN ZA NASIP SL. BALERI NA MLAKAR	PROSTOR ZA NASIP TKANINA ZA BLAZINE IN PERNICE			
VEČJA POŠTNA POŠILJKA				ZAČETEK LETA	DERIVAT AMONIJAKA RAUL OLLE			DODATEK JEDEM TOV. KOŠNJA ALUŽIJ VREMŠAK				TANKA KRVNA ŽILA, LASNICA SLADKOVOD NA RIBA Z BRKI	POSAMEZNI IZVODI							
OBUPANJE			SLAVKO RAJH		GRŠKA ČRKA	ORODJE ZA KOPIRANJE					VLAŽEN, TOPEL ZRAK, SOPARA (LJUD.)							NEZNANEC CIKLON V ZDA IN SR. AMERIKI		
MRAČNE BOGINJE V GR. MIT.			KANON RUDARSKO MESTO V BOSNI			OBMOČJE, LOVSKO PODROČJE RUDAR					OLGA REMS VULKANSKA KAMNINA			KLICA, CIMA VZDRŽEVALEC CEST				NIZOZEMSKO MESTO CELJE		
Kamniški Občan	Ž. IME (CECILIJA)			VRSTA UMET. NEGA USNJA	SMUČKE (ŽARG.)			GLAVNI DOBITEK NA LOTU SLOVENSKE PESEM								EVROPSKI DENAR		PORTUGALSKO OTOČJE V ATLANTIKU	RTV NOVINARKA (MAJA), TUDI ČLOVEK Z VELIKIM NOSOM	
HOTEL V PORTOROŽU							INDIJANSKO PLEME SUKAR MALES					DEŽELE OKROG SREDOZEMSKEGA MORJA								
LOVSKA DRUŽINA		BESEDNI NAGLASI LJUDSTVO V NIGERIJU			AMERICIJ ANGL. PISATELJ FLEMING			SAMICA SRNJAKA KR. ZA KALORIJU				PESNIK BABČIČ GLAVNI STEVNIK, ENKA					PLESNA PRIREDITEV	IZIDOR VRSTA RIBE		
SL. SOPRANISTKA PUSAR-JERIČ				ZNANA KOBIKLARNA NA KRASU IRMA ACTEN					NEM. POLITIK (FRIEDRICH) OSCAR ALIN						STRG. PESNIK IZ 8. STOL. P. N. S. (IBIK)					
PREK. MURSKA SLAŠČICA								DOMAČINKA IZ HALOZ							MESTO V SV. GRČLIJI					
ORGAN VIDA		PROVINCA IN MESTO V J. ŠPANIJI						BOSANSKA PEVKA NA ES 1997 ČAROŽIČ			DRŽAVA V OSREDNJI AFRIKI				AMINO-KISLINA V BELJAKOVINAH					
SLOVARČEK: AZORI - portugalsko otočje v Atlantiku; EBERT, Friedrich-nemški politik; EDOM - Izakov sin Ezav; GURA - hrib med Sežano in Divačo; JAEN - provinca in mesto v južni Španiji; KAENA - rt na havajskem otoku Oahu; TOLA - pristanišče v Ekvadorju																				

SLQVARČEK: AZORI - portugalsko otočje v Atlantiku; EBERT, Friedrich-nemški politik; EDOM - Izakov sin Ezav; GURA - hrib med Sežano in Divačo; JAEN - provinca in mesto v južni Španiji; KAENA - rt na havajskem otoku Oahu; TOLA - pristanišče v Ekvadorju

V ZNAMENJU IZOBRAŽEVANJA

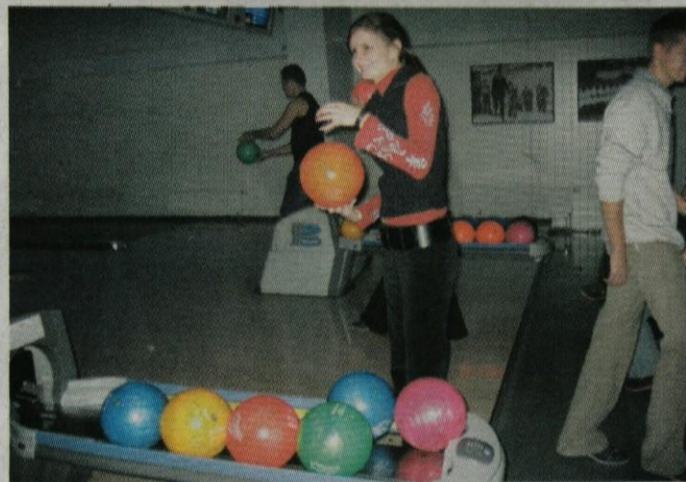
Mesec februar je vedno eden tistih prelomnih mesecev v letu, ki zaznamuje predvsem šolarje, ki bodo naslednje šolsko leto postali dijaki in slednje, ki bodo postali študenti. In še preden začne mo dokončno preganjati zimo in mraz, se navadno odvijajo informativni dnevi.

In da bi bilo članom Študentskega kluba Kamnik lažje pri odločitvah, smo se INFORMATIVNEGA DNEVA lotili povsem drugače kot je to običajno. Na Šolskem centru Rudolfa Maistra se je 9. februarja zbralo 30 študentov, ki so predstavili več kot trideset študijskih programov številnim radovednežem 4. letnikov. V dobri uri so tako iz prve roke izvedeli vse o študijskih programih, njihovi zahtevnosti in seveda tudi perspektivnosti. Po odzivu sodeč so bili izredno zadovoljni prav vsi in podoben, morda še obširnejši projekt, bomo izvedli tudi naslednje leto.

In če sem že začel z izobraževanjem, bom tako tudi nadaljeval. V mesecu marcu bomo organizirali FOTOGRAFSKI TEČAJ, kjer bo obsežen teoretični del udeležence pripravil na zanimiv in pester praktični del, ki bo sestavljen iz terenskega fotografiranja, dela v temnici, študijskega fotografiranja in računalniške obdelave. Tečaj je obvezen za vse tiste, ki bi radi izvedeli in se naučili čimveč o fotografiji, priporočljiv pa je tudi za vse tiste, ki bi radi osvežili svoje znanje.

Tudi prvo POTOPIŠNO PREDAVANJE v mesecu marcu bo več kot zanimivo, saj nam bo Eli Horvat desetega marca predstavil romanje v Camino, znamenito versko središče. Na svoj račun boste znova prišli tudi ljubitelji SEDME UMETNOSTI – četrtega marca si boste lahko ogledali filma Gospod Schmidt in zanimivo dramo Slovar v postelji. Teden dni kasneje pa si boste na velikem zaslonu lahko ogledali dva filma z nekoliko bolj akcijsko tematiko – Enigma in Ostrorelec.

Še opozorilo in izpolnitev še ene prednovoletne obljube – s prvim marcem se bo spremenil POSLOVALNI ČAS Študentskega kluba Kamnik in sicer vam bomo odslej od ponedeljka do petka na voljo od desete pa vse do osemnajste ure.

Znova se bo zgodil tudi COSMIC BOWLING. Izjemna zabava pod modro fluorescenčnimi lučmi in z živobarvnimi krogli je naše klubovce tako zasvojila, da jo moramo neprestano organizirati. In prav je tako, saj se ves čas trudimo, da bi ustregli predvsem željam članov našega kluba. Vse skupaj se bo odvijalo devetnajstega marca, število prijav pa je omejeno, zato le po hititih in se oglasite v naših klubskih prostorih.

Na naši spletni strani www.studentski-klub.com pa si preberite o sankanju na Veliki planini in Podlublju ter o smučanju v avstrijskem Gerlitzu.

Za konec pa se posvetimo še obletnici, ki jo bomo praznovali v KUD-u Franca Kotarja v Trzinu že ta petek, 27. februarja od dvajsete ure dalje. Deseti rojstni dan praznuje mama in ata študentskih radijskih oddaj v Sloveniji – ŠODR. Razlaga imena že deset let ostaja neznanka, poslušalci pa vedo, da gre za (z)mešanico raznovrstne glasbe, zabavnih voditeljev, nagradnih iger in seznanja s projekti študentskih klubov Domžale in Kamnik ter prostimi deli e-Študentskega servisa. Ob bogatem spremljevalnem programu nas in seveda vas čaka tudi glasbeno presenečenje – skupina, ki je izredno zabavna in nima čisto nič skupnega s kraljem rock'n'rolla in kraljem popa, je pa s tema dvema glasbenikoma tesno povezana. Priskrbite si vstopnico in obiščite sicer stalno domovanje Kište.

Matic Slapšak, pr-kamnik@studentski-klub.com

Zimske počitnice z Mladinskim centrom

Počitnice smo pričeli s pustnim boljšakom na Šutni in nadaljevali s pustnimi ustvarjalnimi delavnicami v Domu kulture Kamnik. Tam so se otroci igrali še družabne igre in namizni tenis. Mladi željni gibanja so obiskovali fitnes in se nam pozneje pridružili. Le za kuharski tečaj smo dobili eno prijavo, pa so prijavljenega fantička starejši fantje potolažili, da bo lahko še veliko kuhal, ko se bo oženil. Mislim, da si bo moral sam kuhati, če se ne bo oženil.

Za zaključek počitnic smo skupaj z Mercatorjem pripravili pustovanje za otroke in se tako pripravili na PUSTNI TOREK.

HELENA

Trije pustni boljšaki so imeli kar nekaj kupcev in prodajalcev, ki so si izmenjevali ideje.

Poleg že znanih MAGIC turnirjev smo skupaj z Diredajem pripravili prvi JU-GIOH turnir - igro s kartami.

Namizne igre so zanimive tako za igralce, kot za opazovalce - sodnike.

Dohodnina za dijake in študente!

Napoved dohodnine marsikateremu študentu ali dijaku povzroči veliko skrbi in preglavic. Prav zato na e-Študentskem Servisu študentom in dijakom na brezplačni telefonski številki 080 12 04 vsako leto nudimo pomoč in svetovanje pri napovedi dohodnine.

Točen neobdavčen znesek za dijake in študente do leta 2003 je 1.721.760,00 SIT (zgornji limit), povprečna bruto plača za leto 2003 pa je 3.038.400,00 SIT.

KDO ODDA DAVČNO NAPOVED?

Če skupni znesek vaših zaslužkov za leto preko študentskih servisov v preteklem letu ne presega neobdavčenega zneska oz. 1.549.584,00 SIT, davčne napovedi ni treba oddati. Če zaslužek presega ta znesek, pa morate davčno napoved oddati do 31. marca 2004. V tem primeru lahko davčno osnovo zmanjšate za 10 % normiranih stroškov. Davčno napoved lahko oddate tudi, če vam je bila med letom obračunana akontacija dohodnine (presežen limit na napotnico) in vaš zaslužek ne presega 1.549.584,00 SIT, saj boste dobili vrnjeno akontacijo. Upošteva se obdobje, v katerem je študent ali dijak dobil nakazan znesek in ne obdobje, v katerem je delal.

Ob oddaji dohodninske napovedi, si študenti in dijaki osnovo za odmero dohodnine lahko zmanjšate še za dodatne 3 % (priloženi računi za izobraževanje, zdravstvo, stanovanje ...). Seveda pa morate račune iz področij izobraževanja (seminarji, šolnine, knjige, programska oprema, voziški izpit ...), zdravstva (zdravila, dodatno zdravstveno zavarovanje, zavarovanje v tujini ...) in stanovanjskih problemov shraniti.

Tudi če boste presegli neobdavčen znesek za npr. 100.000 SIT, boste z upoštevanjem vseh olajšav, plačali le 17.000 SIT dohodnine kar znaša okoli 1%, preračunano na celotni zaslužek. Zato brez panike!

Pri napovedi dohodnine se ne upoštevajo otroški dodatek, študentske (Zoisova, kadrovska, socialna ...), bančne obresti, upošteva pa se seštevek letnih zneskov v vseh študentskih servisih, dividende, avtorske honorarje, plačila po pogodbi o delu, katastrske dohodke, plače,

pokojsnine po katerem od staršev, kapitalne dobičke, nagrade in darila ...

KJE DOBITE OBRAZEC?

Obrazec za napoved dohodnine lahko kupite v vseh knjigarnah in na bencinskih servisih po Sloveniji, lahko pa si ga natisnete tudi na naši spletni strani www.studentski-servis.com. Ko obrazec izpolnite, ga pošljite ali oddajte na davčni urad upravne enote, kjer imate stalno prebivališče. Vsi člani e-Študentskega Servisa prejmejo po pošti uradno obvestilo o višini zaslužkov za preteklo leto. Davčno napoved pa lahko oddate tudi preko interneta oz. elektronske pošte, podrobnejše informacije so na spletni strani <http://edavki.durs.si>.

Vse svoje zaslužke, oddane in plačane napotnice ter nasvete povezane z dohodnino lahko člani e-Študentskega Servisa pregledujejo v Osebnem e-Servisu na naši spletni strani www.studentski-servis.com. Za vsa dodatna vprašanja lahko pokličete e-Študentski Servis na brezplačno številko 080 12 04, vsak dan od 9. do 15. ure.

e-Študentski Servis
Odnosi z javnostmi

Koristne povezave:
Center Vlade za informatiko (www.sigen-ca.si),
portal eDavki (<http://edavki.durs.si>),
Davčna uprava RS (www.gov.si/durs/index.php)

S KNJIGO V NOVO LETO

Z letom 2004 sem z učenci, ki na mekinjski podružnični šoli obiskujejo podaljšano bivanje, začela projekt z naslovom S KNJIGO V NOVO LETO. Njegov namen je bil spodbuditi bralno kulturo med učenci, bogatiti njihove besedni zaklad in jim predstaviti različne kulture.

V okviru tega projekta so nas v mesecu januarju obiskali gospod Darko iz Makedonije, gospa Simla iz Indije in gospa Tatjana Tratnik iz Matične knjižnice Kamnik. Vsak izmed njih je pripravil pester program za otroke. Gospod Darko nam je pokazal, da paprika, riž in mak niso samo užiti, ampak da se da iz njih narediti prav prikusno lunjo in sonce. Prav tako je našo pozornost pritegnila tudi makedonska abeceda. Prav nobene črke še nismo poznali. Ob obisku gospe Simle smo ugotovili, da ima tudi jezik hindi prav zapletene črke. Čeprav ona govori čisto drugačen jezik kot mi, smo si vseeno zapomnili nekaj besed njene dežele. Tako se včasih še danes pozdravimo z "namaste". To namreč pomeni dober dan.

Kako zna biti delo knjižničarke prijetno, a obenem tudi naporno, nam je razložila gospa Tatjana. Za vsakega posebej je naredila izkaznico in s seboj prinesla računalniške tipkovnice. Kaj hitro smo se začeli igrati knjižnico in se pri tem naučili veliko novega. Med drugim tudi to, da je knjiga naša prijateljica, s katero se previdno ravna, saj nas lahko prav ona popelje v čarobni, neznani svet. Naš knjižni kotiček pa je sedaj bogatejši še za eno zgodbo, ki jo je gospa

Tatjana napisala posebej za nas.

Z vsemi gosti smo tudi zaplesali in zapeli.

Dejavnosti so potekale v času podaljšanega bivanja, po kosilu. Ker je projekt potekal v sodelovanju z Matično knjižnico Kamnik, so bili obiski gostov brezplačni.

Tudi otroci so bili v času projekta aktivni. Vsak je pripravil kratek program, skozi katerega je predstavil svojo najljubšo knjigo, žival, film, pesem, državo... Metodo predstavitve (branje, recitacija, petje, govorni nastop, plakat...) in čas le-te si je otrok izbral sam.

Pri vsem tem niso bili izključeni niti starši. Otrokom so bili v veliko pomoč pri izbiri tematske literature in sami pripravili nastop.

Ko smo zaključili s projektom, so bili otroci nagradjeni s pisno pohvalo in drobnim darilom v obliki svinčnika, barvic in zvezka.

Hvala vsem gostom. Popestrili ste nam popoldneve in obogatili naše znanje. Hvala tudi Matični knjižnici Kamnik za nesebično pomoč.

Učiteljica
Barbara Spruk

Darko in Simla smo se za obisk zahvalili tudi tako, da smo zanj zložili pesmici.

DARKO IN NJEGOVA MAKEDONIJA

Prijateljka bila sta sonce in luna, povedal nam Darko, prijatelj je naš. Sedeli na tleh smo skupaj in peli. Plesali in risali ter se smejali. Makedonija, dežela njegova, bila je za nas čisto še nova. Riža in maka prinesel nam je, v skodelicah ročno izdelanih je. Hvala ti Darko, ti si res car, le pridi v Mekinje, k nam ti še kdaj.

NAMASTE, BAČA!

Simla prišla je, oblečena v sari in skupaj vsi smo veselo plesali. Roke in noge uporabljali smo, palčke dišeče prižgali tudi smo. Manjkal samo sitar nam je, pa vseeno veselo smejali smo se.

Bilo nam je lepo ob obisku Indijke Simle.

PLANINSKI KOTIČEK

VAJA POSTAJE GRS

Redna vaja iz snežnega reševanja postaje GRS Kamnik je bila v soboto, 7. februarja, pod slapom v Repovem kotu. Udeležilo se je 24 članov postaje. Vajo je vodil inštruktor GRS Rado Nadvešnik. Reševanje izpod plazov – sondiranje, lavinske žolne, recco sistem, plazovni psi, prva pomoč zasutemu, prerez snežne odeje, zavora na več pritrdišč, osnove plezanja v lednem slapu

VAJA SONDIRANJANA PLAZU V REPOVEM KOTU

SPREJEM PRI ČASTNEM KONZULU KRALJEVINE NEPAL

Člani kamniškega planinskega društva imajo prav gotovo veliko zaslug tudi za sodelovanje z Nepalom, posebej še z njihovo planinsko organizacijo. Tako je bil v torek, 27. januarja delovni sprejem pri častnem konzulu kraljevine Nepala, g. Aswinu Shresthi, ki sta se ga poleg predsednika PZS, g. Francija Ekarja udeležila tudi člana kamniškega AO – Tone Škarja in Bojan Pollak. Razgovor je potekal o prihodnjem sodelovanju na področju usposabljanja in izmenjave znanj, o pripravah za razstavo nepalsko-slovenskega sodelovanja, ki naj bi bila poleti v etnološkem muzeju v Ljubljani. Konkretno pa tudi o postavitvi slovenske razstave v muzeju svetovnega alpinizma v Pokari v Nepal, saj je nato Škarja 29. januarja odletel v Nepal, kjer je v mednarodnem gorskem muzeju v Pokari postavil slovenski del razstave.

ŠERKEZI UČIL IN SE UČIL V NEPALU

Uspešno sodelovanje z nepalsko planinsko organizacijo se uspešno nadaljuje tudi letos. Član kamniškega AO in alpinistični inštruktor Matajž Šerkezi je odšel letos v Nepal 1. januarja in se vrnil 30. januarja.

Kot prvi slovenski inštruktor doslej je sodeloval na nadaljevalnem tečaju za nepalske alpiniste in vodnike NMA in to v "trdi" zimi. Tečaj so vodili nepalski inštruktorji Kilu Temba Sherpa, Lakpa Norbu Sherpa, Iman Gurung Sherpa, Dorjee Sherpa in Da Gombu Sherpa. Poleg Šerkezi je jim pomagal še Francoz Andre Braesh iz ENSA (francoska državna šola smučanja in alpinizma), ki je bil formalni vodja, zdravnik bolnice v Cha-monixu Amaury Govert in Angležinja Rosemary Powell kot pomožna inštruktorica.

Tečajnikov je bilo 22, a je eden od njih zbolel pred koncem tečaja (pljučni edem) in se vrnil v Katmandu. Teoretični del tečaja, ki se je začel že 23. decembra, je potekal v Katmanduju in so ga vodili predvsem nepalski inštruktorji. Praktični del pa se je odvijal v Langtangju.

5. januarja so se z avtobusom (8 ur za 110 km) odpeljali do Sjabru Bensi in nato v treh dneh došli bazo pri samostanu Kjandzing (Kyangying gompā, okoli 3.600 m). V bazi so imeli en dan teoretičnih predavanj in tri dni praktičnih vaj na bližnjem ledeniku. V enem dnevu so nato došli višinsko bazo na pašni planini Jala (Yala kharka, 4.880 m), kjer je bila prava zima – temperature tudi do -30 °C.

Dva dni so se učili orientacije, vodenja naveze in uporabe plazovne žolne, nato pa se povzpeli na 5.500 m visoki Jala vrh (Yala peak). Po vrnitvi v bazo so imeli v petih dneh še nekaj predavanj in vaj iz skalnega plezanja, nato pa izpite iz ledeniške tehnike, vozlov, orientacije, skalnega plezanja, samoreševanja in spusta po vrvi.

25. januarja so se komaj vrnili v Katmandu, saj je zemeljski plaz odnesel cesto in so jo morali prej še usposobiti. 27. januarja je bila nato svečana razdelitev priznanj.

Udeležba na tem tečaju je bila zanimiva iz več razlogov. Naš inštruktor se je udeležil nadaljevalnega tečaja, kar Slovenci doslej nismo počeli. Videl in spoznal je način prenašanja znanja s strani drugih Evropejcev (Francozov, Angležinj) in to sredi nepalske zime, ko so bile povsem specifične razmere. To je bilo pravzaprav sodelovanje na nivoju EU in še bi se kaj našlo. Zato je bila ta udeležba zelo koristna ne samo za Nepalce, ampak tudi za nas.

BOJČ

Iz tabora Calcit Kamnika

KONEC TEDNA FINALE POKALA OZS V KAMNIKU

Končan je prvi del letošnjega državnega prvenstva v odbojki

Kamničani so zaradi poraza v predzadnjem krogu proti Olimpiji v gosteh na koncu zasedli četrto mesto, a bodo zaradi najboljšega seštevka točk med ekipami, ki so se uvrstile med štiri najboljše ekipe, štartali s prvega mesta.

Sicer pa je prvo mesto po prvem delu presenetljivo zasedla ekipa Svita, saj je Salonit v zadnjem krogu presenetljivo izgubil v Novem mestu. Tudi Kamničani v zadnjem krogu niso blesteli, saj sta se poškodovanemu Kotniku, ki je začel s treningi in bo kot kaže pomembna okrepitev Kamničanov v končnici, pridružila še dva korektorja Malovič in Turk. Po visokem vodstvu z 2:0 proti Bledu, so Kamničani popustili in šele v končnici petega seta strli odpor žilavih Blejcev.

Kamničani bodo v prvem krogu gostovali v Slovenski Bistrici. V sredo, 6. marca, pa bodo ob 18.30 uri gostili ekipo Salonita.

S Salonitom pa se bodo najbrž pomerili ta konec tedna v finalu Pokala OZS v Kamniku, ki ga organizira Odbojarski klub Kamnik. Obe ekipi sta visoko favorizirani v dvoboju z Mariborom in Fužinarjem. Prav gotovo bodo imeli več dela Primorci, saj se ekipa Maribora vzpenja v formi, medtem ko Kamničani s Fužinarjem ne bi smeli imeti prevelikega dela. Po dolgem času je imela posluš za odbojko tudi nacionalna televizija, ki bo prenašala sobotno finalno tekmo.

Sporod tekmovalja: Petek, 27.2.: ob 17.30 – Salonit: Maribor, 20.00 – Calcit Kamnik: Fužinar
Sobota 28.2.: 15.30 – veliko finale

Kamničani si seveda zopet želijo polne tribune, pred kateri enostavno ne znajo razočarati in tako Kamniku zopet vrniti naslov najboljše ekipe v Pokalnem tekmovanju!

Odbojkarice nimajo lahkega spanca

V petnajstem krogu 2. DOL pa so odlično zaigrale igralke Broline e-šudentskega servisa Kamnik, ki se imajo le smoli zahvaliti, da iz dvoboja proti petouvrščeni ekipi Cometa iz Zreč niso odnesle vseh treh točk. Kljub temu, da so zaigrale brez Behričeve, odlično sta zaigrali Koroščeva in Žerovnikova, so Kamničanke v drugem in tretjem setu nadigrale gostje. In če bi v končnici prvega seta, ki so ga izgubile na 27, imele nekaj sreče, bi presenetljivo zmagale in tako obdržale stik z obstankom v ligi. Tako pa tudi osvojena točka ne prinaša lahkega spanca Kamničankam. V naslednjem krogu so Kamničanke po pričakovanju gladko izgubile na gostovanju pri vodečem Vitalu.

V naslednjem krogu bodo Kamničanke v soboto, 28. februarja, ob 19. uri gostile tretjevrščno ekipo Izole.

Cico 1.

MITIČEV NOGOMETNI TURNIR U-8 V KAMNIKU

V nedeljo, 1. februarja, je bil v Kamniku organiziran Mitičev nogometni turnir U-8. Tokrat so se za žogo borili najmlajši dečki. Kamničani so igrali v dveh skupinah, kjer je bilo 20 ekip. V tej starostni skupini so dečki od 6 do 8 let. Ob 9. uri so kamniški dečki igrali prvo tekmo in z rezultatom 1:0 premagali NK Vransko. Drugo tekmo so igrali ob 13. uri in z lahkoto premagali ekipo NK Ilirije. Rezultat je bil kar 6:0. Naslednjo tekmo pa so se pomerili z ekipo NK Jadran. Obe ekipi sta igrali zelo odločno in napadalno. Na koncu tekme je bil izid neodločen 0:0. Kamničani so se uvrstili v polfinale. Igrali so z ekipo NK Triglav. Kljub borbenosti so imeli nekaj smole in na koncu tekmo izgubili z rezultatom 1:0. Trener g. Komatar jih je ves čas spodbujal in jim s šalami dopovedoval, da tekem še ni konec. Z zelo hripavim glasom jim je dajal še zadnje upanje za kolajno. Vsakemu posamezniku se je posvetil in mu povedal, kje na igrišču je njegovo mesto. Vsi so ga le plašno in nemo poslušali ter prikimovali, saj so po tistem želeli priti v finale in do kolajne. Zbrano so strmeli v trenerja, ki jim je na list risal poteze igre. Niso bili zbegani, saj so jih tokrat starši gledali s tribun. Starši imajo zelo negativen vpliv na otroka, kadar je na igrišču. Vsak po svoje dopoveduje, kako naj igra, ker misli, da mu s tem pomaga. Trener pa le nemočno opazuje njihovo slabo igro. Tokrat pa so otroci poslušali trenerja g. Komatarja in to se jim je tudi obrestovalo. Naslednjo tekmo so igrali za finale z ekipo NK Bela krajina. Kamničani so bili zelo borbeni in samozavestni. Ekipa so premagali s 3:0 in se tako uvrstili v finale. Vsi veseli so prišli do trenerja, ki jih je že veselo čakal in jim čestital.

DARJA

Na 1. mesto se je uvrstila ekipa NK TRIGLAV, na odličnem drugem mestu ekipa NK-Kamnik, tretji pa so bili ekipa NK BELA KRAJINA.

Darja

Zadaj: TRENER Komatar, Stojijo z leve REMS, HOKIČ, NEMANIČ, KRANJC ROK
Čepijo: KRANJC ANŽE, KOMATAR, KOČAR
manjkata: KERANOVIČ, HRIBOVŠEK

POTAPLJAČI POD VODO
TUDI V ZIMSKEM ČASU

Zima, sneg okoli nas, led na jezerih in rekah, nizke temperature v zraku in zelo hladna voda – samo nekaj stopinj, niso ovira, ki bi preprečila članom Potapljaškega kluba Nova Sub iz Kamnika, da se tudi v takih razmerah nebi podajali pod vodno gladino.

V zimskem času so v našem klubu aktivni najbolj potapljači TECH TEAMA. Dušan Orehek, Aleš Laharnar, Čedo Mugoša in Žiga Dolinšek so štirje potapljači, ki se ukvarjajo s tehničnim potapljanjem, to pomeni, da raziskujejo kraske jame, ki so zalite z vodo in so v Sloveniji še dokaj neraziskane. Pripravljajo se na globinske potope v morjih kjer globina dosega tudi preko sto metrov. Za tako zvrst potapljanja pa je potrebno ogromno izkušenj in znanja, ki poleg dobre logistične podpore in pa tehničnih pripomočkov v obliki specialne opreme zagotavlja tako potapljanje, da življenje potapljača ni ogroženo. Vse potope, ki jih opravi ta skupina potapljačev tudi skrbno beležimo na filmski trak, tako pod vodo, kakor tudi izven nje.

Zima je tudi čas, ko se lahko dodatno teoretično izobražujemo. V ta namen naši inštruktorji v okviru SSI Centra organizirajo različne oblike izobraževanja, ki se ga lahko udeležujejo vsi člani in s tem pripomorejo k večji svoj varnosti pri potapljanju. V mesecu marcu pa bomo že pričeli z organizacijo osnovnih potapljaških tečajev za začetnike in za napredne potapljače. Tečajniki se bodo najprej seznanili s teorijo o potapljanju, ko pa bo vreme prijaznejše – mesec april, pa bodo to teorijo preiskovali še v slovenskem morju. Več informacij si lahko pridobite na telefonu 041/734 370 (Dule).

Potapljaška oprema v tem letnem času tudi malo počiva in se z rednimi pregledi in testiranjem pripravlja za novo potapljaško sezono. V naših klubskih prostorih, ki jih imamo v KS Podgorju pa vsak mesec pripravljamo zanimiva predavanja o potapljanju, ki so obogatena s slikami in filmi naših članov. Organizirali smo tudi tečaj za nove kompresoriste, to so naši člani, ki s pomočjo kompresorja polnijo jeklenke z zrakom, da se lahko potapljam. Zaradi potreb po različnih mešanicah zraka pa bomo kompresor tudi dogradili in naše potapljanje bo s tem lahko še bolj varno.

Za novo potapljaško sezono, ki je tik pred vrati pa smo si zadali zelo pester program naših aktivnosti. Poleg stalnega izobraževanja novih in starih potapljačev bomo organizirali tudi veliko potapljaških izletov doma in v tujini. Preko celega leta se bomo organizirano potapljali vsak vikend na Hrvaškem, v maju odhajamo na Rdeče morje v Egipt, septembra globinski potopi na Azurni obali v Franciji, največji dogodek pa bo za nas sodelovanje na Ljubljanskem sejmu v okviru prireditve SEJEM POČITNIC 04.

Za konec pa še nekaj zanimivih podatkov o temperaturah pod vodo sredi meseca februarja: Blejsko jezero na 6 metrih je temperatura vode 3 stopinje, Piran na 25 metrih 9 stopinj, v jami Veliko okence – eden od izvirov Ljubljane pa je temperatura 3 stopinje.

Vaterpolske novice

Vaterpolisti se bližajo polovici odnosom do treninga bi lahko še slišali o njih.

Dvanajstega februarja smo imeli občni zbor društva. Pregledali smo delovanje v letu 2003 in postavili cilje za letošnje leto. Lansko leto je bilo uspešno, dobili smo državnega prvaka v kategoriji do enajst let, organizirali smo že deseti dan slovenskih vaterpolistov. Jeseni se nam je pridružilo kar nekaj mladeničev v vaterpolu šoli, žal pa jih je tudi nekaj tudi odšlo.

Pri planih za 2004 je na prvem mestu nemoteno delovanje društva. Za boljše organizacijo prevoza si želimo nabaviti svoj kombi, odpridev pa dobro izpeljati dan vaterpolistov, ki bo tudi letos slavnostno obarvan, saj bo vaterpolska zveza praznovanje 30-letnice samostojne organizacije praznovala prav na dan vaterpolistov 19.6.2004. Vse skupaj je povezano tudi s samostojnim treniranjem vaterpola v Kamniku. Ravno v letu 1974 je vaterpolo v Kamniku začel specializirati svoje treninge in se ločil od treningov plavanja.

Ekipa dečkov do trinajst let je imela pred prvenstvom visoke cilje, žal pa je imela smolo ravno na tekmah proti konkurentom za najvišja mesta. Bolezen jih je zdesetkala na tekmah proti Braniku in Olimpiji. Če hočejo stopiti na vrh bodo morali vse tekme zmagati, pa še nasprotniki bodo morali med seboj odigrati tako, da se bo Kamničanom vse prav izteklo.

Ekipa do sedemnajst let je pričakovala uvrstitev na sredino lestvice in tam se tudi drži. V ekipi je kar nekaj dobrih vaterpolistov, z boljšim

DARE

Karateisti Virtusa uspešni v Žalcu

V soboto, 7. februarja, je v Žalcu potekal 2. mednarodni karate grand prix turnir. Na turnirju je sodelovalo preko 360 tekmovalcev iz štirih držav. Kamniške barve so ponovno zastopali člani Karate kluba Virtus Duplica in sicer z dvema tekmovalcema, ki sta tekmovala v borbah.

Ob koncu tekmovanja sta dosegla sledeči uvrstitvi:

- Tim Semprimožnik 3. mesto v kategoriji dečkov 14-15 let, +69 kg
- Miha Matoh 3. mesto v kategoriji kadetov, -60 kg

Tokrat je bila športna sreča naklonjena mladima tekmovalcema in upamo, da bo tako še naprej. Letos tekmovalce čaka še preko 16 tekmovalni doma in v tujini. Mladi karateisti in njihov trener Vladimir Stanič so si postavili ambiciozne načrte, saj si želijo medalje z državnih prvenstev, ravno tako pa tudi mednarodnih turnirjev. Glede na to, da treninge jemljejo zelo resno, jim bo večino pričakovanih rezultatov tudi uspelo doseči.

V klubu skrbijo tudi za podmladek, saj so si novi člani nabrali že kar nekaj znanja in opravili tudi že prve izpite za pasove. Ker pa želijo karate približati starejšim, so organizirali tudi karate rekreacijo za odrasle, ki že uspešno deluje. Upajo, da se bo število odraslih, ki se bodo odločili za vadbo večalo, saj je nasilja vedno več in znanje samoobrambe ter karateja ni nikoli odveč.

V Karate klubu Duplica se trenira s polno paro, tako da lahko letos pričakujemo še veliko dobrih novic s tekmovanj, ki so pred njimi.

B.S.

Komentar

NEKATERIM REŠEVANJEM V LETOŠNJI ZIMI V PLANINAH OB ROB

14. decembra je planinec zašel v Velikem Grebenu, 21. decembra dva alpinista nista znala sestopiti z vrha Grintovca, 28. decembra alpinist in pripravnik nista znala sestopiti iz Kalc, 7. februarja dva športna plezalca nista znala sestopiti z vrha Brane. Štiri reševalne akcije v letošnji zimi, ki imajo nekaj skupnih značilnosti, saj nihče od tistih, ki je poklical na pomoč, ni bil poškodovan in bi potreboval pravzaprav samo vodnika, ne pa reševalce.

Zimske razmere v planinah so nekaj posebnega. Medtem, ko v kopnem lahko kolikor toliko dobro predvidimo stanje tudi v naprej, je sneg tisti dejavnik, ki onemogoča natančneje predvidevanje: prekrije markacije, delno spremeni tudi obliko terena, v kombinaciji z meglo onemogoča enostavno orientacijo, saj se vsa okolica spremeni v mlečno belino, v kateri se skoraj ne razloči, kje je sneg in kje megla. Kvaliteta snega tudi bistveno vpliva na hitrost in enostavnost gibanja. Če ga je preveč ali je v ravno pravi kombinaciji, se lahko zapelje v globino kot plaz.

Značilno za vse štiri klice na pomoč je podcenjevanje planine, precenjevanje lastnih znanj, sposobnosti, neupoštevanje vremenske napovedi, neznanje orientacije, neupoštevanje trenutnih razmer, pri tem pa še lahkomišelnost – saj, če ne bo šlo, me bo pa iz godlje že izvlekla GRS. "Riniti" na Grintovec ob slabi vremenski napovedi in močnem sneženju je neodgovorno – decembra se je komaj srečno končalo, januarja, žal, nesrečno. Za sestop iz Kalc je potrebno znanje orientacije, v megli tudi uporaba zemljevida in kompasa, tudi GPS bi lahko pomagal. Veliki Greben je plezalna smer in riniti vanj, kar tako, brez ustreznega alpinističnega znanja in izkušenj je, blago rečeno, neodgovorno. Če ne gre drugače, se da z Brane vrniti tudi po lastnih stopnjah. Torej veliko neznanja, predvsem pa podcenjevanja in neodgovornosti. Slabo vreme ni presenetilo nikogar, saj je bilo napovedano.

Kakor je mobitel zelo koristen v primeru prave nesreče, je po drugi strani tudi zelo velika potuha. Tudi, če se nekomu

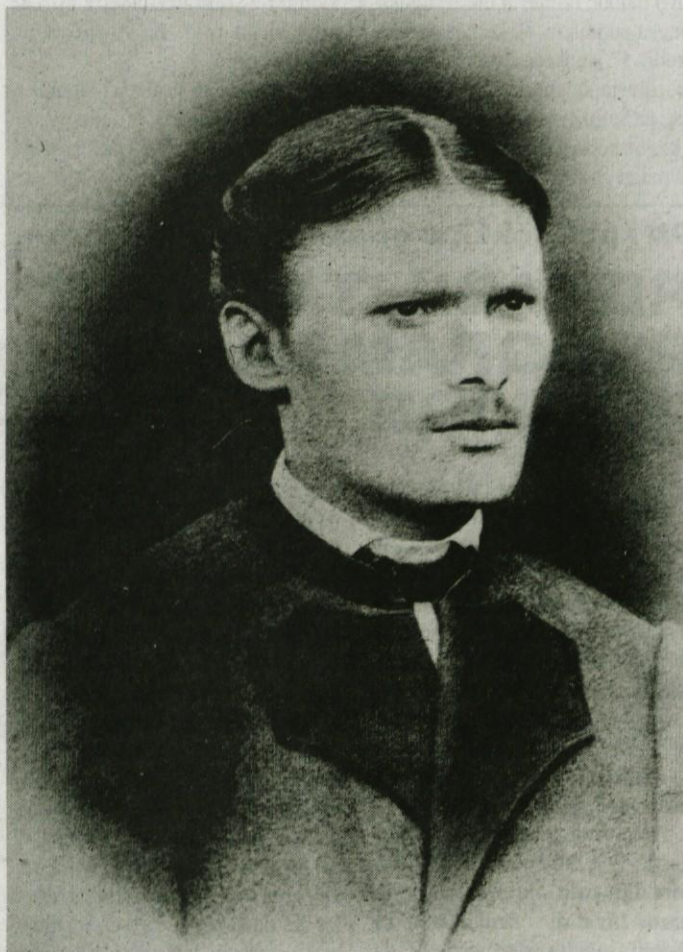
v lepem vremenu enostavno ne da sestopiti, pokliče na pomoč in že prileti helikopter – saj v dolini ne morejo vedeti, kako je resnično z njim.

Gorski reševalci so zato, da pomagajo prav vsem, ki so v stiski, ne glede nato, zakaj so prišli vanjo – tudi če je ta stiska povzročena zaradi osebne malomarnosti ali kakršnihkoli osebnih vzrokov. Če kdo ne more naprej, ker je izčrpan, čeprav nepoškodovan, je popolnoma jasno, da brezpogojno potrebuje brezplačno pomoč. Ko pa je nekdo še pri močeh, dobro opremljen, samo ne ve, kam naj bi šel, potem pa ...???

Na osnovi v sedanjih družbi vedno bolj prisotnega načela, da mora najprej vsak sam dovolj poskrbeti zase in tudi na osnovi Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi osebam (118 člen: Fizična ali pravna oseba, ki je namenoma ali iz velike malomarnosti povzročila ogroženost, zaradi katere so nastali stroški nujnega ukrepanja, oziroma povzročila nesrečo, mora pokriti stroške zaščitenih in reševalnih intervencij; stroške sanacije in vzpostavitve v prejšnje stanje in stroške odškodnin fizičnim in pravnim osebam.) se postavlja pod vprašaj brezplačnost "reševanja" za tiste, ki so se sami po nepotrebnem, to je ob očitnem ignoriranju osnovnih pravil varnejše hoje in lastni neusposobljenosti spravili v tako stisko. Zato zna biti v bodoče za tiste, ki hočejo doživeti nekaj posebnega, "andrealinskega", ceneje, če bodo najeli ustreznega vodnika, da jih bo spravil iz težav, ki jim ne bodo sami kos. Verjetno bo potrebno tudi takšen helikopterski prevoz posebej plačati. Bojč

Konec leta znanstveni simpozij ob stoletnici smrti

Spoznajmo Gašperja Križnika, zbiralca slovenskih pripovedk iz Motnika

Gašper Križnik, rojen pred 156-imi leti, umrl pa pred sto leti v Motniku, gotovo zasluži poglobljeno raziskavo svojega dela...

28. novembra letos bo poteklo 100 let od smrti Gašperja Križnika, zapisa valca pravljic, ljudskih pesmi in pripovedk, sicer pa čevljarja iz Motnika, katerega delo še vedno ni dovolj raziskano. Zato na pobudo izr. prof. dr. Marije Stanonik, znanstvene svetnice na Inštitutu za slovensko narodopisje ZRC SAZU potekajo priprave za znanstveno srečanje o tem doslej širše premalo poznanem zbiralcu narodnega blaga, ki se je rodil v Beli pri Motniku 5. januarja 1848, čeprav so mu pred leti v Motniku postavili spomenik.

Na prvem sestanku pripravljalnega odbora za pripravo simpozija, v katerem so dr. Marija Stanonik, Janez Križnik, dr. Marjanca Klobčar, prof. Marjeta Humar, mag. Zora Torkar, Jože Semprimožnik, Anton Kamin, dr. Monika Kropelj in mag. Andreja Eržen, so se dogovorili, da bosta nosilec organizacije simpozija SAZU in občina Kamnik, pri čemer SAZU prevzame strokovni del, občina Kamnik pa bo poskrbela za organizacijo izvedbe. Stroške strokovnega dela simpozija bo pokrila SAZU, stroške organizacije, prehrane, prenočišč in druge logistične stroške pa bo prevzela občina Kamnik.

Znanstveno posvetovanje bodo organizirali v času od 25. do 29. novembra letos, potekalo pa bo na gradu Zaprice. Sklepní del simpozija bo potekal v Motniku, nanj pa bodo povabili tudi krajanje.

Predvidevajo, da bo na simpoziju sodelovalo okrog 25 znanstvenih delavcev oziroma predavateljev s področja zgodovine, etnologije, jezikoslovja, folkloristike in mednarodnih stikov Gašperja Križnika. Vsekakor bo ta simpozij, ki ga je SAZU kot projekt prijavila na razpis resornega ministrstva, pomenil velik prispevek k raziskavi bogatega dela preprostega motniškega čevljarja, katerega velik del zapuščine hrani tudi ruska akademija znanosti v Sankt Petersburgu in naslednica nekdanje Jugoslovanske akademije znanosti v Zagrebu.

F.S.

O perečih vprašanjih reje govedi

Pred dnevi so se na letnem občnem zboru v Podgorju sestali govedorejci iz naše in komendske občine, ki so včlanjeni v Govedorejsko društvo Kamnik, predseduje pa mu Tine Pibernik iz Volčjega Potoka. Najprej

ENERGETSKI KOTIČEK

RAZPIS SUBVENCIJ ZA OBNOVLJIVE VIRE ENERGIJE

Številnim občanom je že znano, da država z namenom zmanjšanja onesnaževanja okolja skladno evropskim pridružitvenim sporazumom in toplogrednih plinov po Kyotskem sporazumu že več let s finančnimi spodbudami v obliki nepovratnih sredstev vzpodbuja učinkovito rabo energije (URE) in uporabo obnovljivih virov energije (OVE).

Agencija RS za učinkovito rabo in obnovljive vire energije (AURE) je v Uradnem listu RS 6. februarja objavila dva takšna razpisa za leto 2004:

1. Razpis za finančne spodbude investicijskim ukrepi za izrabo OVE v gospodinjstvih in sicer za:

- vgradnjo solarnih sistemov za ogrevanje vode; višina nepovratnih sredstev znaša do 40% cene sistema, vendar največ 30.000 SIT/m² vgrajenega sprejemnika sončne energije (t.i. sončnega kolektorja) oziroma 180.000 SIT za celoten sistem,

- vgradnjo toplotnih črpalk za ogrevanje sanitarne vode (višina nepovratnih sredstev znaša do 40% cene toplotne črpalke z vključenim hranilnikom toplote, vendar največ 45.000 SIT) ali centralno ogrevanje prostorov (višina nepovratnih sredstev znaša do 40% cene toplotne črpalke z vključenim hranilnikom toplote, vendar največ 500.000 SIT).

Nepovratna sredstva se bodo dodeljevala za izvedene ukrepe, ki so v funkciji delovanja od 1.6.2003 (datum računa za vgradnjo) naprej. Izjemoma lahko za nepovratna sredstva ponovno zaprosijo tudi tisti, ki so oddali vlogo na javni razpis lani, v času pred uveljavitvijo obvestila o zaključku razpisa in jim je bila neobravnana vloga z dopisom AURE vrnjena. Ti izjemni primeri se bodo obravnavali po lanskim kriterijih.

2. Razpis za finančne spodbude investicijskih ukrepov za energetsko izrabo lesne biomase v gospodinjstvih.

Gre za vgradnjo kurilnih naprav za centralno ogrevanje na lesno biomaso, in sicer na polena, pelete ali sekance, ki so v funkciji delovanja od 1.11.2003 (datum računa za vgradnjo) naprej:

- pri ogrevanju s poleni do 40% cene kurilne naprave in hranilnika toplote, vendar največ 300.000 SIT,

- pri ogrevanju s peleti do 40% cene kurilne naprave s podajalnikom, vendar največ 400.000 SIT,

- pri ogrevanju s sekanci do 40% cene kurilne naprave s podajalnikom, vendar največ 500.000 SIT.

Kurilne naprave morajo izpolnjevati sledeče tehnične karakteristike:

- * nominalni izkoristek kurilne naprave mora biti večji ali enak 86%,
- * vrednost emisij ogljikovega monoksida pri nominalni moči mora biti manjša od 1250 mg/m³ dimnih plinov,
- * vrednost emisij prašnih delcev mora biti manjša od 50 mg/m³,
- * kurilne naprave na polena morajo imeti prigraden hranilnik toplote velikosti vsaj 50 litrov/kW toplotne moči kurilne naprave.

Osnovni pogoj za dodelitev nepovratnih sredstev je popolna vloga. Razpisno dokumentacijo za vaš konkretni primer naročite s pisnim zahtevkom na naslov: AURE, Dimičeva 12, 1000 Ljubljana ali po faksu na (01) 300 69 91, najdete in snamete pa jo lahko tudi s spletne strani www.gov.si/aure.

Brezplačne informacije, nasvete in literaturo o ukrepih za učinkovito rabo energije in obnovljivih virih energije (izolacije, ogrevanje, ipd.) dobite občani v Energetsko svetovalni pisarni (ESP) Kamnik, Tomšičeva 23 (TIC v tržnici), tel. 8318-191, vsak torek od 17. do 20. ure. Priporočam predhodno najavo po tel. 8311-663.

ENSVET, ESP KAMNIK
Ivo Gašperič, energ. svetovalec

Iskrica za varčno rabo energije

Selektivni sončni kolektorji

Vsi sončni žarki, ki padejo na kolektor se ne spremenijo v koristno toploto. Nekaj se jih odbije že na steklu, nekaj pa na črni ploskvi absorberja.

Kolektor je tembolj selektiven, čim manj sončnih žarkov izgubi. Najboljši, torej najbolj selektivni so kolektorji, ki imajo absorber prevlečen s titanovim oksidom. Posebno učinkoviti so vakuumski kolektorji, ki so sposobni tudi v manj sončnih dneh prevzeti precej sončne energije.

Državne subvencije za leto 2004 za alternativne vire:

za kolektorje 180.000 SIT, za toplotne črpalke za sanitarno vodo 45.000 SIT, za peči na drva s pirolitičnim izogrevanjem 300.000 SIT

Brezplačne nasvete o varčnem ogrevanju, o plinu, o sončnih kolektorjih, toplotnih črpalkah in o sončnih celicah za pridobivanje elektrike dobite v podjetju Kon Tiki Solar. Največja izbira kolektorjev v Sloveniji.

Kon Tiki Solar d.o.o.

Ljubljana 21 K, ob pekarni Duplica, tel.: 01/831 03 80
www.kontiki-solar.si

so poslušali predavanje veterinarskega strokovnjaka Mitja Misa iz Jate Emone, ki je preko 40 udeležencem spregovoril o boleznih presnove pri govedih in napakah pri krmljenju živine, nato pa so v živahni razpravi spregovorili tudi o problemih, s katerimi se srečujejo pri reji govedi (težave z odkupom govedi ob hkratnem uvozu madžarskega mesa, vedno večji stroški s preventivnimi veterinarskimi ukrepi, problematika mlečnih kvot ob vstopu v EU itd.) Soglasni so bili, da morajo v društvu tudi v prihodnje kar največ pozornosti nameniti izobraževanju in usposabljanju, da bodo lahko kos zahtevni konkurenci, ki jo prinaša evropsko tržišče.

F.S.

Iz januarske črne kronike

Nesreča planincev pod Kokrskim sedlom

Po zbranih podatkih Policijske postaje Kamnik smo v varnostnem pogledu prvi letošnji mesec glede števila dogodkov na področju prometa, kaznivih dejanj ter javnega reda in miru začeli skoraj enako lanskemu januarju z rahlim odstopanjem navzgor pri intervencijah policistov zaradi kršitev javnega reda in miru. Naši razgrajči so bili torej že na začetku leta bolj "aktivni" kot lani.

V januarju se je na naših cestah zgodilo 62 prometnih nesreč, od tega 6 nesreč s telesnimi poškodbami, kar je za polovico manj kot lani.

Pri kaznivih dejanjih so policisti zabeležili 57 primerov, med njimi je bilo 37 tatvin in 16 vlomov (lani 29). Žal pa je bilo med kaznivimi

dejanji tudi eno najtežjih kaznivih dejanj – umor.

Policisti so morali januarja pri kršitvah javnega reda in miru posredovati in miriti razgrajče 57-krat, od tega največkrat v gostinskih lokalih in na drugih javnih mestih (26-krat).

Med kaznivimi dejanji je gotovo najbolj odmeval umor upokojenega župnika v Mekinjah, ki se je zgodil 17. januarja. Že nekaj ur po grozljivem dejanju z nožem so policisti na Šutni prijeli osumljenca in ga s kazensko ovadbo izročili preiskovalnemu sodniku.

Že na novega leta dan so morali policisti posredovati na Šutni, kjer naj bi se pred gostinskim lokalom pretepal dva moška, vendar so se pred prihodom policistov vsi udeleženci že razbežali. Pozneje se je na Policijski postaji oglašil občan in povedal, da ga je pred lokalom na Šutni neznanec z nožem porezal po roki. Za storilcem še poizvedujejo.

3. januarja so neznanci vlomili v galerijo v Rudniku in odnesli za okrog 900 tisočakov električnega orodja.

4. januarja je neznanec iz nezaklenjene hiše vzel kontaktne ključke in se odpeljal z avtom Kangoo LJ-R3-03V, ki je bil parkiran pred hišo.

13. januarja je neznanec vlomil v garažo pri stanovanjski hiši v Palovčah in iz nje odpeljal vozilo Porsche Boxer LJ R6-08Z.

28. januarja popoldne je neznanec vlomil v hišo na Jenkovi ulici. Vanjo je prišel skozi okno kopalnice. Iz nje je skozi vrata z orodjem na vzvod prišel v ostale prostore. Premetal je vsebino omar in odnesel verižico.

Med prometnimi nesrečami

naj omenimo nesrečo 18. januarja na cesti Palovče-Kamnik, ko je voznik osebnega avta zaradi prevelike hitrosti zapeljal izven ceste in nato zdrsel okrog 30 metrov po strmini navzdol ter ostal med drevesi. Pri tem se je voznik poškodoval, da so ga morali odpeljati v klinični center.

31. januarja je prišlo do hujše prometne nesreče na regionalni cesti Kamnik – Ločica pri naselju Golice pod Kozjakom. Zaradi prevelike hitrosti po klancu navzdol je voznik avtomobila izgubil oblast nad vozilom.

F. S.

MATIČNI PODATKI ZA JANUAR

SMRTI:

- ZABUKOVEC JOŽEFA, roj. Krevs, Kamnik, Ljubljanska cesta 19, upokojenka, stara 83 let
- JERIN MARJAN, Podgorje 3/b, varnostnik, star 43 let
- BERLEC FRANC, Županje njive 11, kmet, star 56 let
- VRHOVNIK MARIJA, roj. Nograšek, Tunjice 22/b, gospodinja, stara 71 let
- MIRNIK DANIJEL, Kamnik, Klavčičeva ul. 6, star 62 let
- POIŠKRUH MARIJA, roj. Rosec, Mozirje, Dol 43, upokojenka, stara 79 let
- VIDMAR MARJETA, roj. Vider, Smrečje v Črni 4, upokojenka, stara 91 let
- KONČILJA JANEZ, Mekinje, Drnovškova pot 2, upokojenec, star 73 let
- GOSAR ANTON, Mekinje, Polčeva pot 11, upokojenec, star 78 let
- PRELESNIK PETER, Spodnje Stranje 33a, upokojenec, star 76 let
- PLEČKO ANA, Kamnik, Jamova ul. 11, kuharica, stara 79 let
- HRIBAR JANEZ, Šmarca, Mlinarska ulica 9, upokojenec, star 83 let
- TIVADAR FRANC, Gora pri Komendi 19, upokojenec, star 69 let
- PREGLED ANGELCA, roj. Romšak, Tunjiška mlaka, upokojenka, stara 76 let

POROKA:

ŠPEH JURE, Košice 5, dimnikarska služba, star 25 let in BELCIJAN JANJA, Mekinje, Polčeva pot 3, pakiranje izdelkov, stara 27 let

ZLATA POROKA

Med ŽAGAR Dominikom, roj. 11.8.1931 in RAVNIKAR Ano, roj. 13.6.1933, stalno bivališče v Komendi, Kranjska pot 1. Poroka je bila dne 30.1.1954 v Komendi. Zlata poroka je bila dne 31.1.2004 v Kamniku.

Letna skupščina Območnega združenja Rdečega križa Kamnik

Ob zaključku štiriletnega mandatnega obdobja je Območno združenje RK Kamnik organiziralo letno skupščino, ki je obravnavala delo v preteklem obdobju in naloge v letu 2004.

Iz uvodnega poročila izhaja, da je RK nadvse uspešno opravil začetne naloge, kljub nekaterim težavam, ki so bile posledica znanih nepravilnosti na republiškem nivoju RK.

Na področju socialne dejavnosti je bilo 3.043 osebam razdeljeno 24.459 kg pomoči v prehrabnih izdelkih. Samo v preteklem letu je 663 družin prejelo 4.374 kg živil, za kar je bilo porabljenih 446.427 tolarjev. Razdeljene so bile velike količine oblačil, obutve in drugih nujnih dobrin. Za različne namene je bilo v tem štiriletnem obdobju porabljeno 8.051.894 tolarjev finančne pomoči. 178 šolarjem so bile izročene šolske potrebščine, 72 otrok iz socialno šibkih družin, pa je prejelo decembrska darila.

Letovanja je bilo deležno lepo število otrok, v lanskem letu kar 130, z delno ali celotno finančno pomočjo RK.

Naslednje pomembno področje dela je krvodajalstvo. V zadnjih štirih letih je darovalo kri kar 4.948 oseb.

V tem obdobju je bilo organiziranih več 80-urnih tečajev za bolničarje in 5 dopolnilnih usposabljanj ekip prve pomoči ter 5 tečajev za gospodarske družbe. Izpit iz prve pomoči za voznike vozil je uspešno opravilo 1.706 kandidatov. Predstavniki RK so se redno udeleževali dopolnilnega izobraževanja in pridobljena znanja uspešno prenašali na ciljne skupine.

Sodelovanje z mladimi je potekalo v okviru osnovnih šol in srednje šole. Ob posebnih dnevih je RK posredovala šolam vrsto gradiv, npr. ob svetovnem dnevu zdravja, tednu RK, tednu solidarnosti, tednu otroka...

RK se je redno vključeval v akcije ob nesrečah in požarih. Petim družinam je nudil pomoč, ki jih je prizadel požar.

Program dela za leto 2004

Skupščina je sprejela predložen program nalog za leto 2004. Tako bo Območno združenje RK usmerjalo svoje delo v socialno dejavnost, krvodajalstvo, izobraževanje, v pomoč ob naravnih in drugih nesrečah, v

Ob zaključki Evropskega leta invalidov REHABILITACIJSKI PROGRAM ZA INVALIDE

Zveza društev invalidov Slovenije (ZDIS) je od konca novembra lanskega leta organizirala rehabilitacijski program v Termeh Dobrna, namenjen brezposelnim invalidom in invalidom, ki so še zaposleni, stari do 50 let. Udeležilo se ga je 116 invalidov, od tega 63 žensk in 53 moških iz 41 društev širom Slovenije, tudi iz MDI Kamnik.

Program je vseboval veliko zanimivih predavanj, s tematiko, ki se dotika invalidov in njihove vsakdanjosti.

Marja Stroj, univ. dipl. psih., je predavala na temo: Invalidi - drugačnost in diskriminacija, kjer ugotavlja, da je diskriminacija zelo stara. Z aktivnostjo tistih, ki smo drugačni, bomo uspeli, da bodo "normalni" (zdravi) ljudje začeli drugače razmišljati o nas, invalidih. Kadar gre za težjo in bolj vidno invalidnost, je odziv okolja zagotovo večji, včasih bolj negativen. Kadar gre za invalidnost, ki na zunaj ni vidna, je pa tudi velikokrat moč slišati: "Saj mu nič ni, pogled kako dobro izgleda!"

Ja, jabolko je včasih na zunaj tudi lepo rdeče, v notranjosti pa gni... Zato je pomembno, kako zna in zmoro invalid sprejemati svojo lastno invalidnost. Vsak invalid mora prvo bitko izbojevati doma. Bližnje velikokrat popade strah, v začetku so mogoče preveč zaščitniški, kasneje pa se svojega sorodnika-invalida kar naveličajo poslušati in mu prisluhniti. Druga, ponavadi še hujša bitka, se bje v službi, kjer naen-

krat ostaneš brez "svojega" dela ali pa delodajalec ponudi neko delo, ki je v bistvu lahko celo ponižanje za invalide zmožnosti. Pogost in zelo grd je predsodek: "Invalidom se pa tako ne ljubi delati." In zato je tako pomembno, da se vsak invalid najprej sooči sam s seboj. Moramo se spoštovati in ceniti, ne smemo se pustiti, včasih je potrebno dvigniti glas. Slabo je mišljenje, da ne moremo vplivati na vladno, na zdravstvo, na davkarijo - to je bolezen Slovencev. Ne čakajmo, da bo kdo drug kaj rekel, sami se oglašimo! Deset, dvajset let je potrebnih, da spremenimo svoje mišljenje v glavi. Včasih se invalidi niso smeli pokazati v družbi, zapirali so jih v inštitucije; zdaj je veliko bolje - upajo si na cesto, v kopališče, v gledališče, tudi na javnih nastopih se upajo pokazati s palico ali na invalidskem vozičku.

Velikega pomena je ohranjanje zdravja za delo. O tej temi je spregovorila mag. Andrejka Faturo Videtič, zaposlena na Inštitutu RS za rehabilitacijo invalidov, spec. med. dela.

ZDIS je ena redkih organizacij, ki se trudi invalidom pomagati izboljšati osebno in duhovno rast. Če sami ne vstopamo aktivno v spreminjanje našega položaja, se ne bo nič zgodilo. Moramo se vprašati: kaj hočem, kaj zmorem, kaj znam, česa sem sposoben? Pomembna je motivacija. Notranja, ki jo imam sam, ali zunanja, ko jo aktivirajo drugi.

Ne smemo se s tem, da smo invalidi, kar "upokojiti", misliti, da ne zmoremo več ničesar. Iskati moramo pozitivne strani naše zavesti, se vključiti v delo glede na naše preostale sposobnosti, zmožnosti in znanja in ne iskati izhoda v bolniškem dopustu. Potrebno je ohranjati pozitivno delovno aktivnost.

O zaposlovanju invalidov v Sloveniji med politiko, predpisi in prakso je spregovorila mag. Cveto Uršič, pravnik in sociolog, predsednik strokovnega sveta ZDIS, zaposlen na Inštitutu za rehabilitacijo invalidov, ki je poudaril, da bodo po novih zakonih invalidom pravice precej skrajšane, nadomestila za čas čakanja na delo in druge finančne pomoči bodo precej nižje, se pa vse bolj vzpodbuja poklicna rehabilitacija invalidov. V Sloveniji je trenutno 154000 invalidov, ki so glede na predpise razdeljeni v pet skupin, ki imajo zelo različne pravice. Čeprav naj bi varstvo invalidov temeljilo na enakem obravnavanju

vanju delodajalcev do invalidnih in neinvalidnih oseb, v praksi ni vedno tako. Veliko je odvisno od tega, če se je delodajalec v svojem življenju že srečal z invalidnim človekom, ga pozna, ga ima morda v svoji bližini, pozna njegove aktivnosti, ima pozitivne izkušnje in je zaradi tega podjetje bolj prijazno invalidom.

Najhujše je, ko se invalid ne more sprijazniti sam s seboj, delodajalec pa se tudi prvič srečuje z delavcem-invalidom in takrat ponavadi pride do kratkega stika, do prepričev, do travm, ki prizadenejo obe strani, čeprav je pred invalidnostjo delo potekalo v dobrih delovnih odnosih. Inštitut RS za rehabilitacijo invalidov je opravil raziskavo v podjetjih, ki zaposlujejo invalide in na podlagi le 18% vrnjenih vprašalnikov ugotovil, da prevelikega zanimanja za zaposlovanje invalidov ni. 80% delodajalcev spremlja rezultate dela zaposlenih invalidov in ugotovitev je, da kar 50% zaposlenih invalidov dosega enake delovne rezultate kot ostali zaposleni, 66% invalidov nima pomembno višjih izostankov bolniške odsotnosti z dela. V anketi je kar 73% delodajalcev odločitev, da zaposli brezposelnega invalida, ocenila kot dobro (pozitivne značilnosti sprejetih: motivirani, uspešni, kreativni, prizadevni), 27% pa kot slabo odločitev (nemotivirani, slabe delovne navade, izmikanje delu, izgovarjanje in pogosta bolniška odsotnost).

Ima pa kar polovica delodajalcev težave pri razporejanju invalidov za njim primerna delovna mesta. S strani invalidov je težko sprejeti delo v okolju, ki invalida ne sprejema, kjer so nemogoči ljudje, včasih je velika negotovost, če to delo zmoro, prisoten je tudi strah. Napačno pa je mišljenje tistih 10% invalidov, ki razmišljajo, da jim glede na pridobljeno kategorijo ni več potrebno delati. Zaradi teh desetih odstotkov se na invalide gleda tako kot se, kar ni prav. Tudi med zdravimi so taki, ki delajo delodajalcu težave, ki gledajo le nase. Invalidi včasih enačijo kategorijo invalidnosti z delovno nezmožnostjo.

O odnosu delodajalcev do zaposlovanja invalidov je predaval mag. Janez Vidmar, prof. defektologije, vodja Inštituta za rehabilitacijo invalidov - enota Maribor.

Spregovorili smo tudi o nediskriminacijskih ukrepih pri zaposlovanju invalidov, o čemer je predavala mag. Aleksandra Tabaj z Ministrstva za delo, ukrepe aktivne politike zaposlovanja invalidov je predstavil mag. Robi Modrian z Zavoda RS za zaposlovanje, probleme šikaniranja na delovnem mestu pa Tanja Hočvar, univ. dipl. soc. in univ. dipl. soc. del., tudi sekretarka ZDIS.

Zelo zanimiva so bila predavanja z zdravstveno tematiko. Ženskam je bilo namenjeno predavanje: Zlomi v tretjem življenjskem obdobju - osteoporoza. Spec. travmatolog-kirurg Božidar Buhanc iz SB Celje je poudaril, da osteoporoza v bistvu ne povzroča bolečin, nobenih težav, vendar povzroča veliko zlomov, posedanje vretenc, še posebej so nevarni zlomi kolka, ker so povezani z zapleti, ki so smrtno nevarni (preležanine, pljučnice, embolije). Po taki poškodbi se pri ljudeh, starejših od 65 let, poslabšajo žilne in srčne bolezni in kar 30% ljudi v prvem letu po zlomu kolka umre. Operacija kolka starejših ljudi je edina rešitev za njihovo življenje. Osteoporoza je zaradi zmanjšanja delovanja hormona estrogena mnogo bolj agresivna pri ženskah, prisotna je tudi pri moških.

Moškim udeležencem programa je o boleznih prostate predaval spec. urolog Robi Bratuš, za vse udeležence pa je o rehabilitaciji in obolenju gibal govoril doc. dr. Radko Komadina, travmatolog in strokovni direktor Splošne bolnišnice Celje, ki je ob dejstvu, da se v Sloveniji letno opravi okrog 1000 operacij kolka zaradi zlomov starostnikov, povedal star angleški pregovor da "človek pride na svet skozi ožino medenice, svet pa zapusti skozi široko stegenico." S tem je želel poudariti, da je zelo pomembno pravočasno ugotavljanje in zdravljenje osteoporoze, fizična aktivnost, zdrava prehrana z veliko kalcija. Ni važen datum rojstva, važna je naša "ohranjenost", ne biološka starost. Zdrav si, če nisi bolan, če si srečen, zadovoljen. V starosti, v obdobju, ko nismo več tako aktivni, kot v mladosti, so poškodbe mnogo hujše. Poleg zlomov, poškodb, bolezni in okvar hrbtnice so prisotne artroze (obrade kolenskega in kolčnega hrustanca) in revmatske bolezni.

Skratka, rehabilitacijski program v Dobrni je bil zelo poučen in zanimiv. Poleg predavanj smo uživali v kopanju, nekateri so se prepustili masaži, ženskam je bila ponujena možnost ugotavljanja (merjenja) kostne gostote. Obiskali smo Zavod za usposabljanje in varstvo teže duševno prizadetih otrok v Dobrni, kjer so nam postregli z zeliščnim čajem (zdravilna zelišča gojijo in sušijo sami), lahko pa smo kupili tudi njihove izdelke: poslikane cvetlične lončke in noveletne voščilnice. Nekateri smo se udeležili skupinskega zdravljenja z meditacijo, potepanja po Dobrni, delavnice Praznični pogrinjek, vsi pa smo uživali v slavnostni večerji ob svečah in ob zvokih citer.

Marinka Mošnik

MALI OGLASI

Inštruiram matematiko in fiziko. Tel.: 723-81-57, 041/322-571.

Ugodno prodam SMREKOV OPAŽ m² debeline 12 in 19 mm in šir. 7 in 9 cm ter LADIJSKI POD cca 100 m² debeline 19 in 22 mm in šir. 7 in 9 cm. Tel.: 031/687-885.

V Kamniku na Šutni oddam lep poslovni prostor, 56m², primeren za trgovino ali pisarno. Inf. od 16. do 21. ure na tel.: 01/43 62 802, 01/83 92 223, 040/844-124

Opravljam vsa slikopleskarska dela kvalitetno in ugodno

Koželj Franc s.p. Županje Njive 3. Tel.: 01/8325-615 031/788-695

STANE SIMŠIČ

ŽELITE ZA SVOJ DENAR KUPOVATI NAJCENEJE??**TEHNIČNA TRGOVINA**
gorenje **CENTER****PERNE**
TRGOVINE

Usnjarska 9, Kamnik (nasproti nakdanje tovarne Utok) tel.: 83 17 203

UGODNO!**BARVNI TELEVIZOR****GORENJE**, 55 cm, TTX

STEREO, RAVEN EKRAN

64.900 SIT 51.920 SIT

BELA TEHNIKA GORENJE od 5% popusta dalje (blago iz zaloge)

od -10%

MALI GOSPODINJSKI APARATI

RADIOKASETOFONI

SVETILA, LESTENCI

VODOVODNE ARMATURE

od -20%

AVTOZVOČNIKI

BARVNI TELEVIZORJI
NAJNIŽJE CENE**NAJUGODNEJŠE CENE**
MIKROVALOVNIH PEČICAKCIJSKE CENE IN POPUSTI VELJAJO PRI PLAČILU Z GOTOVINO
V MESECU MARCU 2004 OZ. DO ODPRODAJE ZALOG.- BREZPLAČNA DOSTAVA
- KREDITI GORENJE 1+6 ALI 1+12 MESECEV BREZ OBRESTI
- MINI KREDIT LB DO 200.000 SIT**Zasebna
zobozdravstvena
ordinacija
dr. Jagoda Stehovec****Potočnikova 15, Domžale**
tel.: 721 29 90**Delovni čas:**
ponedeljek, sreda, četrtek: 13^h-18^h
torek, petek: 9^h-12^h

Spoštovani!

Ko ob izgubi vašega
najbližjega ne veste kam,
so vam naše usluge na voljo
Neprekinjeno Noč in Dan!Nudimo vam
kompletne
pogrebne storitve**POGREBNIK**
POGREBNE STORITVE
Dvorje, d.o.o.DVORJE št. 13, Cerklje
Tel: 04/252 14 24
GSM: 041/624 685*Ko tvoje zaželimo si bližine,
gremo tja, v mirni kraj tišine.
Tam srce se tiho zjoče,
saj verjeti noče, da te več med nami ni.***ZAHVALA**V 79.letu življenja je prenehalo biti srce naše drage
mame, babice, sestre, tete, svakinje in tašče**ANGELE PANČUR**

iz Kostanja

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znan-
cem in sodelavcem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, svete
maše in darove za cerkev. Posebej se zahvaljujem sosedom za nesebič-
no pomoč, dr. Jermanovi, sestri Mihaeli, patronažnima sestrama Ma-
rinki in Lojzki. Hvala gospodu župniku Jožetu Razingerju za duhovno
oskrbo, opravljen obred in tolažilne besede. Hvala pevcem mešanega
pevskega zbora Mavrica Srednja vas, praporščaku in trobentaču.
Še enkrat hvala vsem, ki ste našo mamo imeli radi in se tako številno
poslovlili od nje.

Žalujoci vsi njeni

Kostanj, Študa, Veliki Jelnik, Tirosek, Podgorje, Česnjice, Selo, februar 2004

*Ugasnilo si sonce, ki zmoreš posijati
v dno duše in obsijati nebo. A dana ti je moč,
da solze upanja preženejo temo.
in nekoč, nekje znova zasiješ.***ZAHVALA**

V 76.letu nas je po hudi bolezni zapustil naš ljubi

BRANKO SITAR

dipl.ing. organizacije dela

Iz srca hvala vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znan-
cem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za cvetje, sveče in izraze
sožalja. Zahvaljujem se pevcem Kvarteta Krt za pesmi v slovo in zvo-
ke Tišine, ZB Kamnik za poslovilne besede in g. župniku za pogrebni
obred. Hvala vsem, ki ste mu pomagali med njegovo boleznijo, dr. Ah-
linu, patronažni sestri Jani, Martini in ostalemu osebju ZD Kamnik.
Hvala vsem, ki ste ga s svojimi obiski razveseljevali in ga bodrili.

Vsi njegovi

Februar 2004

*Le delo, skrb, ljubezen in trpljenje,
izpolnjevalo tvoje je življenje,
pa pošle so ti moči
in zaprla si oči.***ZAHVALA**Nenadoma nas je v 76.letu starosti zapustila naša
draga žena, mami, stara mama, prababica in sestra**REZKA KOS**

rojena Zore iz Kamnika

Težko je v teh trenutkih pisati besede zahvale. Pa vendar naj vam pre-
prosta beseda HVALA pove, da smo vam hvaležni za vse besede tolaž-
be, izraze sožalja, darovane sveče, cvetje in svete maše. Posebno se zah-
valjujem vsem župnikom in pevcem za lepo opravljen pogrebni obred,
trobentaču za zaigrano Tišino. Zahvalo smo dolžni tudi gospodu Žiber-
tu in gospe Milici za ganljive poslovilne besede. Hvala vsem, ki ste jo
imeli radi in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žena, mami, čeprav spokojno spiš, z nami kakor prej živiš.

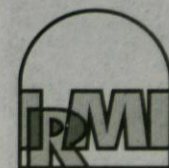
Vsi njeni

Februar 2004

**DOM V
KAMNIŠKI
BISTRICI**V soboto, 6.marca,
praznovanje ob dnevu žena
z živo glasboVabljeni zaključene družbe do 70 oseb, pri nas lahko
tudi prenočite.

Raznovrstna domača hrana, odprta vina.

Informacije: 01/832 55 44, 031/684 147.

Dom je redno oskrbovan in odprt vse dni v tednu, od nedelje do
četrтка od 8. do 20. ure, ob petkih in sobotah od 8. do 22. ure.**STEKLARSTVO IRMI
HOMEC - DOMŽALE**

01/721 57 17, 01/722 70 89

ISDN 01/722 89 97, 01/722 89 98

- ALU in PVC okna in vrata
- izdelava termopan stekla
- brušenje stekla in ogledal
- izdelava izbočenih stekel
- peskanje stekel
- fuzije - vitraži
- okvirjanje slik

Kamniški OBČAN

01/83 91 311, 041/662 450

Kamnik, Glavni trg 23, 1. nadstr.

Spomin na mamo drago
nam v srcu spi...
Umrje mama vse prerano
četudi sto let doživi.**ZAHVALA**V 94.letu nas je po hudi bolezni zapustila naša draga
mama, stara mama, prababica, sestra in teta**ANGELA URŠIČ**

iz Bistričice

Hvala sorodnikom, sosedom in prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno
cvetje, sveče in za svete maše ter za spremstvo naše mame na njeni zadnji
poti. Posebna zahvala sosedom za pomoč v težkih trenutkih, dr. Pfajfarjevi
ter patronažnima sestrama Miji in Romani za obiske na domu. Hvala gos-
podu župniku Tonetu Berčanu za obiske mame na domu in lepo opravljen
pogrebni obred, stranskim pevcem in trobentaču.

Žalujoci: vsi njeni

Februar 2004

*Hiša je prazna,
odšel si k bogu,
kjer ni gorja, ne trpljenja, ne solza.
Nam pa ostali so sadovi
tvojih zgaranih, pridnih in poštenih rok.***ZAHVALA**Ob nepričakovani tragični in nenadomestljivi izgubi našega dragega
ata, starega ata, tasta, brata, strica, svaka**ANTONA JERIČA**

iz Buča 24

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem,
sodelavcem in sodelavkam, ki ste nam pisno in ustno izrazili sožalje,
darovali sveče, za svete maše, cvetje ter za vso drugo pomoč.
Zahvala velja tudi župnikom Jožetu Razingerju, Jožetu Grošlju in
Mihi Kališniku, pevcem, trobentaču za zaigrano Tišino, Igorju za
poslovilne besede ob grobu.Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in pokazali, da
ste ga imeli iskreno radi.

Vsi njegovi

Februar 2004

ZAHVALAPo dolgi in hudi bolezni nas je v 76.letu zapustil naš
dragi oče, očim, stari oče, prastari oče, brat, stric, tast
in svak**MUSTAFA PUŠKAR**

iz Črne

Iskreno se zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom,
znancem, našim sodelavcem podjetij Vemimont in Elektronček
Group za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče in za maše. Lepo se
zahvaljujem osebju Doma starejših občanov Kamnik za dolgoletno
nego in zdravljenje. Iskrena hvala gospodu župniku Tonetu Berčanu
za lepo opravljen mašni obred, cerkvenemu zboru za zapete pesmi in
za zaigrano Tišino. Zahvaljujem se rudarjem, Jožetu Klencu za govor
in praporščakom.Hvala vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in ga ohranjate
v lepem spominu.

Žalujoci: vsi njegovi

Februar 2004

*Ko pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.***ZAHVALA**V 93.letu starosti je tiho odšel od nas naš dragi oče,
dedek in pradedek**JOŽE ROZMAN - PEPE**

iz Kamnika

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znan-
cem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje, sveče, za mašo in spremstvo na
njegovi zadnji poti. Posebna zahvala osebju Doma starejših občanov
Kamnik in gospe Jožici Lužar za dolgoletno skrb in nego, gospodu žup-
niku za cerkveni obred, pevcem za zapete žalostnike in praporščakom
Planinskega društva Kamnik.

Žalujoci: vsi njegovi

Februar 2004

*Ni življenja brez trpljenja
in ne trpljenja brez
vere, upanja in ljubezni.***ZAHVALA**

3.februarja je ugasnilo življenje naše dobre tete

MARIJE DROLC

iz Srednje vasi

Zahvaljujem se vsem, ki ste teta darovali cvetje, sveče in za svete maše
ter jo pospremili na njeno zadnje počivališče. Posebno se zahvaljujem
Ivanki in Primožu Poljanšek za dolgoletno skrb in nego naše tete. Zahva-
la Jaknovim za pomoč, sosedi Minki za obiske in krajanje samotnih ur.
Iskrena hvala gospodu župniku za obiske, besede tolažbe in lepo oprav-
ljen pogrebni obred ter trobentaču za zaigrano Tišino.
Še enkrat iskrena hvala vsem, ki ste naši teta kakorkoli pomagali in jo
obiskovali.

Nečaki in nečakinje

Februar 2004

Kdor prej pride, prej pelje!

Ne zamudite še zadnjih vozil letnik 2003. Zdaj gre zares!

HYUNDAI

Getz 1.3 GL/KUMA/3V	1.994.850 SIT
ELANTRA 1.6 GL/KUMA	2.672.447 SIT
MATRIX 1.8 GLS/TOP-K	3.190.313 SIT
SANTA FE 2.4 4WD GLS/TOP-K	4.825.843 SIT
TRAJET 2.0 CRDI GLS/TOP-K	4.913.052 SIT

VELIKA NAGRADNA IGRA

Ura vašega obiska vam lahko prinese čisto novega Hyundai Getza do 28. februarja

AVTO CENTER SUBELJ

KREDIT NA POLOŽNICE
BANČNI KREDIT DO 72 MESECEV
STARO ZA NOVO

www.avtocenter-subelj.si
Obrtniška ul. 8, Domžale
721 62 21
724 42 34

CITROËN

VABLJENI V TRZIN

CITROËN

LETNIK 2003
C2, XSARA, C5

ZADNJI AVTOMOBILI ZA PAMETNE, KI PRIDEJO PRVI!

AVTOMARKET

PRODAJNO SERVISNI CENTER
BLATNICA 5, 1236 TRZIN
Tel.: 01 562-33-00 • Fax: 01 562-21-63
http://saloni.citroen.si/avtomarket-trzin/

KLINIKA ZA MALE ŽIVALI

VETERINARSTVO
TRSTENJAK-ZAJC d.o.o.
Ulica padlih borcev 23, Ljubljana

Odprta je vsak delavnik od 8. do 20 ure, ob sobotah od 8. do 13. ure

Naročila sprejemamo na telefonsko številko **01/565 51 20**

rizerstvo Lukanc

Irena Lukanc s.p., Trg talcev 8, Kamnik
tel.: 01 831 74 74, 041/79 13 33

Vsem ženam čestitam ob 8. marcu in na dan praznika podarim 8% popust.

Delovni čas: pon., torek: 7^h - 15^h
sreda, čet., petek: 13^h - 20^h
sobota: 7^h - 11^h - po naročilu

OSUPLJIVE HIŠNE CENE!

Škoda Fabia: prihranek do **500.000 SIT!**

prihranek pri modelu Škoda Fabia Combi 1.9 TDI/74 kW, oprema Elegance

Škoda Octavia: prihranek do **700.000 SIT!**

prihranek pri modelu Škoda Octavia Combi 1.9 TDI/81 kW, oprema Elegance

Pooblaščen prodajalec, ki vam zagotavlja tudi garancijo za vozilo:
SPC ŠKERJANEC, d.o.o.
Krumperška 21, Domžale, Tel.: 01/724 40 85

Velja za vozila letnika 2003. Prihranka sta izračunana na temelju prodajnega podjetniškega tečaja Bank Austria za evro dne 10.2.2004 (1 EUR = 237.74 SIT) in se spreminjata v skladu z gibanjem tečaja. Ponujamo vam tudi izjemno ugodne oblike financiranja pri podjetju Porsche Kredit in Leasing.

NAJPAMETNEJŠI IZKORISTI POPUSTE

letnik 2004

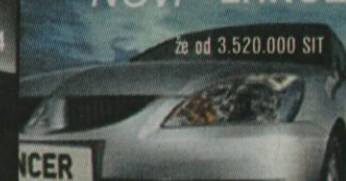
Space Star 1.3 Family 2.945.000 SIT
Space Star 1.6 Comfort 3.363.000 SIT

popust 416.000 SIT

letnik 2004
Carisma 1.6 Comfort 3.490.000 SIT
darilo avtoradio s CD

NOVI LANCER

že od 3.520.000 SIT

ŽIVIM, DA VOZIM

AVTO CENTER SUBELJ

www.avtocenter-subelj.si
Obrtniška 8, Domžale
tel: 01/72 16 221
01/72 44 234

◆ KREDIT NA POLOŽNICE ◆ BANČNI KREDITI DO 60 MESECEV ◆ STARO ZA NOVO

Kamniški OBČAN

Kamnik
Glavni trg 23,
1. nadstropje
(Zgradba med občinsko hišo in sodiščem)

☎ 01/83 91 311
041/662 450

Ponedeljek:
8.-15. ure
Torek:
8.-13. ure
Sreda:
8.-12., 13.-17. ure

Topdom skupina

sam

TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM

Spoštovani kupci, obveščamo Vas, da smo trgovino s Krakovske 4b v Domžalah preselili na novo lokacijo v:

INDUSTRIJSKO CONO JARŠE
Preserska 1, Zg. Jarše, Radomlje
tel: 729 88 00, fax: 729 88 32

TRGOVINA ŽGAJNAR

na Bakovniku, Klavčičeva 11, tel.: 831-43-48

UGODNA PONUDBA!

Vse cene so v SIT.

- jogurt 1.3 in 3.2, 180 g, Ljublj. MI.	59,90	- lešnikove napolitanke, 800 g	399,90
- sladoled Lučka	59,90	- korenje, 1 kg	99,90
- sladoled Planica, 1000 ml	399,90	- krompir, 10 kg	899,90
- alpsko mleko, 3.5% m.m., Lj. MI., 1 l	144,90	- banane, 1 kg	129,90
- sir Jošt, 1 kg	999,90	- jabolka 1.klasa na zaboj idared,	
- jajca A kv., razred M 10/1	199,90	jonagold, zlati delišes, macu, 1 kg	130,00
- olje Cekin, sončnično, 1 l PVC	269,90	- jabolka 2.klasa na zaboj, 1 kg	80,00
- Radenska, 1.5 l, 5 + 1 gratis (1 kom 125,00)	750,00	- vložki Libresse	199,90
- riž Eurico, 1 kg	139,90	- toaletni papir ZEWA MOLL 10/1	649,90
- rjavi fižol, 400 g ploč.	79,90	- Persil, 3 kg, greenpower	1.149,90
- tuna koščki, 185 g.	129,90	- zemlja za rože 20 l	399,90
- pšenična moka T400 Žito, 1 kg	119,90	- zemlja za rože 40 l	599,90
- testenine Ceres sortirano	139,90		
- korenčkovi rezanci, 250 g	139,90		

Ponudba velja do prodaje zalog.

Odprto: od 7. do 20. ure, ob sobotah od 7. do 19. ure, ob nedeljah od 7. do 12. ure.